

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI

YARGI MEVZUATI BÜLTENİ

Bültenin Kapsadığı Tarihler 13 Mart – 02 Nisan 2007	Yayımlandığı Tarih 03 Nisan 2007	Sayı 330
---	--	--------------------

İÇİNDEKİLER

- [8.3.2007 Tarih ve 5597 Sayılı Yurt Dışına Çıkış Harcı Hakkında Kanun İle Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun \(R.G. 23 Mart 2007 – 26471\)](#)
- [13.3.2007 Tarih ve 5598 Sayılı Avrupa Patentlerinin Verilmesi İle İlgili Sözleşmenin \(Avrupa Patent Sözleşmesi\) Değiştirilmesine İlişkin Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun \(R.G. 17 Mart 2007 – 26465\)](#)
- [15.3.2007 Tarih ve 5604 Sayılı Malî Tatil İhdas Edilmesi Hakkında Kanun \(R.G. 28 Mart 2007 – 26476\)](#)
- [21.3.2007 Tarih ve 5608 Sayılı İskân Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun \(R.G. 28 Mart 2007 – 26476\)](#)
- [23.3.2007 Tarih ve 5609 Sayılı Gecekondu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun \(R.G. 28 Mart 2007 – 26476\)](#)
- [21.3.2007 Tarih ve 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu \(R.G. 31 Mart 2007 – 26479\)](#)
- [Adalet Bakanlığı Ceza İnfaz Kurumları İle Tutukevleri Kontrolörleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik \(R.G. 27 Mart 2007 – 26475\)](#)
- [Elektronik İmza Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik \(R.G. 30 Mart 2007 – 26478\)](#)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2005/42, K: 2006/27 Sayılı Kararı \(R.G. 23 Mart 2007 – 26471\)](#)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2003/64, K: 2006/90 Sayılı Karar Özeti \(R.G. 29 Mart 2007 – 26477\)](#)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2002/117, K: 2006/105 Sayılı Karar Özeti \(R.G. 30 Mart 2007 – 26478\)](#)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2005/157, K: 2006/97 Sayılı Kararı \(R.G. 27 Mart 2007 – 26475\)](#)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2003/108, K: 2006/107 Sayılı Karar Özeti \(R.G. 28 Mart 2007 – 26476\)](#)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2003/10, K: 2006/106 Sayılı Kararı \(R.G. 21 Mart 2007 – 26469\)](#)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2003/75, K: 2006/114 Sayılı Karar Özeti \(R.G. 31 Mart 2007 – 26479\)](#)

- [Anayasa Mahkemesinin E: 2005/139, K: 2007/13 \(Yürürlüğü Durdurma\) Sayılı Kararı](#) (R.G. 31 Mart 2007 – 26479)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2003/97, K: 2006/115 Sayılı Karar Özeti](#) (R.G. 22 Mart 2007 – 26470)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2007/5, K: 2007/18 Sayılı Kararı](#) (R.G. 24 Mart 2007 – 26472)
- [Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden 1 Adet Karar](#) (R.G. 17 Mart 2007 – 26465)
- [Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden 1 Adet Karar](#) (R.G. 17 Mart 2007 – 26465)
- [Danıştay 9. Daire Başkanlığından 2 Adet Karar](#) (R.G. 25 Mart 2007 – 26473)
- [Danıştay 4. Daire Başkanlığından 2 Adet Karar](#) (R.G. 27 Mart 2007 – 26475)
- [Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından 1 Adet Karar](#) (R.G. 20 Mart 2007 – 26468)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Akıllı/Türkiye Davası\)](#)
- [Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından Kredi Kartı İşlemlerinde Uygulanacak Azami Faiz Oranları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ \(Sayı: 2007/1\)](#) (R.G. 24 Mart 2007 – 26472)
- [Yayın İşleri Dairesi Başkanlığının “Adalet Dergisi” Konulu Duyurusu](#)
- [Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün “Yardım Kampanyası” Konulu Duyurusu](#)
- [Personel Genel Müdürlüğünün “Yardım Kampanyası” Konulu Duyurusu](#)
- [Adalet Bakanlığında 2 Adet İlân](#) (R.G. 17 Mart 2007 – 26465)
- [Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığında 2 Adet İlân](#) (R.G. 18 Mart 2007 – 26466)
- [Adalet Bakanlığında 4 Adet İlân](#) (R.G. 23 Mart 2007 – 26471)
- [Adalet Bakanlığında İlân](#) (R.G. 14 Mart 2007 – 26462)
- [Çeşme Cumhuriyet Başsavcılığında İlân](#) (R.G. 25 Mart 2007 – 26473)
- [Adalet Bakanlığında Münhal Noterlikler İlânları](#) (R.G. 27 Mart 2007 – 26475)
- [Adalet Bakanlığında Münhal Noterlikler İlânları](#) (R.G. 28 Mart 2007 – 26476)
- [2007 Mart Ayında İstifa Eden veya Meslekten Ayrılan, İsteği Üzerine ve Yaş Haddinden Emekliye Ayrılan Hâkim ve Savcılara Ait Liste](#)

Kanunlar

 İçindekilere dön

YURT DIŞINA ÇIKIŞ HARCİ HAKKINDA KANUN İLE ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

Kanun No. 5597

Kabul Tarihi : 8/3/2007

Yurt dışına çıkış harcı

MADDE 1 – (1) Türkiye Cumhuriyeti pasaportu ile yurt dışına çıkış yapanlardan çıkış başına 15 YTL harç alınır.

(2) Yurt dışına çıkış harcının mükellefi, yurt dışına çıkış yapan kişilerdir.

(3) Çıkış tarihi itibarıyla yurt dışında oturma izni bulunanlar ve 7 yaşını doldurmamış olanlar ile yurt dışına ticarî amaçla sefer yapan kara, deniz, hava ve demiryolu toplu taşıma ve yük taşıma araçlarının mürettebatından yurt dışına çıkış harcı alınmaz.

(4) Harcın beyan ve ödenmesinden sorumlu tutulan gerçek ve tüzel kişiler, tahsil ettikleri harcı gelir veya kurumlar vergisi bakımından bağlı oldukları vergi dairesine bir beyanname ile bildirmek ve üç gün içinde ödemekle yükümlüdürler.

(5) Bu Kanun hükümlerine göre ödenen harç, katma değer vergisi matrahının hesabında dikkate alınmaz.

(6) Gelir İdaresi Başkanlığı; harcın tahsilat şeklini belirlemeye, harca tabi işlemlere taraf olanları harcın ödenmesinden sorumlu tutmaya, harca ilişkin beyan dönemlerini tahsilat tutarına bağlı olarak, onbeş günlük, aylık veya üçer aylık dönemler itibarıyla tespit etmeye, harcın iadesi ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

(7) Bu madde uyarınca alınan harçlar 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun 2 nci maddesinin (f) bendine göre Toplu Konut İdaresine aktarılır.

MADDE 2 – 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası "Bu Kanun uyarınca yetkili hastanelerden alınan sağlık kurulu raporları; Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından görevlendirilecek üç uzman hekimden oluşan bir sağlık kurulunca karara bağlanır. İhtiyaç halinde, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından aynı usul ve esaslar dahilinde birden fazla sağlık kurulu oluşturulabilir." şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3 – 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununun:

a) 28 inci maddesinin; ikinci fıkrasında yer alan, "... sözleşmeli personeline" ibaresi "... sözleşmeli personeline, sağlık kurullarında ve fatura ile reçetelerin incelenmesi işlerinde çalışmak üzere Kurum dışından görevlendirilen tabiplere", aynı fıkranın ikinci cümlesi; "Sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfına dahil kadrolarda çalışan personel ile genel idare hizmetleri sınıfına asaleten veya vekaleten atanan ve Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğünde fiilen çalışan doktor, diş hekimi ve eczacılara yapılacak ek ödemenin tavanı % 700 olarak uygulanır.", üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi "Bu şekilde çalıştırılacak olanlardan Kurumca belirlenecek en fazla beş kişiye ödenecek ücret, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) bendine göre istihdam edilenlerin sözleşme ücreti tavanının beş katını, diğer beş kişiye dört katını, geri kalanlara ise üç katını geçemez ve bunlara bu fıkrada belirtilen ücret dışında herhangi bir ödeme yapılamaz." ve üçüncü fıkrasının son cümlesi "Bu şekilde istihdam edilecek personelin, mühendislik fakülteleri veya fen-edebiyat fakültelerinin 4 yıllık istatistik, matematik, fizik bölümlerinden mezun olmaları ve yükseköğretimi sırasında bilgisayar alanında aldığı derslerde öğrendiği programlama dillerine ilişkin belge veya üniversitelerin ya da Millî Eğitim Bakanlığının onaylı bilgisayar kurslarını bitirdiğine ilişkin sertifika sahibi olması şarttır." şeklinde değiştirilmiştir.

b) Geçici 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "yetkileri Kurum Yönetim Kurulu tarafından mülga kanun hükümlerine göre kullanılır." ibaresi "yetkileri Kurum Yönetim Kurulu tarafından ilgili kanunların mülga hükümlerine göre kullanılır ve bu yetkilerden uygun gördüklerini Başkana veya ilgili birimlere devredebilir." şeklinde değiştirilmiş ve beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "birinci fıkrada belirtilen süre sonunda" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 4 – 5502 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

"Fatura ve benzeri belgelerin incelenmesi

EK MADDE 1 – a) Örnekleme yoluyla inceleme:

Sağlık hizmeti sunan gerçek veya tüzel kişiler ile kamu idarelerine ait döner sermayeli işletmelerin hizmet bedeli olarak düzenledikleri ve ödenmek üzere Kuruma (5502 sayılı Kanunla devredilen kurumlar dahil) gönderdikleri faturalar, genel sonuçlar verecek şekilde %

5 ilâ % 10 oranında örnekleme metoduyla incelenir. Bu inceleme sonucunda sağlık hizmeti sunan gerçek veya tüzel kişiler ile kamu idarelerine ait döner sermayeli işletmelerin incelenen döneme ait bütün faturalarına uygulanmak suretiyle ödenecek tutar tespit edilir ve buna göre ödeme yapılır.

Örnekleme yapılarak fatura incelemesi yöntemini kabul etmeyen gerçek veya tüzel kişiler ile kamu idarelerine ait döner sermayeli işletmeler, bu tercihlerini hizmet vermeye başlamadan önce ilgili kuruma yazılı olarak bildirir. Bildirimde bulunulmaması halinde örnekleme yöntemi kabul edilmiş sayılır. Örnekleme yöntemini kabul eden gerçek veya tüzel kişiler ile kamu idarelerine ait döner sermayeli işletmelerin sözleşme veya ilgili mevzuatı içinde sonuçlandırılmayan alacaklarına mahsup edilmek üzere incelemesine başlanmamış alacak tutarını geçmemek üzere Kurum tarafından uygun görülecek oranda avans ödemesi yapılır. Örnekleme yoluyla tespit edilen hata oranının tüm alacaklara teşmili sonucunda kalan tutarın ödenmesi dışında sağlık hizmeti fatura eden gerçek veya tüzel kişiler ile kamu idarelerine ait döner sermayeli işletmelere başka bir ödeme yapılmaz.

Örnekleme yöntemiyle yapılacak inceleme ve kontrol için kurum dışından tabip ve eczacı görevlendirilebilir. İhtiyaç halinde, 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa tâbi meslek mensupları ile bağımsız denetim kuruluşlarına da yaptırılabilir.

Örnekleme yoluyla faturası incelenecek gerçek veya tüzel kişiler ile kamu idarelerine ait döner sermayeli işletmeleri belirlemeye, örnekleme oranını bu kişi ve işletmeler için birinci fıkrada yer alan oranlar arasında kalmak kaydıyla farklı oranlarda uygulamaya, fatura inceleme ve kontrolüne ilişkin diğer usûl ve esasları, Sağlık Bakanlığı ile Maliye Bakanlığının görüşlerini alarak düzenlemeye Kurum yetkilidir.

b) Elektronik ortamda inceleme ve saklama:

Kurum, uygun gördüğü sağlık hizmeti sunan gerçek veya tüzel kişiler ile kamu idarelerine ait döner sermayeli işletmelerden verdikleri hizmete ilişkin fatura ve benzeri belgeleri 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun Mükerrer 242 nci maddesine uygun olarak elektronik ortamda düzenlemelerini ve bunların dayanağı belgelerle birlikte elektronik ortamda göndermelerini isteyebilir. Bu takdirde ilgililere yapılacak ödemeler bu belgeler üzerinde yapılacak incelemelere göre sonuçlandırılır. Elektronik ortamda belge düzenlenmesine, bu belgelerin saklanmak veya incelenmek üzere Kuruma veya belirleyeceği gerçek veya tüzel kişiler ile kamu idarelerine ait döner sermayeli işletmelere iletilmesine, bilgi aktarımında uyulacak format ve standartlar ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları Maliye Bakanlığının görüşlerini alarak belirlemeye Kurum yetkilidir.

Bu maddeye uygun olarak yapılan inceleme ve ödeme 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa uygun olarak yapılmış sayılır.

EK MADDE 2 – Maliye Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu ve 18/6/1992 tarihli ve 3816 sayılı Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşılanması Hakkında Kanuna göre tedavi yardımı verilen kişilerin sağlık harcamalarını karşılamakla görevli kurumlar; sağlık yardımlarını karşıladığı sigortalı, iştirakçi, emekli ve diğer hak sahipleri için Sağlık Bakanlığına bağlı birinci basamak sağlık kuruluşları tarafından verilecek sağlık hizmetlerini doğrudan hizmet alımı sözleşmesiyle sağlamaya yetkilidir.

Sağlık Bakanlığı, sözleşmede belirtilen tutar karşılığında yukarıda belirtilen kurumların sağlık yardımlarını karşıladığı kişilere bu basamak ve kuruluşlarda verilmesi gereken her türlü sağlık hizmetini sunmakla yükümlüdür ve sözleşmede belirlenen tutar dışında bu kurumlardan ve sağlık yardımı sağlanan kişiden ayrıca bir bedel isteyemez.

Sözleşme ile doğrudan temin edilmesi öngörülen hizmetler için kurumlara ayrıca fatura ve dayanağı belge gönderilmez.

Bu basamak kapsamında sağlık hizmeti verilecek kişileri ve sağlık hizmetlerini belirlemeye, bu basamaktan ikinci basamak sağlık kurum ve kuruluşlarına yapılacak sevk

usul ve esaslarını belirlemeye, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu müştereken yetkilidir."

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 5 – (1) 29/6/2001 tarihli ve 4705 sayılı Yurt Dışına Çıkışlardan Harç Alınması ve 4481 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun,

(2) 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 34 üncü maddesi ve 26/12/2006 tarihli ve 5565 sayılı 2007 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanununun 30 uncu maddesinin (10), (13) ve (14) numaralı fıkraları,

yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 6 – (1) Bu Kanunun;

a) 1 inci maddesi ile 5 inci maddesinin birinci fıkrası yayımını takip eden aybaşında,
b) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 4 üncü maddesi ve 5 inci (5565 sayılı 2007 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanununun 30 uncu maddesinin (10) ve (13) numaralı fıkralarına ilişkin hükümler hariç) maddesinin ikinci fıkrası 1/1/2007 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

c) Diğer hükümleri ise yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

22/3/2007

[R.G. 23 Mart 2007 – 26471]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

AVRUPA PATENTLERİNİN VERİLMESİ İLE İLGİLİ SÖZLEŞMENİN (AVRUPA PATENT SÖZLEŞMESİ) DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN ANLAŞMAYA KATILMAMIZIN UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN

Kanun No. 5598

Kabul Tarihi : 13/3/2007

MADDE 1 – Son olarak 17 Aralık 1991 tarihinde gözden geçirilen, 5 Ekim 1973 tarihli "Avrupa Patentlerinin Verilmesi ile İlgili Sözleşmenin (Avrupa Patent Sözleşmesi) Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma"ya katılmamız uygun bulunmuştur.

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

16/3/2007

[R.G. 17 Mart 2007 – 26465]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

MALÎ TATİL İHDAS EDİLMESİ HAKKINDA KANUN

Kanun No. 5604

Kabul Tarihi : 15/3/2007

MADDE 1 – (1) Her yıl temmuz ayının birinden yirmisine kadar (yirmisi dahil) malî tatil uygulanır. Haziran ayının son gününün tatil günü olması halinde, malî tatil, temmuz ayının ilk iş gününü takip eden günden başlar.

(2) Son günü malî tatile rastlayan aşağıda belirtilen süreler, tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren yedi gün uzamış sayılır:

a) Beyana dayalı tarhiyatta, kanuni süresinde verilmesi gereken beyannamelerin verilme süreleri.

b) İkmalen, re'sen veya idarece yapılan tarhiyatta, vadesi malî tatile rastlayan vergi, resim ve harçlar ile vergi cezaları ve gecikme faizlerinin ödeme süresi.

c) Tarh edilen vergilere ve/veya kesilen cezalara karşı uzlaşma talep etme veya cezada indirim hükümlerinden yararlanmak amacıyla yapılacak başvurulara ilişkin süreler.

d) Devamlı bilgi verme hükümleri kapsamında verilmesi gereken bilgilerin verilmesine ilişkin süreler.

(3) Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirli sürelerde yapılması gereken muhasebe kayıt süreleri, bildirim süreleri ve vergiyle ilgili işlemlere ilişkin dava açma süreleri malî tatil süresince işlemez. Belirtilen süreler malî tatilin bitiminden itibaren tekrar işlemeye başlar.

(4) Mahkeme kararı veya Cumhuriyet Savcılıklarının talebi üzerine ya da Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre yapılan aramalı incelemeler hariç olmak üzere, malî tatil süresince inceleme amacıyla defter ve belgelerin ibrazı talep edilemez, mükellefin işyerinde incelemeye başlanılmaz.

(5) Tatil süresince, vergi ve ceza ihbarnameleri ile mahsup taleplerine yönelik olanlar hariç, bilgi isteme talepleri mükelleflere, vergi ve ceza sorumlularına bildirilmez. Ancak tatil süresi içinde gerçekleşen tebligat işlemlerinde süre, malî tatilin son gününden itibaren işlemeye başlar.

(6) Malî tatilin sona erdiği günü izleyen yedi gün içinde biten bu madde kapsamındaki kanuni ve idari süreler, malî tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren yedinci günün mesai saati bitiminde sona ermiş sayılır.

(7) Gümrük idareleri, il özel idareleri ve belediyeler tarafından tarh ve/veya tahsil edilen vergi, resim ve harçlarla ilgili olarak malî tatil uygulanmaz.

(8) Beyana dayanan ve beyanname verme süresi malî tatil nedeniyle uzamış olan vergilerde ödeme süresi (aynı ay içerisinde kalmak kaydıyla), uzayan beyanname verme süresinin son gününden itibaren üçüncü günün mesai saati bitimine kadar uzamış sayılır.

(9) Maliye Bakanı, malî tatil uygulaması nedeniyle süre verilecek iş ve işlemlerin kapsamı ile malî tatil uygulamasına ilişkin usûl ve esasları belirlemeye yetkilidir.

MADDE 2 – (1) Malî tatil ilan edilen döneme rastlayan tarihlerde 5/5/1983 tarihli ve 2821 sayılı Sendikalar Kanunu, 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ve 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa göre işverenlerce yapılması gereken, iş kazası ve meslek hastalığı bildirimleri dışında kalan beyan, bildirim ve ödemeler; 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa tâbi sigortalıların, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tâbi işverenlerin, 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa tâbi sigortalıların yapmakla yükümlü olduğu iş kazası ve meslek hastalığı bildirimleri dışında kalan beyan, bildirim ve ödemeler, 1 inci maddede belirtilen süreler kadar ertelenir.

(2) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilidir. Bu Kanunun 1 inci maddesinde Maliye Bakanına tanınan yetki bu maddenin uygulanmasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından kullanılır.

MADDE 3 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

27/3/2007

 [İçindekilere dön](#)

İSKÂN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 5608

Kabul Tarihi : 21/3/2007

MADDE 1 – 19/9/2006 tarihli ve 5543 sayılı İskân Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"**GEÇİCİ MADDE 4** – (1) Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Ceylanpınar Tarım İşletmesi Müdürlüğüne ait arazi içinde, mahallinde göçer olarak adlandırılan ve nüfus kayıtlarına bağlı kalmarak 31/12/2003 tarihi itibarıyla arazi içinde yaşadıkları ve hayvancılık dışında başka bir işle iştigal etmedikleri, Şanlıurfa Valisinin Başkanlığında, Bayındırlık ve İskân İl Müdürü, Tarım İl Müdürü, Nüfus ve Vatandaşlık İl Müdürü, Defterdar, Tarım Reformu Bölge Müdürü, Kadastro İl Müdürü, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Bölge Müdürü, İl Emniyet Müdürü, Bölge Jandarma Komutanı, Ceylanpınar Kaymakamı ve Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Temsilcisinden oluşan Komisyon tarafından bireyleriyle birlikte tespit edilen aileler, bu Kanuna göre hak sahibi sayılır.

(2) Bu hak sahipleri, 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda getirilen sınırlamalara uyulmak koşuluyla, Ceylanpınar Tarım İşletmesi Müdürlüğüne ait arazi dışında Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenecek uygun alanda, bu Kanun hükümlerine göre iskân edilirler. Hak sahibi ailelere, hayvanlarını otlatmaları için mera vasıflı arazi tahsis edilir ve isterlerse yeni yerleşim yerinde konut yapmalarını desteklemek amacıyla, kendi evini yapana yardım metoduyla bu Kanun hükümlerine göre kredi kullanılabilir.

(3) Bu iş için ihtiyaç duyulacak ödenek, yılları Bütçe Kanunları ile gösterilir.

(4) Hak sahibi ailelere iskânen verilecek taşınmaz malların teslimini takibeden üç aylık süre sonunda, Ceylanpınar Tarım İşletmesi Müdürlüğüne ait arazi Valilikçe boşaltılır."

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

27/3/2007

 [İçindekilere dön](#)

GECEKONDU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 5609

Kabul Tarihi : 22/3/2007

MADDE 1 – 20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununun;

a) 5 inci, 8 inci, 13 üncü, 16 ncı, 19 uncu ve 28 inci maddelerinde yer alan "İmar ve İskân Bakanlığının" ibareleri "Toplu Konut İdaresi Başkanlığının",

b) 7 nci, 13 üncü, 16 ncı, 17 nci, 20 nci, 24 üncü, 27 nci, 31 inci ve 35 inci maddelerinde yer alan "İmar ve İskân Bakanlığınca" ibareleri "Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca",

c) 7 nci, 19 uncu, 31 inci ve 36 ncı maddelerinde yer alan "İmar ve İskân Bakanlığı" ibareleri "Toplu Konut İdaresi Başkanlığı",

ç) 16 ncı maddesinde yer alan "İmar ve İskân Bakanlığına gönderilir. Bakanlıkça" ibaresi "Toplu Konut İdaresi Başkanlığına gönderilir. Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca", "adı geçen Bakanlık" ibaresi "Toplu Konut İdaresi Başkanlığı",

d) 20 nci maddesinde yer alan "adı geçen Bakanlıkça" ibaresi "Toplu Konut İdaresi Başkanlığına", "Bakanlık" ibaresi "Toplu Konut İdaresi Başkanlığı",

e) 24 üncü maddesinde yer alan "adı geçen Bakanlıkça" ibaresi "Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca",

f) 26 ncı maddesinde yer alan "Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca" ibareleri "Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca",

g) 29 uncu maddesinde yer alan "İmar ve İskân Bakanlığının veya bu Bakanlıkça" ibareleri "Toplu Konut İdaresi Başkanlığının veya anılan Bakanlıkça",

ğ) 31 inci maddesinde yer alan "ve bu Bakanlığın izni ile" ibaresi "ve bu Başkanlığın izni ile", "adı geçen Bakanlıkça" ibareleri "Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca",

h) 35 inci maddesinde yer alan "İçişleri ile İmar ve İskân Bakanlıkları" ibaresi "İçişleri Bakanlığı ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığı",

ı) Ek 2 nci maddesinde yer alan "Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca" ibaresi "Toplu Konut İdaresi Başkanlığına",

şeklinde değiştirilmiş, 36 ncı maddesinde yer alan "kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay içinde" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2 – 775 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler ve geçici madde eklenmiştir.

"Taşınmazların devri

EK MADDE 4 – 189 sayılı Milli Savunma Bakanlığı İskân İhtiyaçları İçin Sarfiyat İcrası ve Bu Bakanlıkça Kullanılan Gayrimenkullerden Lüzumu Kalmıyanların Satılmasına Selahiyet Verilmesi Hakkında Kanun kapsamında bulunan taşınmazlar ile herhangi bir kamu hizmetine tahsis edilmiş olan taşınmazlar hariç olmak üzere mülkiyeti Hazineye ait olup, 775 sayılı Kanuna göre Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca başlatılacak olan projeler çerçevesinde kullanılacak olan taşınmazlar, bedelsiz olarak Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devredilerek, anılan Başkanlığın talebi ve Maliye Bakanlığının onayı ile tapuda Toplu Konut İdaresi Başkanlığı adına tescil edilir.

Birinci fıkraya uyarınca Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devri ve tescili gerçekleştirilen mallar ile 23/5/2000 tarihli ve 4568 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi uyarınca Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devredilen Gecekondu Fonu kaynaklarının 775 sayılı Kanun hükümleri uyarınca kullanılması esastır.

EK MADDE 5 – Bu Kanuna ekli (I) Sayılı Listede yer alan kadrolar ihdas edilerek, 190 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin eki (III) Sayılı Cetvelin Toplu Konut İdaresi Başkanlığına ilişkin bölümüne eklenmiştir."

"Devir ile ilgili geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 9 – Hizmet binaları ve 189 sayılı Kanun kapsamında bulunan taşınmazlar ile herhangi bir kamu hizmetine tahsis edilmiş olan taşınmazlar hariç olmak üzere, 775 sayılı Kanunun öngördüğü maksatlar için kullanılmak üzere Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca tahsis edilmiş Hazine taşınmazları ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca planlanmış projeler çerçevesinde kullanılması öngörülmüş olmasına rağmen henüz bu Bakanlıkça tahsis edilmemiş Hazine taşınmazları, başkaca bir işleme gerek olmaksızın, bedelsiz olarak Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devredilerek, anılan Başkanlığın talebi ve Maliye Bakanlığının onayı ile tapuda Toplu Konut İdaresi Başkanlığı adına tescil edilir. Kamu hizmetlerine ayrılan yerler ile Maliye Bakanlığınca değişik ihtiyaçlarla talep edilen taşınmazlar bedelsiz olarak Hazineye iade edilir.

Bu Kanun hükümleri uyarınca Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca başlatılmış veya planlanmış iş ve işlemler; bu işlere ilişkin her türlü hak, yetki ve görevler, alacak, borç ve mükellefiyetler Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devredilmiştir. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca başlatılmış veya planlanmış işleri yürütmeye,

bu konuda yeni işler yapmaya, gerekli görülenleri belediyelere devretmeye veya tasfiye etmeye yetkilidir.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı bu Kanunun uygulanmasından dolayı Bayındırlık ve İskân Bakanlığının taraf olduğu işlemlerde ve sözleşmelerde taraf olur ve bu Bakanlık leh ve aleyhine açılmış ve bu maddenin yürürlüğe girmesinden önceki bu Bakanlık iş ve işlemleri sebebiyle açılacak olan davalarda ve icra takiplerinde kendiliğinden taraf sıfatını kazanır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Bayındırlık ve İskân Bakanlığı merkez teşkilâtında 775 sayılı Kanunun uygulanması ile ilgili iş ve işlemleri yürüten birimde tahsis edilmiş kadrolarda bulunan personelden (1) Daire Başkanı, (1) Mühendis, (2) Şehir Plancısı, (5) Tekniker, (3) Teknisyen, (1) Teknik Ressam ve (1) Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni, ek 5 inci madde ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığına ihdas edilen kadrolardan durumlarına uygun olanlara bir ay içinde atanırlar ve atama işlemleri yapılmaya kadar eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer malî haklarını almaya devam ederler. Söz konusu personelin, atandıkları yeni kadroların aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer malî hakları toplamının net tutarının, eski kadrolarına bağlı olarak en son ayda aldıkları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer malî hakları toplamının net tutarından az olması halinde aradaki fark, farklılık giderilinceye kadar, atandıkları kadrolarda kaldıkları sürece herhangi bir kesintiye tâbi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir."

MADDE 3 – 2/3/1988 tarihli ve 3414 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi yürürlükten kaldırılmış, geçici 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 4 – 9/9/2000 tarihinden önce 775 sayılı Kanun ile 3414 sayılı Kanun hükümlerine göre başlatılmış olan iş ve işlemlere Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca devam edilir. 9/9/2000 tarihinden sonra başlatılacak olan iş ve işlemleri yapmaya Toplu Konut İdaresi Başkanlığı yetkilidir."

MADDE 4 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

27/3/2007

(I) SAYILI LİSTE

KURUMU : TOPLU KONUT İDARESİ BAŞKANLIĞI

TEŞKİLÂTI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

SINIFI	UNVANI	KADRO DERECESESİ	SERBEST	KADRO ADEDİ
TOPLAM				
GİH	Daire Başkanı	1	3	3
GİH	V.H.K.İ.	8	1	1
THS	Uzman	1	5	5
THS	Uzman	3	2	2
THS	Uzman yardımcısı	7	1	1
THS	Teknisyen	3	1	1
THS	Teknisyen	7	1	1
THS	Teknisyen	9	1	1
THS	Teknik Ressam	4	1	1
TOPLAM			16	16

[R.G. 28 Mart 2007 – 26476]

_____ . _____

KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE KANUNU

Kanun No. 5607

Kabul Tarihi : 21/3/2007

BİRİNCİ BÖLÜM **Amaç ve Tanımlar**

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı, kaçakçılık fiilleri ve yaptırımları ile kaçakçılığı önleme, izleme, araştırma usûl ve esaslarını belirlemektir.

Tanımlar

MADDE 2 – (1) Bu Kanunda yer alan;

a) Gümrük vergileri: Gümrük idaresi veya başka idarelerce, eşyanın ithali veya ihracına bağlı olarak uygulanan vergiler ile diğer malî yükümlülükleri,

b) Gümrüklenmiş değer: Uluslararası kıymet sözleşmesine göre belirlenecek; ithal eşyası için eşyanın CIF kıymeti ile gümrük vergileri toplamını, ihraç eşyası için FOB kıymeti ile gümrük vergileri toplamını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM **Kaçakçılık Fiilleri**

Suçlar ve kabahatler

MADDE 3 – (1) Eşyayı, gümrük işlemlerine tâbi tutmaksızın Türkiye'ye ithal eden kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Eşyanın, belirlenen gümrük kapıları dışından Türkiye'ye ithal edilmesi halinde, verilecek ceza üçte birinden yarısına kadar artırılır.

(2) Eşyayı, sahte belge kullanmak suretiyle gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin, Türkiye'ye ithal eden kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(3) Transit rejimi çerçevesinde taşınan serbest dolaşımda bulunmayan eşyayı, rejim hükümlerine aykırı olarak gümrük bölgesinde bırakan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(4) Belli bir amaç için kullanılmak veya işlenmek üzere ülkeye geçici ithalat ve dahilde işleme rejimi çerçevesinde getirilen eşyayı, sahte belge ile yurt dışına çıkarmış gibi işlem yapan kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(5) Birinci ilâ dördüncü fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesine iştirak etmeksizin, bunların konusunu oluşturan eşyayı, bu özelliğini bilerek ve ticarî amaçla satın alan, satışa arz eden, satan, taşıyan veya saklayan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(6) Özel kanunları gereğince gümrük vergilerinden kısmen veya tamamen muaf olarak ithal edilen eşyayı, ithal amaı dışında başka bir kullanıma tahsis eden, satan veya devreden ya da bu özelliğini bilerek satın alan veya kabul eden kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(7) İthal kanun gereği yasak olan eşyayı ithal eden kişi, fiil daha ağır bir cezayı gerektiren suç oluşturmadığı takdirde, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmibin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. İthal kanun gereği yasak eşyayı, bu özelliğini bilerek satın alan, satışa arz eden, satan, taşıyan veya saklayan kişi, aynı ceza ile cezalandırılır.

(8) Antrepo veya geçici depolama yerlerindeki serbest dolaşımda bulunmayan eşyayı, gümrük idaresinin izni olmadan kısmen veya tamamen çıkararak veya değiştiren kişiye, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idarî para cezası verilir.

(9) Geçici ithalat, dahilde işleme ve gümrük kontrolü altında işleme rejimi çerçevesinde ülkeye getirilen eşyayı, gümrük işlemlerini gerçekleştirmeksizin serbest dolaşıma sokan kişiye, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idarî para cezası verilir.

(10) Genel düzenleyici idarî işlemlerle ithali yasaklanan eşyayı ithal eden kişiye, eşyanın gümrüklenmiş değerinin dört katı idarî para cezası verilir. Eşyanın değersiz, artık veya atık madde olması durumunda, idarî para cezası; dökme halinde gelen eşya için ton başına yirmibin Türk Lirası, ambalajlı gelmesi halinde kap başına dörtyüz Türk Lirası olarak hesaplanır.

(11) İthal, lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tâbi olan eşyayı, aldatıcı işlem ve davranışlarla ithal eden kişiye, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idarî para cezası verilir. Eşyanın değersiz, artık veya atık madde olması durumunda, idarî para cezası; dökme halinde gelen eşya için ton başına beşbin Türk Lirası, ambalajlı gelmesi halinde kap başına yüz Türk Lirası olarak hesaplanır.

(12) İhracı kanun gereği yasak olan eşyayı Türkiye'den ihraç eden kişi, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(13) Genel düzenleyici idarî işlemlerle ihracı yasaklanan eşyayı ihraç eden kişiye, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idarî para cezası verilir. İhracı, lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tâbi olan eşyayı aldatıcı işlem ve davranışlarla ihraç eden kişiye, eşyanın gümrüklenmiş değerinin yarısı kadar idarî para cezası verilir.

(14) İhracat gerçekleştirmediği halde gerçekleştirilmiş gibi göstermek ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik göstererek ilgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak suretiyle haksız çıkar sağlayan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Beyanname ve eki belgelerde gösterilen ile gerçekte ihraç edilen eşya arasında yüzde onu aşmayan bir fark bulunması halinde, sadece 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

(15) Gümrük vergileri ödenmek suretiyle ihraç edilebilen eşyayı, gümrük işlemlerine tâbi tutmaksızın veya aldatıcı işlem ve davranışlarla gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin Türkiye'den ihraç eden kişiye, eşyanın gümrük vergilerinin iki katı idarî para cezası verilir.

(16) İhracatın, aracı şirket üzerinden gerçekleştirilmesi halinde, iştirake ilişkin hükümler saklı kalmak üzere bu madde hükümlerine göre ceza yaptırımı, imalatçı veya tedarikçi ihracatçıları hakkında uygulanır. Ancak bu Kanunun gerekli kıldığı nezaret görevini yerine getirmeyen aracı şirket yetkililerine, malın gümrüklenmiş değerinin yarısı kadar idarî para cezası verilir.

(17) Onaltıncı fıkra hariç, bu maddede tanımlanan kabahatler, ancak kasten işlenebilir.

(18) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan suçlar ile onuncu fıkrada tanımlanan kabahat fiilleri, teşebbüs aşamasında kalmış olsa bile, tamamlanmış gibi cezalandırılır.

Nitelikli haller

MADDE 4 – (1) Bu Kanunda tanımlanan suçların ve kabahatlerin, bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, verilecek ceza iki kat artırılır.

(2) Bu Kanunda tanımlanan suçların ve kabahatlerin, üç veya daha fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(3) Bu Kanunda tanımlanan suçların, tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde veya yararına olarak işlenmesi halinde, ayrıca bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

(4) Bu Kanunda tanımlanan suçların, kaçakçılık fiillerini önlemek, izlemek, araştırmak ve soruşturmakla görevli kişiler tarafından veya meslek ve sanatın sağladığı kolaylıklardan yararlanmak suretiyle işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Bu Kanunda tanımlanan suçların ve kabahatlerin, belgede sahtecilik yapılarak işlenmesi halinde, ayrıca bu suçtan dolayı da cezaya hükmolunur.

(6) Kaçakçılık fiillerini önlemek, izlemek ve araştırmakla görevli olup da bu Kanunda tanımlanan suçların işlenmesine kasten göz yuman kişi, işlenen suçun müşterek faili olarak sorumlu tutulur.

(7) Kaçakçılık suçunun konusunu oluşturan eşyanın, Devletin siyasî, iktisadî veya askerî güvenliğini bozacak ya da çevre veya toplum sağlığını tehdit edecek nitelikte olması halinde, fiil daha ağır cezayı gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde, verilecek hapis cezası on yıldan az olamaz.

Etkin pişmanlık

MADDE 5 – (1) 3 üncü maddede tanımlanan suçlardan veya kabahatlerden birine iştirak etmiş olan kişi; resmî makamlar tarafından haber alınmadan önce, fiili, diğer failleri ve kaçak eşyanın saklandığı yerleri merciine haber verirse, verilen bilginin, faillerin yakalanmasını veya kaçak eşyanın ele geçirilmesini sağlaması halinde cezalandırılmaz. Haber alındıktan sonra fiilin bütünüyle ortaya çıkmasına hizmet ve yardım eden kişiye verilecek ceza üçte iki oranında indirilir.

(2) Yedinci fıkrası hariç, 3 üncü maddede tanımlanan suçlardan birini işlemiş olan kişi, etkin pişmanlık göstererek, soruşturma evresi sona erinceye kadar suç konusu eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı kadar parayı Devlet Hazinesine ödediği takdirde, hakkında, bu Kanunda tanımlanan kaçakçılık suçlarından dolayı verilecek ceza yarı oranında indirilir. Bu fıkra hükmü, mükerrirler hakkında veya suçun bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde uygulanmaz.

Yolcu beraberinde getirilen kaçak eşya

MADDE 6 – (1) Yolcuların, gümrük mevzuatına göre zatî ve hediyeelik eşya kapsamı dışında olup beyanlarına aykırı olarak üzerlerinde, eşyası arasında veya taşıma araçlarında çıkan ya da başkasına ait olduğu halde kendi zatî eşyasıymış gibi gösterdikleri eşyanın gümrük vergileri, gümrük idarelerince iki kat olarak alınır ve eşya sahibine teslim edilir.

(2) Söz konusu eşyanın gümrükten kaçırılmak amacına yönelik olarak saklanmış veya gizlenmiş olarak bulunması durumunda gümrük idarelerince eşyanın gümrük vergileri üç kat olarak alınır ve eşya sahibine teslim edilir.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen eşya, gümrük vergileri ödenmediği takdirde, gümrüğe terkedilmiş sayılır.

(4) Yolcuların, beyanlarına aykırı olarak üzerlerinde, eşyası arasında veya taşıma araçlarında çıkan eşyanın ticarî mahiyette veya ithali veya ihracının yasak olması halinde 3 üncü madde hükümleri uygulanır.

Deniz taşıtları

MADDE 7 – (1) Hukuken geçerli bir mazereti olmadığı halde, izinsiz olarak gümrük bölgesine girerek sahile veya bir başka gemiye yanaşan geminin kaptanı, gemide yasak eşya ya da yükleme veya taşıma belgelerinde yer almayan eşya bulunması hallerinde, bu Kanundaki kaçakçılık suçuna ilişkin hükümlere göre cezalandırılır.

(2) Yabancı ülkelerden geldiği halde geçerli neden olmaksızın, belgelerinin gösterdiği rota dışında Türkiye karasularında rastlanan gayrisafi ikiyüz tonilato hacminden aşağı taşıtların yüküne elkonulur. Yükü bulunmadığı halde, yükü olmadığını veya başka bir limana çıkarıldığını veya avarya olduğunu kanıtlayamayan gemi kaptan veya acentesine, tonilato başına yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Tekerrür

MADDE 8 – (1) Bu Kanundaki kabahatler dolayısıyla verilen idarî para cezasına ilişkin karar kesinleştikten sonra tekrar kabahat işlenmesi halinde tekerrür hükümleri uygulanır.

(2) Tekerrür halinde, idarî para cezası yarı oranında artırılır.

(3) İdarî para cezasının tamamen yerine getirilmesinden itibaren üç yıl geçtikten sonra işlenen kabahat açısından, önceki kabahat, tekrerrü esas teşkil etmez.

(4) Tekerrüre esas alınacak idarî para cezaları hakkındaki kayıtların, Gümrük Müsteşarlığı bünyesinde tutulmasına ilişkin esas ve usûller yönetmelikle düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Usûl Hükümleri

Arama ve elkoyma

MADDE 9 – (1) Kaçak eşya, her türlü silâh, mühimmat, patlayıcı ve uyuşturucu maddelerin bulunduğundan şüphe edilen her türlü kap, ambalaj veya taşımaya yarayan diğer araçlar ile kişilerin üzerlerinde yapılacak arama ve elkoymalar, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca yerine getirilir.

(2) Gümrük salonları ve gümrük kapılarında kaçak eşya sakladığından kuşkulanan kişilerin üzeri, eşyası, yükleri ve araçları gümrük kontrolü amacıyla gümrük görevlilerince aranabilir. Yapılan arama sonucunda tespit edilen kaçak eşyaya derhal elkonulur.

(3) Gümrük bölgesine, Gümrük Kanunu gereğince belirlenen kapı ve yollardan başka yerlerden girmek, çıkmak veya geçmek yasaktır. Bu yerlerde rastlanacak kişi ve her nevi taşıma araçları yetkili memurlar tarafından durdurulur ve kişilerin eşya, yük ve üzerleri ile varsa taşıma araçları aranır. Yapılan arama sonucunda tespit edilen kaçak eşyaya derhal elkonulur.

Kaçak eşya naklinde kullanılan taşıta elkoyma

MADDE 10 – (1) Bu Kanunda tanımlanan suçların işlenmesinde kullanılan taşıtlara, Ceza Muhakemesi Kanununun 128 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmüne göre elkonulur.

(2) 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına girmesi, Türkiye’de sicile kayıtlı olmaması ya da soruşturma ve kovuşturma devam ederken, kaçakçılık suçunun işlenmesinde tekrar kullanılması halinde, elkonulan araç alıkonulur. Sahibinin aracın değeri kadar teminatı alıkoyma tarihinden itibaren otuz gün içinde gümrük idaresine teslim etmesi halinde, araç sahibine iade edilir. Aksi takdirde, tasfiye idaresi tarafından soruşturma ve kovuşturma sonucu beklenmeksizin derhal tasfiye olunur. Tasfiyenin satış suretiyle gerçekleşmesi halinde, satıştan elde edilen gelirden taşıtın muhafaza edilmesi ve satışı için gerekli olan bütün masraflar karşılandıktan sonra kalan miktar, kovuşturma sonucuna göre işlem yapılmak üzere emanet hesabına alınır.

(3) İkinci fıkra hükmünün uygulanmasındaki değerden, kara taşıtlarında kasko değeri; deniz taşıtlarında, tekne ve makine sigortasına esas teşkil eden değer; sigortasız taşıtlar ile hava ve demiryolu taşıtlarında ise piyasa değeri anlaşılır.

Elkonulan eşyanın muhafazası

MADDE 11 – (1) Kaçak şüphesiyle elkonulan eşya ile 10 uncu maddenin ikinci fıkrası gereğince alıkonulan her türlü taşıt ve araç; miktarı, cinsi, markası, tipi, modeli, seri numarası gibi eşyanın ayırıcı özelliklerini gösterir bir tutanakla gümrük idaresine teslim edilir.

(2) Gümrük idaresi, kaçak eşya ve taşıtların muhafazası için gerekli görülen yerlerde depo temin eder.

(3) 10 uncu maddenin ikinci fıkrası hükümlerine göre alıkonularak gümrük idaresine teslim edilen deniz taşıtları, teminatla teslim alınmaması halinde, muhafaza ve zorunlu bakım giderleri sahiplerince ya da donatanlarınca karşılanmak üzere gümrük idaresince belirlenen liman işletme müdürlüğüne teslim edilir. Masraflar, sahiplerince ya da donatanlarınca karşılandığı sürece, taşıtın tasfiyesi yoluna gidilmez.

(4) Birinci ve üçüncü fıkralar uyarınca elkonulan her türlü eşya ve taşıma araçlarının muhafazası, depolanması, yüklenmesi, boşaltılması ve nakliyesi gibi nedenlerle yapılan masraflar, gümrük idaresince karşılanır.

(5) Gümrük idaresinin bu madde gereğince ihtiyacı olan giderler, genel bütçenin ilgili tertibinden karşılanır.

Yasak eşyanın geri gönderilmesi

MADDE 12 – (1) Yabancı ülkelerden gelen yasak eşya, yükleme veya taşıma belgelerinde belirtilerek gümrüğe getirilirse, teminat altında ve gerekli güvenlik tedbirleri alınarak geldiği yere veya diğer bir ülkeye iade ve sevk olunur.

(2) Kaçakçılık suçunun konusunu, toplum ve çevre sağlığı yönünden tehlikeli ve zararlı eşya ile atık maddelerin oluşturması halinde, ilgililer hakkında soruşturma işlemleri başlatılmakla birlikte, bunlar gümrük yetkilileri tarafından derhal getirildiği ülkeye iade edilir.

Müsadere

MADDE 13 – (1) Bu Kanunda tanımlanan suçlarla ilgili olarak 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun eşya ve kazanç müsadereğine ilişkin hükümleri uygulanır. Ancak kaçak eşya taşınmasında bilerek kullanılan veya kullanılmaya teşebbüs edilen her türlü taşıma aracının müsadere edilebilmesi için aşağıdaki koşullardan birinin gerçekleşmesi gerekir:

a) Kaçak eşyanın, suçun işlenmesini kolaylaştıracak veya fiilin ortaya çıkmasını engelleyecek şekilde özel olarak hazırlanmış gizli tertibat içerisinde saklanmış veya taşınmış olması.

b) Kaçak eşyanın, taşıma aracı yüküne göre miktar veya hacim bakımından tamamını veya ağırlıklı bölümünü oluşturması veya naklinin, bu aracın kullanılmasını gerekli kılması.

c) Taşıma aracındaki kaçak eşyanın, Türkiye'ye girmesi veya Türkiye'den çıkması yasak veya toplum veya çevre sağlığı açısından zararlı maddelerden olması.

(2) Etkin pişmanlık nedeniyle fail hakkında cezaya hükmolünmemesi veya kamu davasının düşmesine karar verilmesi, sadece suç konusu eşya ile ilgili olarak müsadere hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmez.

Mülkiyetin kamuya geçirilmesi

MADDE 14 – (1) 3 üncü maddenin onuncu ve onbirinci fıkralarında tanımlanan kabahatlerin konusunu oluşturan eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir. Bu Kanunun arama ve elkoyma ile müsadereye ilişkin hükümleri, bu kabahatlerin işlenmesinde kullanılan veya kullanılmak üzere hazırlanan eşya ve taşıma araçları ile ilgili olarak da uygulanır.

Kaim değer

MADDE 15 – (1) Bu Kanunda tanımlanan suçlar ve kabahatler dolayısıyla müsadere veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımlarının konusunu oluşturan eşyanın kaim değerinden, bu eşyanın gümrüklenmiş değeri anlaşılır.

Tasfiye

MADDE 16 – (1) Bu Kanunda tanımlanan suçların veya kabahatlerin konusunu oluşturması dolayısıyla müsadere veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımlarının uygulanabileceği eşya, sahibine iade edilemez. Bu eşya, kamu davasının açıldığı tarihten itibaren bir yıl içinde kovuşturmanın sonuçlanmaması halinde derhal tasfiye edilir. Ancak eşyanın;

a) Zarara uğraması, değerinde esaslı ölçüde kayıp meydana gelme tehlikesinin varlığı halinde üç gün,

b) Muhafazasının ciddi külfet oluşturması halinde onbeş gün, içinde, eşyadan numune alınmasının mümkün olduğu durumlarda numune alınarak, mümkün olmaması halinde ise gerekli tespitler yaptırılarak, soruşturma evresinde hâkim, kovuşturma evresinde mahkeme tarafından tasfiyesine karar verilir.

(2) Satılarak tasfiye edilen eşya veya taşıma araçlarının satış bedeli emanet hesabına alınır. Yargılama sonucunda;

a) Tasfiye edilen eşya veya taşıma araçlarının, müsadere edilmeyip, iadesine karar verilmesi,

b) Mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararına konu teşkil eden eşyanın ilgisine iadesine karar verilmesi,

hallerinde; satış bedeli, satış tarihinden iade tarihine kadar geçen süre için yasal faizi ile birlikte hak sahibine ödenir.

(3) Elkonulan eşyanın iadesine karar verilmesi halinde, bu kararların uygulanmasında yürürlükte olan gümrük ve dış ticaret mevzuatı uyarınca işlem yapılır.

(4) Bu Kanunun uygulamasında tasfiye, tasfiye idaresi tarafından Gümrük Kanunu hükümlerine göre yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli Hükümler**

Yetkili merciler

MADDE 17 – (1) Bu Kanun hükümlerine göre idarî para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı, 14 üncü madde hükümlerine göre mülkiyetin kamuya geçirilmesine ise Cumhuriyet savcısının talebi üzerine, sulh ceza mahkemesi yetkilidir. Bu kararlara karşı, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna başvurulabilir.

(2) Bu Kanun kapsamına giren suçlar dolayısıyla açılan davalar, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenen asliye ceza mahkemelerinde görülür. Ancak bu suçlarla bağlantılı olarak resmî belgede sahtecilik suçunun işlenmesi halinde, görevli mahkeme ağır ceza mahkemesidir.

Davaya katılma

MADDE 18 – (1) Bu Kanunda tanımlanan suçlar dolayısıyla açılan davalarda mahkeme, iddianamenin bir örneğini ilgili gümrük idaresine de gönderir. Başvurusu üzerine, ilgili gümrük idaresi açılan davaya katılan olarak kabul edilir.

Kaçakçılığı önleme, izleme ve araştırmakla görevli olanlar

MADDE 19 – (1) Mülkî amirler, Gümrük Müsteşarlığı personeli ile Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bağlı personel, bu Kanunla yaptırım altına alınan fiilleri önleme, izleme ve araştırmakla yükümlüdür.

(2) Kaçakçılığı önleme, izleme ve soruşturmakla görevli olanlar, operasyon gerektiren kaçakçılık olaylarından haberdar olduklarında kanunî görevlerini yapmaya başlar ve aynı zamanda mahallin en büyük mülkî amirine de bilgi verirler.

(3) Kaçakçılığı önleme, izleme ve soruşturmakla görevli olanların bu Kanun kapsamına giren suçlarla ilgili bilgi ve belge talepleri, kamu veya özel, gerçek veya tüzel kişilerce, savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla eksiksiz olarak karşılanmak zorundadır.

(4) Kaçakçılık olaylarını ihbar edenlerin kimlikleri, izinleri olmadıkça veya ihbarın niteliği haklarında suç oluşturmadıkça açıklanamaz. Bu kişiler hakkında tanıkların korunmasına ilişkin hükümler uygulanır.

Tutanaklar

MADDE 20 – (1) Kaçakçılık fiillerinin izlenmesine ilişkin tutanakların;

a) Tarih, yer, düzenleyenlerin unvan ve isimleri, hâkim kararının tarih ve sayısı ile Cumhuriyet savcısının yazılı emri ile yapılması durumunda emrin tarih ve sayısını,

b) Olay ve kanıtlarını, suç veya kabahat konusu eşya ve taşıma araçlarının ayrıntılı olarak türü, kapsamı, miktar ve nitelikleri ile nerede ve ne suretle el konulduklarını,

c) İlgilinin kimlik, iş ve yerleşim yeri ile varsa ifadesini, kapsamı ve imza altına alınması gereklidir.

(2) İşlemlerde hazır bulunan ilgililerce onanmak üzere tutanağın kendilerini ilgilendiren kısımları okunur veya okumaları için kendilerine verilir. Bu husus tutanağa yazılarak ilgililere imza ettirilir. İmzadan kaçınma halinde nedenleri tutanağa geçirilir.

Kontrollü teslimat

MADDE 21 – (1) Bu Kanun çerçevesinde yapılacak kontrollü teslimat işlemleri, 13/11/1996 tarihli ve 4208 sayılı Kanunun 10 uncu, 11 inci ve 13 üncü maddeleri hükümleri

çerçevesinde Gümrük Müsteşarlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından yürütülür.

Silâh kullanma yetkisi

MADDE 22 – (1) Gümrük Kanunu gereğince belirlenen kapı ve yollardan başka yerlerden gümrük bölgesine girmek, çıkmak veya geçmek isteyen kişiye "dur" uyarısında bulunulmasına rağmen bu uyarıya uymaması halinde, havaya ateş edilmek suretiyle uyarı yinelenir. Ancak silâhla karşılığa yeltenilmesi ve sair surette meşru müdafaa durumuna düşülmesi halinde, yetkili memurlar saldırıyı etkisiz kılacak oranda doğrudan hedefe ateş edebilir. Memurların silâh kullanmalarından dolayı haklarında soruşturma ve kovuşturma açılması halinde, bağlı bulunduğu kurum tarafından avukat sağlanır ve avukatlık ücreti kurumlarınca karşılanır.

(2) Kaçakçılığı önleme, izleme ve araştırmakla yükümlü olanlar, gümrük bölgesindeki her nevi deniz araçlarına yanaşıp yük ve belgelerini incelemeye yetkilidir. Görevlilerin yanaşmasına izin vermeyerek kaçan veya kaçmaya teşebbüs eden her nevi deniz araçlarına uluslararası deniz işaretlerine göre telsiz, flama, mors ve benzeri işaretlerle durması ihtar olunur. Bu ihtara uymayan deniz araçlarına uyarı mahiyetinde ateş edilir. Buna da uymayıp kaçmaya devam ettiği takdirde durmaya zorlayacak şekilde üzerine ateş edilir.

İkramiyeler

MADDE 23 – (1) Kaçak zannı ile eşya yakalanması halinde muhbir ve elkoyanlara aşağıdaki esas ve usûllere göre ikramiye ödenir.

a) 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun 12 nci maddesine aykırılık suçlarından yakalanan silâh ve mermiler ile Türk Ceza Kanununun 174 üncü maddesine muhalefet suçlarından yakalanan maddelerin olay tarihine göre Milli Savunma Bakanlığınca her yıl belirlenen değeri esas alınarak, sahipli yakalanması halinde değerinin yüzde yirmibeşi kamu davasının açılmasını, yüzde yetmişbeşi ise mahkûmiyete ilişkin hükmün veya müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde; sahipsiz yakalanmışsa yakalanan eşya değerinin yüzde ellisi müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde,

b) Uyuşturucu madde yakalamalarında, her türlü uyuşturucu maddenin birim miktarı için Bakanlar Kurulunca tespit edilecek sabit bir rakamın memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak değerinin, sahipli yakalanmış ise yarısı kamu davasının açılmasını, diğer yarısı mahkûmiyete ilişkin hükmün veya müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde; sahipsiz yakalanmış ise tamamı müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde,

c) Bu maddenin (a) ve (b) bentlerindeki durumlar dışındaki ikramiye ödemelerinde, çıkış kaçağı eşyanın FOB, giriş kaçağı eşyanın CIF kıymeti esas alınır. Sahipsiz yakalanan eşyanın değeri, mahallin en büyük mülkî amirinin görevlendireceği Maliye Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı ve sanayi ve ticaret odası temsilcilerinden oluşan üç kişilik heyet tarafından belirlenir. Kaçak eşya sahipli yakalanmışsa kıymetinin yüzde ellisi, sahipsiz yakalanmışsa yüzde yirmibeşi mahkûmiyete, etkin pişmanlıkta kamu davasının açılmamasına, eşyanın müsaderesine ya da mülkiyetinin kamuya geçirilmesine ilişkin kararların kesinleşmesini takip eden üç ay içinde,

elkoyanların bağlı olduğu kurum bütçesinin ilgili tertibinden ödenir.

(2) Dağıtılacak ikramiyenin yüzde ellisi muhbirlerle, yüzde ellisi elkoyanlara verilir. İhbarsız yakalama olaylarında ikramiyenin tamamı elkoyanlara ödenir. Kaçakçılığı önleme, izleme ve soruşturmakla yükümlü olanlara muhbir ikramiyesi ödenmez. Elkoyma ikramiyesine, ancak kaçak eşyanın yakalanması eylemine bizzat ve fiilen katılan kaçakçılığı önleme, izleme ve soruşturmakla görevli olanlar hak kazanır.

(3) Bu maddeye göre ödenecek ikramiyeler, damga vergisi hariç vergi, resim ve harca tâbi tutulmaz.

(4) Bu madde gereğince elkoyanlara verilecek ikramiyenin tutarı olay başına (30000) gösterge rakamının, kamu davasının açılması, mahkûmiyet, müsadere ya da mülkiyetin

kamuya geçirilmesi kararının kesinleştigi tarihteki memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. Ancak bir yılda ödenecek ikramiye (120000) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez.

(5) Müşterek operasyonlarda ve kontrollü teslimat uygulamalarında ikramiye ödenmesi ve ikramiye ödemelerine esas birim fiyatların tespitine ilişkin esas ve usûller ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar, Maliye ve Milli Savunma Bakanlıklarının görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığı ve Gümrük Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kriminal laboratuvar

MADDE 24 – (1) Kaçakçılık fiillerinin önlenme, izlenme ve araştırılması çerçevesinde görev yapmak üzere Gümrük Müsteşarlığınca kriminal laboratuvarlar kurulur. Bu laboratuvarların çalışma usûl ve esasları Gümrük Müsteşarlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Geçici ve Son Hükümler**

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 25 – (1) 10/7/2003 tarihli ve 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Diğer kanunlarda mülga 7/1/1932 tarihli ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile bu Kanunla yürürlükten kaldırılan Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 21/12/2000 tarihli ve 4616 sayılı 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun uyarınca davanın ertelenmesine karar verilmesi halinde, deneme süresinin dolup dolmadığına bakılmaksızın, elkonulan eşya derhal tasfiye edilir.

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Gümrük idaresi, kaçak şüphesiyle elkonulan eşya ile 10 uncu maddenin ikinci fıkrası gereğince alıkonulan taşıt ve araçların muhafazası için 1/1/2009 tarihine kadar kaçak eşya depoları kurar veya mevcut depolardan kiralamak veya satın almak yoluyla yararlanır. Kaçak eşya depoları için gerekli olan giderleri karşılamak üzere Gümrük Müsteşarlığı bütçesine, yeterli ödenek konulur.

(2) 11 inci maddenin ikinci fıkrasındaki depo ve tesisler temin edilinceye kadar, kaçak şüphesiyle elkonulan eşya ile 10 uncu maddenin ikinci fıkrası gereğince alıkonulan her türlü taşıt ve araç, en yakın gümrük idaresine veya gümrük idaresince izin verilen yerlere miktar, cins, marka, tip, model, seri numarası gibi eşyanın ayırıcı özelliklerini gösterir bir tutanakla teslim edilir.

(3) Eşyanın miktar bakımından fazla olması veya saklanması özel tesis ve tertibatı gerektirmesi halinde, eşya, özelliklerine göre doğrudan ilgili idarelere, bunun mümkün olmaması halinde İçişleri Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı ile Maliye Bakanlığı Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğüne belirlenecek usûl ve esaslara göre mahallin en büyük mülkî amirinin uygun göreceği bir yere konulur.

(4) Bu Kanunla yürürlükten kaldırılan Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 35 inci maddesinin (g) bendi uyarınca Gümrük Müsteşarlığınca harcanmasını teminen emanet hesabında bulunan tutar, 11 inci maddede belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanılmak üzere bir yandan bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yandan Gümrük Müsteşarlığı bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek olarak kaydedilir.

(5) 31/12/2011 tarihine kadar, bu Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılan durumlar dışında kalan kaçakçılık fiillerine ilişkin adlî ve idarî para cezalarının tahsilini müteakip yüzde ellisi; davaların izlenmesi, savunulması ve soruşturulması sırasında yapılan tahlil, ekspertiz işleri ile Gümrük Müsteşarlığınca kurulacak kriminal laboratuvar cihaz ve sarf malzemesinin temini ve 11 inci maddede belirtilen amaçlar

doğrultusunda kullanılmak üzere bir yandan bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yandan Gümrük Müsteşarlığı bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek olarak kaydedilir.

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Mülga Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile bu Kanunla yürürlükten kaldırılan Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa göre kaçak zannı ile elkonulan veya Gümrük Kanununa göre Devlete intikal ederek kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerde muhafaza edilmekte olan akaryakıtlardan bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla tasfiyesi yapılmamış olanlar, bunları muhafaza eden kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelere bedelsiz tahsis edilmiş sayılır. Bu şekilde tahsis edilen akaryakıtlardan herhangi bir vergi ve resim alınmaz.

(2) Kaçak zannı ile elkonulan akaryakıtlardan yargılama sonucunda mahkemesince, sahibine iadesine karar verilenlerin bedeli, Hazineden karşılanır.

Yürürlük

MADDE 26 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

30/3/2007

[R.G. 31 Mart 2007 – 26479]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Yönetmelikler

Adalet Bakanlığından:

ADALET BAKANLIĞI CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ KONTROLÖRLERİ YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 1/11/1997 tarihli ve 23157 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Adalet Bakanlığı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri Kontrolörleri Yönetmeliğinin 26 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan "sağlık kurulu raporu," ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

"b) Her türlü iklim ve yolculuk şartlarına dayanıklı olduğuna ilişkin yazılı beyanda bulunmak,"

MADDE 2 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.

[R.G. 27 Mart 2007 – 26475]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Telekomünikasyon Kurumundan:

ELEKTRONİK İMZA KANUNUNUN UYGULANMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 6/1/2005 tarihli ve 25692 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektronik İmza Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 22, 23, 24, 25, 26, 27 ve 28 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Yönetmelik hükümlerini Telekomünikasyon Kurulu Başkanı yürütür.

[R.G. 30 Mart 2007 – 26478]

 [İçindekilere dön](#)

Anayasa Mahkemesi Kararları

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı: 2005/42

Karar Sayısı :2006/27

Karar Günü : 23.2.2006

İPTAL DAVASINI AÇAN : Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet SEZER

İPTAL DAVASININ KONUSU : 26.4.2005 günlü, 5336 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 2. maddesiyle 4.6.1937 günlü, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu’na eklenen Ek 24. maddenin ikinci ve son fıkralarının, Anayasa’nın 6., 7., 38. ve 128. maddelerine aykırılığı savıyla iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi istemidir.

I - İPTAL VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMLERİNİN GEREKÇESİ

Dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

“5336 sayılı Yasa’nın 2. maddesiyle, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Yasası’na eklenen ek 24. maddenin,

- İkinci fıkrasında,

“En az dört yıllık yüksek öğretim kurumlarından veya bunlara denkliği kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olup, sınav tarihi itibarıyla 27 yaşından gün almayan erkek ve bayanlar ile askerliğini yapmış 29 yaşından gün almamış erkek adaylar arasında yapılacak seçme sınavında başarılı olanlar, altı aydan az olmamak üzere polis meslek eğitimine alınırlar.”,

- Dördüncü fıkrasının birinci tümcesinde,

“Polis meslek eğitim merkezlerindeki eğitim-öğretim süresi içerisinde; giriş şartlarını taşımadıkları sonradan anlaşılanlar, eğitim ve öğretimini başarı ile tamamlayamayanlar, sağlık ve disiplin yönünden polis olamayacağına yetkili kurullarca karar verilenlerin polis meslek eğitim merkezleri ile ilişkileri kesilir.”,

- Beşinci fıkrasının birinci tümcesinde,

“Polis meslek eğitim merkezlerinde eğitimlerini başarı ile tamamlayanlar, Emniyet Genel Müdürlüğü kadrolarına aday polis memuru olarak atanırlar.”,

- Son fıkrasında da,

“Polis meslek eğitim merkezlerinin kuruluş ve çalışma usûl ve esasları; bu merkezlerde eğitime alınacak öğrencilerde aranacak şartlar, mezun oldukları okulların nitelikleri, yapılacak sınavlar, disiplin ve eğitim-öğretimle ilgili konular, öğrenciliğin sona ermesi, tazminat ve yükümlülük esasları ile giyecekleri kıyafetler ve diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”,

kurallarına yer verilmiştir.

Bu kurallara göre, yönetmelikte belirtilecek,

- En az dört yıl süreli yükseköğretim kurumlarını ya da bunlara denkliği kabul, edilen

yurt dışı yükseköğretim kurumlarını bitirip,

- Koşulları taşıyanlardan,
- Sınavı kazananlar,

polis meslek eğitim merkezlerine öğrenci olarak alınacak; eğitimi başarı ile tamamlayanlar aday polis memuru olarak atanacaktır.

Yasa'da "atanırlar" sözcüğü kullanıldığı için, koşulları taşıyıp sağlık ya da disiplin sorunu bulunmayanların, eğitimi başarıyla tamamlamaları durumunda memur kadrosuna atanmaları zorunludur.

Öğrenci statüsünden memur statüsüne geçişte böyle bir zorunlu yasal bağ bulunduğuna göre, öğrenci statüsüne kabul edileceklerin nitelikleri, taşınmaları gereken koşullar, sınav ve disiplin konuları memur statüsünü doğrudan ilgilendirmektedir.

Bu durumda, polislik mesleğine geçişin başlangıcı olan eğitime alınacak adaylar için genel ve soyut olarak öğrenim, sınav ve yaş koşulu getirildikten sonra, öğrencilerin taşınmaları gereken koşullara ve bitirilen okulların niteliklerine ilişkin hiçbir düzenlemeye yer verilmeden, bu koşul ve niteliklerin belirlenmesini İçişleri Bakanlığı'nca çıkarılacak yönetmeliğe bırakan kuralın Anayasa'ya uygunluğunun irdelenmesi gerekmektedir.

1 - Anayasa'nın 128. maddesinde, Devlet'in genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görüleceği kurala bağlanmıştır.

Kamu düzeni ve kamu güvenliğini sağlama görevi ile bu hizmeti yürüteceklerin sözkonusu fıkra kapsamında olduklarında kuşku bulunmamaktadır.

Anayasa'nın aynı maddesinin ikinci fıkrasında, memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ile diğer özlük işlerinin yasayla düzenleneceği; 6. maddesinde, egemenliğin kayıtsız koşulsuz Ulus'un olduğu, Türk Ulusu'nun egemenliğini Anayasa'nın koyduğu ilkelere göre yetkili organları eliyle kullanacağı, hiçbir kişi ya da organın kaynağını Anayasa'dan almayan bir Devlet yetkisini kullanamayacağı; 7. maddesinde de, yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin olduğu ve bu yetkinin devredilemeyeceği belirtilmiştir.

Bu anayasal kurallar uyarınca, polis meslek eğitim merkezlerinde eğitime alınacak öğrencilerde aranacak koşulların, bu öğrencilerin bitirdikleri yüksek öğretim kurumlarının niteliklerinin, sınav ve disiplin konularının, herhangi bir duraksamaya neden olmayacak açıklıkta yasayla düzenlenmesi gerekmektedir.

4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Yasası'nın 10 ve 15. maddelerinde, polis meslek yüksek okulları ve fakülteye alınacak öğrencilerin bitirdikleri okullar arasında kimi liselerin sayılmamasının Anayasa'ya aykırı olduğu savıyla açılan dava üzerine Anayasa Mahkemesi'nce verilen 12.02.2004 günlü, E.2001/349, K.2004/14 sayılı kararda, belirli önemde kimi kamu hizmetlerinin özellikleri gözetilerek gerçekleştirilen bu tür düzenlemelerin, anayasal ilkelere bağlı kalınması ve hizmetin gereklerinin gözönünde tutulması koşuluyla yasa koyucunun takdir yetkisi içinde bulunduğu, Yasa'da öngörülen okulları bitirenlerin emniyet hizmetlerinin gereklerine daha uygun olduğu kabul edilmiş ve iptal istemi reddedilmiştir.

Bu kararlar varılan sonuca göre de, polis mesleği ile ilgili eğitim-öğretim kurumlarına alınacak öğrencilerin bitirdikleri okulun, hizmetin gerekleri gözönünde bulundurularak yasada belirlenmesi gerekmektedir.

Bu nedenlerle, 5336 sayılı Yasa'nın 2. maddesiyle 3201 sayılı Yasa'ya eklenen ek 24. maddenin, öğrencilerde aranacak koşulları ve bitirilen okulları belirlemeyen ikinci fıkrası ile bu konuların, yapılacak sınavların, disiplin ve öğrenciliği sona erdirecek nedenlerin İçişleri Bakanlığı'nca çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceğini öngören son fıkrası; Anayasa'nın,

- Çerçevesi çizilip ilkeleri konulmadan bu konuları yönetimin takdirine ve yönetsel düzenlemelere bırakan içeriğiyle 128. maddesine,

- Yasama yetkisinin devri niteliğinde kural içerdiğinden 7. maddesine ve hiçbir organın

kaynağını Anayasa'dan almadan bir Devlet yetkisi kullanamayacağını belirten 6. maddesine, aykırı düşmektedir.

2- Öte yandan, Anayasa'nın 38. maddesinde, kimsenin, işlendiği zaman yürürlükte bulunan yasanın suç saymadığı bir eylemden dolayı cezalandırılmayacağı, ceza ve ceza yerine geçen güvenlik önlemlerinin ancak yasayla konulacağı belirtilerek suç ve cezada yasallık ilkesi getirilmiştir.

Anayasa Mahkemesi'nin çeşitli kararlarında da belirtildiği gibi, bu maddede "adli-idari" ayrımı yapılmadığı için disiplin suç ve cezaları da bu madde kapsamına girmektedir. Bu nedenle disiplin suç ve cezalarının yasayla düzenlenmesi gerekmektedir.

5336 sayılı Yasa'nın 2. maddesiyle 3201 sayılı Yasa'ya eklenen ek 24. maddenin dördüncü fıkrasında, disiplin yönünden polis olamayacağına yetkili kurullarca karar verilenlerin polis meslek eğitim merkezleri ile ilişkilerinin kesileceği; son fıkrasında da, disiplin ve öğrenciliğin sona ermesi ile ilgili konuların İçişleri Bakanlığı'nca çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

Bu niteliği ile son fıkra kuralı, suç ve cezada yasallık ilkesi ile bağdaşmamakta ve Anayasa'nın 38. maddesine de aykırı düşmektedir.

SONUÇ

1 - Yukarıda açıklanan gerekçelerle, 26.04.2005 günlü, 5336 sayılı "Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un 2. maddesiyle 3201 sayılı Yasa'ya eklenen ek 24. maddenin ikinci ve son fıkralarının, Anayasa'nın 6, 7, 38 ve 128. maddelerine aykırı olması nedeniyle iptallerine,

2 - Uygulanmaları durumunda doğacak giderilmesi güç ya da olanaksız hukuksal sonuçlar gözönünde bulundurularak, söz konusu fıkraların yürürlüklerinin durdurulmasına, karar verilmesini arz ederim."

II - YASA METİNLERİ

A - İptali İstenilen Yasa Kuralı

26.4.2005 günlü, 5336 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 2. maddesi ile 3201 sayılı kanuna eklenen ve iptali istenilen kuralları da içeren EK 24. madde şöyledir:

"Emniyet Teşkilatının polis memuru ihtiyacını karşılamak üzere, Maliye Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile polis meslek eğitim merkezleri açılabilir.

En az dört yıllık yüksek öğretim kurumlarından veya bunlara denkliği kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olup, sınav tarihi itibarıyla 27 yaşından gün almayan erkek ve bayanlar ile askerliğini yapmış 29 yaşından gün almamış erkek adaylar arasında yapılacak seçme sınavında başarılı olanlar, altı aydan az olmamak üzere polis meslek eğitimine alınırlar.

Polis meslek eğitim merkezlerinde eğitim-öğretim, parasız yatılı ve üniformalı olup, öğrencilerin iaae, ibate ve sağlık giderleri ile diğer istihkakları Devletçe karşılanır. Ayrıca, öğrencilere polis meslek yüksek okulu öğrencilerine ödenen miktar kadar harçlık ödenir.

Polis meslek eğitim merkezlerindeki eğitim-öğretim süresi içerisinde; giriş şartlarını taşımadıkları sonradan anlaşılanlar, eğitim ve öğretimini başarı ile tamamlayamayanlar, sağlık ve disiplin yönünden polis olamayacağına yetkili kurullarca karar verilenlerin polis meslek eğitim merkezleri ile ilişkileri kesilir. Sağlık veya ölüm dışındaki nedenlerle ilişkisi kesilenlerden, ödenen harçlık ve yapılan masraflar kanunî faizi ile birlikte tahsil edilir.

Polis meslek eğitim merkezlerinde eğitimlerini başarı ile tamamlayanlar, Emniyet Genel Müdürlüğü kadrolarına aday polis memuru olarak atanırlar. Bu şekilde atanmalar, atanma tarihinden itibaren altı yıl süreyle başka kurumlara nakil yoluyla atanamazlar. Bu süre zarfında memuriyetten çekilen, çekilmiş sayılan, meslekten veya memuriyetten çıkarma cezası alan ve aslı memurluğa atanamayarak ilişkisi kesilenler, mecburi hizmet sürelerinin kalan her yılı için, kendilerine yapılmış olan öğretim masraflarını tazminat olarak ödemek

zorundadırlar.

Polis meslek eğitim merkezlerinin kuruluş ve çalışma usûl ve esasları; bu merkezlerde eğitime alınacak öğrencilerde aranacak şartlar, mezun oldukları okulların nitelikleri, yapılacak sınavlar, disiplin ve eğitim-öğretimle ilgili konular, öğrenciliğin sona ermesi, tazminat ve yükümlülük esasları ile giyecekleri kıyafetler ve diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

B - Dayanılan Anayasa Kuralları

Dava dilekçesinde Anayasa'nın 6., 7., 38. ve 128. maddelerine dayanılmıştır.

III - İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, Mustafa BUMİN, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Tülay TUĞCU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, Cafer ŞAT, A. Necmi ÖZLER ve Serdar ÖZGÜLDÜR'ün katılımlarıyla 12.5.2005 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma isteminin bu konudaki raporun hazırlanmasından sonra karara bağlanmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

IV - ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, iptali istenilen yasa kuralları, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A - Ek 24. Maddenin İkinci Fıkrasının İncelenmesi

Dava dilekçesinde, “en az dört yıllık yüksek öğretim kurumlarından veya bunlara denkliği kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından” mezun olanlar arasında yapılacak seçme sınavında başarılı olanlardan polis meslek eğitim merkezlerinde eğitime alınıp eğitimlerini başarı ile tamamlayanların aday polis memuru olarak atanmalarını öngören kuralın, öğrencilik statüsüyle memurluk statüsü arasında zorunlu yasal bir bağ kurduğundan hareketle, eğitim merkezlerine alınacak öğrencilerin ve bitirilen okulların niteliklerine ilişkin düzenlemelere yer verilmeksizin buna ilişkin esasların İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmeliğe bırakılmasının Anayasa'nın 6., 7. ve 128. maddelerine aykırılığı ileri sürülmüştür.

İptali istenilen fıkrada, en az dört yıllık yüksek öğretim kurumlarından veya bunlara denkliği kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olup, sınav tarihi itibarıyla 27 yaşından gün almayan erkek ve bayanlar ile askerliğini yapmış 29 yaşından gün almamış erkek adaylar arasında yapılacak seçme sınavında başarılı olanların, altı aydan az olmamak üzere polis meslek eğitimine alınacakları öngörülmüştür.

Anayasa'nın 7. maddesinde yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu, bu yetkinin devredilemeyeceği kuralı yer almaktadır. Yürütme organına düzenleme yetkisi veren bir yasa kuralının Anayasa'nın 7. maddesine uygun olabilmesi için temel ilkeleri koyması, çerçeveyi çizmesi, sınırsız, belirsiz, geniş bir alanı yönetimin düzenlemesine bırakmaması gerekir. Bununla birlikte, yasada temel esasların belirlenmesi koşuluyla, uzmanlık ve teknik konulara ilişkin ayrıntıların düzenlenmesinin yürütmeye bırakılması Anayasa'ya aykırılık oluşturmaz.

İkiyüzünü aşkın mensubu ve çok geniş bir faaliyet alanı bulunan Emniyet Teşkilatının ihtiyaç ve beklentilerine yanıt verebilecek nitelikte polislerin yetiştirilmesi amacıyla yapıldığı anlaşılan düzenlemenin; polis meslek eğitimine alınacak adaylar için en az dört yıllık yüksek öğretim kurumlarından veya bunlara denkliği kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olma ölçütü ile birlikte yaş ve sınav koşulları öngörmesi ve adayların tabi tutulacakları eğitim süresini de belirlemesi dikkate alındığında açık, objektif ve çerçevesi belirlenmiş nitelikte olduğu görülmektedir. Belirli önemde bazı kamu hizmetlerinin özelliklerini gözeterek gerçekleştirdiği bu tür düzenlemeler yasakoyucunun, anayasal ilkelere bağlı kalmak ve hizmetin gereklerini dikkate almak koşuluyla takdir yetkisi içinde kalan yasama işlemleridir.

Anayasa'nın 128. maddesinde, Devlet'in, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütüleceği, bu kapsama giren personelin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülüklerinin de yasayla düzenleneceği öngörülmüştür.

Polis meslek eğitim merkezlerinde eğitimlerini başarı ile tamamlayanların Emniyet Genel Müdürlüğü kadrolarına aday polis memuru olarak atanacak olmaları öğrencilerin daimi ve sabit kamu hizmetleri kadrosunda yer alan, bürokratik hiyerarşi içerisinde bulunan ve Devlet'ten maaş alan görevliler oldukları anlamına gelmediğinden öğrencilik statüsü içerisinde bulunan kişilerle ilgili düzenlemelerin memur ve kamu görevlilerinin statülerini düzenleyen anayasal ilke uyarınca değerlendirilmesi söz konusu olamaz.

Açıklanan nedenle, iptali istenilen kural Anayasa'nın 7. ve 128. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Konunun, Anayasa'nın 6. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

Tülay TUĞCU, Fulya KANTARCIOĞLU ve Şevket APALAK bu görüşe katılmamışlardır.

B - Ek 24. Maddenin Son Fıkrasının İncelenmesi

1 - "Mezun oldukları okulların nitelikleri" ibaresi

Dava dilekçesinde, polis meslek eğitim merkezlerine alınacak öğrencilerin bitirdikleri okulların niteliklerinin İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmeliğe bırakılmasının Anayasa'nın 6., 7. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Ek 24. maddenin son fıkrasında "Polis meslek eğitim merkezlerinin kuruluş ve çalışma usûl ve esasları; bu merkezlerde eğitime alınacak öğrencilerde aranacak şartlar, mezun oldukları okulların nitelikleri, yapılacak sınavlar, disiplin ve eğitim-öğretimle ilgili konular, öğrenciliğin sona ermesi, tazminat ve yükümlülük esasları ile giyecekleri kıyafetler ve diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir." denilerek hususlar belirtilmektedir.

Anayasa'nın 7. maddesinde "Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez" denilmektedir. Buna göre, yasakoyucunun temel ilkeleri koymadan, çerçeveyi çizmeden yürütmeye yetki vermemesi, sınırsız, belirsiz bir alanı yönetimin düzenlemesine bırakmaması gerekir. Yasa ile yetkilendirme Anayasa'nın öngördüğü biçimde yasa ile düzenleme anlamına gelmez. Yasakoyucu gerektiğinde sınırlarını belirlemek koşuluyla bazı konuların düzenlenmesini idareye bırakabilir. Bu bağlamda, sık sık değişik önlemler alınmasına veya bunların kaldırılmasına gerek görülen ekonomik, teknik, veya benzeri alanlarda temel kurallar saptandıktan sonra ayrıntıların düzenlenmesinin idareye verilmesi, yasama yetkisinin devri olarak nitelendirilemez.

Maddenin son fıkrasında, eğitime alınacak öğrencilerin "mezun oldukları okulların nitelikleri"nin İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği öngörülerek, Madde'nin ikinci fıkrasında yer alan "en az dört yıllık yüksek öğretim kurumlarından veya bunlara denkliği kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumları" ibaresiyle çizilen çerçevenin, değiştirilmesine olanak tanınması, bu konudaki yasama yetkisinin idareye devri anlamına geleceğinden Anayasa'nın 7. maddesine aykırıdır. İbare'nin iptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın 7. maddesine aykırılığı nedeniyle iptal edildiğinden, Anayasa'nın 6. ve 128. maddeleri yönünden inceleme yapılmamıştır.

2 - Fıkranın geri kalan bölümleri

Dava dilekçesinde, polis meslek eğitim merkezlerinin kuruluş ve çalışma usul ve esasları, bu merkezlerde eğitime alınacak öğrencilerde aranacak şartlar, yapılacak sınavlar, disiplin ve eğitim-öğretimle ilgili konular, öğrenciliğin sona ermesi, tazminat ve yükümlülük esasları ile giyecekleri kıyafetler ve diğer hususların İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenecek olmasının Anayasanın 6., 7. ve 128. maddelerine, disiplin suç ve cezalarının düzenlenmesini öngören kuralın ayrıca Anayasa'nın 38. maddesine de aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa'nın 38. maddesinin ilk fıkrasında, "Kimse, kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz", üçüncü fıkrasında da "ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur" denilerek "suç ve cezanın yasallığı" ilkesi getirilmiştir.

İdarenin faaliyetleri çok çeşitli ve değişken olduğundan disiplin cezasını gerektirecek fiiller ile haklarında uygulanacak disiplin cezalarının yasa ile belirlenmesi güç ve hatta olanaksızdır. Bu nedenle memuriyet statüsüyle ilgisi bulunmayan Polis Meslek Eğitim Merkezi öğrencilerine ilişkin disiplin, suç ve cezalarının yasalarla yönetmeliklere bırakılması Anayasa'nın 38. maddesine aykırılık oluşturmaz.

Fıkranın kalan kısmında düzenleme yapma yetkisinin İçişleri Bakanlığı'na bırakılması, Yasa'da çerçevenin çizilmiş ve genel esasların belirtilmiş olması nedeniyle Anayasa'nın 7. maddesine aykırı değildir.

Fıkranın geri kalan bölümüne yönelik iptal isteminin reddi gerekir.

Konunun Anayasa'nın 6. ve 128. maddeleri ile ilgisi görülmemiştir.

Fulya KANTARCIOĞLU ve Şevket APALAK fıkranın "...polis meslek eğitim merkezlerinin kuruluş ve çalışma usûl ve esasları..." bölümünün, Tülay TUĞCU ve Fulya KANTARCIOĞLU "... bu merkezlerde eğitime alınacak öğrencilerde aranacak şartlar..." bölümünün, Tülay TUĞCU, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, A. Necmi ÖZLER ve Şevket APALAK "...disiplin..." sözcüğünün, Fulya KANTARCIOĞLU fıkranın kalan bölümünün iptali gerektiği görüşü ile bu görüşe katılmamışlardır.

V - YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

26.4.2005 günlü, 5336 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 2. maddesiyle 4.6.1937 günlü, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'na eklenen ek 24. maddenin:

1 - İkinci fıkrasına yönelik iptal istemi 23.2.2006 günlü, E. 2005/42, K. 2006/27 sayılı kararla reddedildiğinden, bu fıkra ile ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE,

2 - Son fıkrasının;

a - "... mezun oldukları okulların nitelikleri, ..." bölümünün yürürlüğünün durdurulması isteminin, koşulları oluşmadığından REDDİNE,

b - Kalan bölümüne yönelik iptal istemi 23.2.2006 günlü, E. 2005/42, K. 2006/27 sayılı kararla reddedildiğinden, bu bölüme ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE, 23.2.2006 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

VI - SONUÇ

26.4.2005 günlü, 5336 sayılı "Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un 2. maddesiyle 4.6.1937 günlü, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'na eklenen ek 24. maddenin:

1 - İkinci fıkrasının, Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Tülay TUĞCU, Fulya KANTARCIOĞLU ile Şevket APALAK'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

2 - Son fıkrasının;

a - "Polis meslek eğitim merkezlerinin kuruluş ve çalışma usûl ve esasları; ..." bölümünün, Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU ile Şevket APALAK'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

b - "... bu merkezlerde eğitime alınacak öğrencilerde aranacak şartlar, ..." bölümünün, Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Tülay TUĞCU ile Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

c - "... mezun oldukları okulların nitelikleri, ..." bölümünün, Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, OYBİRLİĞİYLE,

d - "... disiplin ..." sözcüğünün, Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Tülay TUĞCU, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, A. Necmi ÖZLER ile Şevket APALAK'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

e - Kalan bölümünün, Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

23.2.2006 gününde karar verildi.

[R.G. 23 Mart 2007 – 26471]

 [İçindekilere dön](#)

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2003/64

Karar Sayısı : 2006/90

Karar Günü : 27.9.2006

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN :Emirgazi Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 1.3.1926 günlü, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 3038 sayılı Yasa ile değiştirilen 276. maddesinin ikinci fıkrasının, Anayasa'nın 10. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I - OLAY

Yedieminlik yükümlülüğüne uymama suçundan açılan davada, 765 sayılı Yasa'nın 276. maddesinin ikinci fıkrasının Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

V - ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralı ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suçun işlendiği tarihten sonra 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu yürürlüğe girmiştir. 765 sayılı Yasa'nın 276. maddesinde düzenlenen suç, 5237 sayılı Yasa'nın 289. maddesinde düzenlenmiştir.

765 sayılı Yasa'nın 2. maddesinin ikinci fıkrası ile, 5237 sayılı Yasa'nın 7. maddesinin ikinci fıkrasında, suçun işlendiği tarihte yürürlükte olan yasa ile sonradan yürürlüğe giren yasa hükümleri birbirinden farklı ise failin lehinde olan yasa hükmünün uygulanacağı öngörülmüştür.

5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 9.maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uyarınca yapılan karşılaştırma sonunda hükmedilecek cezalar yönünden 765 sayılı Yasa'nın 276.maddesinin sanık lehine olduğu saptanmıştır.

Başvuru kararında, 765 sayılı Yasa'nın 3038 sayılı Yasa ile değiştirilen 276.maddesinin ikinci fıkrası hükmüyle yedieminin, malının elinden çıkmaması yönündeki sahiplik içgüdüğü korunarak aynı suçu işleyen kişiler arasında eşitsizlik yaratıldığı, bunun Anayasa'ya aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Yasa'nın 276. maddesinde, güveni kötüye kullanma suçunun özel bir şekli olan yedieminlik yükümlülüğüne uymama eylemi suç olarak kabul edilmiş, itiraz konusu ikinci fıkrasında da, yedieminlik yükümlülüğüne uymayan kişinin eşyanın sahibi olması halinde daha az ceza ile cezalandırılması öngörülmüştür.

Anayasa'nın 10. maddesinde, "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." denilmektedir. Bu ilke, aynı durumunda olanlara ayrı kuralların uygulanmasını, ayrıcalıklı kişi ve toplulukların yaratılmasını engellemektedir. Aynı durumda olanlar için farklı düzenleme eşitliğe aykırılık oluşturur. Anayasa'nın amaçladığı eşitlik, mutlak ve eylemli

eşitlik değil hukuksal eşitliktir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'nın öngördüğü eşitlik ilkesi çiğnenmiş olmaz.

276. maddeye göre yediemin olarak görevlendirilen, eşyanın sahibi ile üçüncü şahıslar aynı hukuksal konumda değildirler. Üçüncü Şahısların haczedilen, rehnedilen veya herhangi bir suretle el konulan eşya ile eşyanın sahibi olma gibi maddi ve manevi bağları bulunmamaktadır. Bu nedenle hukuksal durumları aynı olmayan eşyanın sahibi yediemin ile diğer yedieminlerin aynı suçu işlemelerine rağmen haklarında farklı ceza uygulanmasında eşitlik ilkesine aykırılık yoktur.

Açıklanan nedenlerle, kural Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU ile Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamıştır.

VI - SONUÇ

1.3.1926 günlü, 765 sayılı "Türk Ceza Kanunu"nun 3038 sayılı Yasa ile değiştirilen 276. maddesinin ikinci fıkrasının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU ile Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, 27.9.2006 gününde karar verildi.

Başkan Tülay TUĞCU	Başkanvekili Haşim KILIÇ	Üye Sacit ADALI
Üye Fulya KANTARCIOĞLU	Üye Ahmet AKYALÇIN	Üye Mehmet ERTEN
Üye Mustafa YILDIRIM	Üye Cafer ŞAT	Üye Ali GÜZEL
Üye Şevket APALAK	Üye Osman Alifeyyaz PAKSÜT	

[R.G. 29 Mart 2007 – 26477]

 [İçindekilere dön](#)

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı: 2002/117

Karar Sayısı : 2006/105

Karar Günü : 22.11.2006

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Küçükçekmece İcra Tetkik Mercii Hâkimliği

İTİRAZIN KONUSU: A- 15.11.2000 günlü, 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un geçici 3. maddesinin, 30.1.2002 günlü, 4743 sayılı Yasa ile eklenen son fıkrasının "4389 sayılı Bankalar Kanununun... 16 ncı maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümleri banka aleyhine yapılacak takipler yönünden ..." bölümünün;

B - 18.6.1999 günlü, 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 16. maddesinin (2) numaralı fıkrasının;

Anayasa'nın 35. ve 36. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I - OLAY

Tasfiye Halinde Emlak Bankası A.Ş.'nin kendisine tebliğ edilen icra emrinin iptali ile takibin durdurulması isteminin incelenmesi sırasında, itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan İcra Tetkik Mercii Hâkimliği iptalleri için başvurmuştur.

V - ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralları, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A-İtiraz Konusu Kuralların Anlam ve Kapsamı

İktisadi devlet teşekkülü statüsünde faaliyet gösterirken, 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun kapsamına alınan Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin kimi aktifleri ve şubeleri Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş. ve Türkiye Halk Bankası A.Ş.'ye devredilmiş, Banka'nın yönetimi Tasfiye Kurulu'na geçmiştir. Bankacılık lisansı 6.7.2001 gününde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından iptal edilen ve Ana Sözleşme'sinde değişiklik yapılan Banka'nın unvanı "Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi" olarak değiştirilmiş, tasfiye hali Ticaret Siciline tescil edilmiştir. Banka'nın tasfiyesiyle ilgili düzenlemelere, 20.6.2001 günlü, 4684 sayılı ve 30.1.2002 günlü, 4743 sayılı Yasa'larda yer verilmiştir.

4389 sayılı Yasa'nın 16. maddesinin itiraz konusu (2) numaralı fıkrasında, bir bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından kaldırılması halinde, iznin kaldırılmasına ilişkin kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren banka hakkındaki ihtiyati tedbir dahil her türlü icra ve iflas hükümlerinin durması öngörülmüştür.

İtiraz konusu kuralda belirtilen "ihtiyati tedbir" ve "icra ve iflas", Banka'dan alacaklı olanların alacaklarını tahsil edebilmeleri için Banka aleyhine yapacakları bireysel takiplerdendir. Kuralla, alacaklıların Banka aleyhine yapacakları bu tür takiplerin durdurularak alacaklılar tarafından kullanılması engellenmiştir.

4603 sayılı Yasa'nın geçici 3. maddesinin sonuna 4743 sayılı Yasa ile eklenen fıkrayla 4389 sayılı Yasa'ya gönderme yapılmak suretiyle, bu Yasa'nın 16. maddesinin (2) numaralı fıkrasının Tasfiye Halinde Emlak Bankası A.Ş. hakkında da uygulanacağı kuralı getirilmiştir. Böylece, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırıldığı halde Fona devredilmeyen Tasfiye Halinde Emlak Bankası A.Ş., banka aleyhine yapılacak takipler yönünden 16. maddenin (2) numaralı fıkrası kapsamına alınmıştır.

İtiraz konusu kuralla, Tasfiye Halinde Emlak Bankası A.Ş. alacaklıları bakımından bu Banka aleyhine yapılacak takibatın doğrudan Tasfiye Kurulu'nca yapılması ve genel hükümlere göre yapılacak işlemler sonucu Banka'nın borçlarının ödeme yoluyla tasfiye edilerek şirket varlığına hukuken son verilmesi öngörülmüştür.

Tasfiye işlemlerinin amacı, alacakların tahsili, aktiflerin paraya çevrilmesi, borçların ödenmesi, varsa elde kalan aktiflerin ortaklara paylaşılması ve şirket tüzel kişiliğinin sona erdirilerek ticaret unvanının ticaret sicilinden silinmesidir. Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin, Ziraat ve Halk Bankalarına devredilenler dışında kalan bölümünün tasfiye sürecine sokulmasında da aynı amaç gözetilmiştir. Banka aleyhine yapılacak takipler yönünden, ihtiyati tedbir dahil her türlü icra ve iflas takibatının durdurulmasıyla alacakların tahsili ve borçların ödenmesi konusunda Türk Ticaret Kanunu'nun uygulanması benimsenmiştir.

B - Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

Başvuru kararında, borçlu Banka yönünden icra takibatının durdurularak, para alacağı olan kişilerin bu alacağını alması için başvurabileceği yasal yolların önlenmesinin, söz konusu

alacak üzerinde mülkiyet hakkı bulunan alacaklının mülkiyet hakkını kullanmasını engellediği, mülkiyet hakkının kamu yararı amacıyla sınırlandırılabilmesi, oysa Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin tasfiye edilmesinde kamu yararının bulunmadığı, alacaklının mülkiyet hakkının korunmadığı gibi alacaklı sıfatı ile icra dairesine başvurma ve icra mahkemesinde itirazda bulunma hakkının ortadan kaldırıldığı, bu nedenlerle itiraz konusu kuralların Anayasa'nın 35. ve 36. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

4389 sayılı Yasa'nın 16. maddesinin itiraz konusu (2) numaralı fıkrasında, bir bankanın, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılmasına ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu kararının Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren banka hakkındaki ihtiyati tedbir dâhil her türlü icra ve iflas takibatının duracağı öngörülmüştür. 4603 sayılı Yasa'nın geçici 3. maddesinin 4743 sayılı Yasa ile eklenen son fıkrasındaki itiraz konusu kural ile de 4389 sayılı Yasa'nın 16. maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümlerinin, Tasfiye Halinde Emlak Bankası Anonim Şirketi aleyhine yapılacak takipler yönünden de uygulanacağı belirtilmiştir. Bu düzenlemeye dayanılarak 4389 sayılı Yasa'nın 16. maddesinin (2) numaralı fıkrası, Tasfiye Halinde Emlak Bankası A.Ş.'ye de uygulanacağından inceleme bu yönden yapılmıştır.

Anayasa'nın 35. maddesinde, herkesin, mülkiyet ve miras haklarına sahip olduğu, bu hakların ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlandırılabilmesi, mülkiyet hakkının kullanılmasının toplum yararına aykırı olamayacağı hükme bağlanmıştır.

İtiraz konusu kurallarla, alacaklıların Banka aleyhine yapacakları takipler yönünden ihtiyati tedbir dahil her türlü icra ve iflas takibatının durdurulmasının öngörülmesi, alacaklıların alacakları üzerindeki mülkiyet hakkını ortadan kaldırmamaktadır.

İhtiyati tedbir dâhil icra ve iflas takibatı, alacaklılar tarafından banka aleyhine yapılacak bireysel takiplerdir. Tasfiye Halinde Emlak Bankası A.Ş.'de ise tasfiyenin amacı alacakların tahsili, aktiflerin paraya çevrilmesi ve borçların ödenerek bu Banka'nın hukuki varlığının sona erdirilmesidir. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi için, ihtiyati tedbir dahil icra ve iflas takibatı yolunu tek tek alacaklılar yönünden benimseyen bir yöntemin değil, bütün alacaklıların haklarını güvence altına alan bir yöntemin tercihi ve ayrıca Banka'nın alacaklılarına eşit olarak davranılması dışında tasfiye sürecinin amaca uygun olarak hızlı, kesintisiz ve sorunsuz sonuçlandırılması söz konusudur.

Öte yandan, Anayasa'nın, hak arama özgürlüğünün düzenlendiği 36. maddesinde herkesin, geçerli araç ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı ya da davalı olarak sav ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu öngörülmüştür.

İtiraz konusu kurallarla, hak arama yönteminde usul değişikliği yapıldığı, bu bağlamda hak arama özgürlüğünün sınırlandırılmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kurallar Anayasa'nın 35. ve 36. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

VI - SONUÇ

A- 15.11.2000 günlü, 4603 sayılı "Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun"un geçici 3. maddesinin, 30.1.2002 günlü, 4743 sayılı Yasa ile eklenen son fıkrasının "4389 sayılı Bankalar Kanununun ... 16 ncı maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümleri banka aleyhine yapılacak takipler yönünden ..." bölümünün,

B- 18.6.1999 günlü, 4389 sayılı "Bankalar Kanunu"nun 16. maddesinin (2) numaralı fıkrasının, "Tasfiye Halinde Emlak Bankası Anonim Şirketi" yönünden,

Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 22.11.2006 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2002/157

Karar Sayısı : 2006/97

Karar Günü : 4.10.2006

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Adana 1. İş Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 17.7.1964 g¼nl¼, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun Ek 5. maddesinin birinci fıkrasının 3395 sayılı Yasa ile eklenen IV. bendinde yer alan **“Azotlu g¼bre ve şeker sanayiinde, ...”** ibaresinin, Anayasa'nın 10. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I - OLAY

Davacının, çalıştığı işyerinin 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun Ek 5. maddesinin kapsamına girdiğinden bahisle itibari hizmet s¼resinden yararlandırılması gerektiğinin tespitine karar verilmesi istemiyle açtığı davada, itiraz konusu kuralın Anayasaya aykırılığı iddiasını ciddi bulan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II - İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçeye ilişkin b6l¼m¼ ř6yledir:

“... 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu Kanuna ek ve geçici maddeler eklenmesine dair kanunun 13. maddesinin ıkartılış amacı Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel M¼d¼rl¼đ¼n¼n maddeye ilişkin gerekçesinde sosyal g¼venlik sistemlerinde itibari hizmet s¼resi ve fiili hizmet zammı gibi uygulamalara, v¼cudu yıpratıcı, dolayısıyla çalışma g¼c¼n¼ ve hayat s¼resini azaltıcı işyerlerinde çeşitli tehlikelere açık olarak çalışanlar için yer verilmektedir. Buhar, is, duman, kurum, toz, koku, asit, zehirli gaz, g¼r¼lt¼, sarsıntı ve radyoaktif işın gibi ağır ve yıpratıcı çalışma şartlarına rağmen, bu şartlara açık birçok kuruluşun kurulması, çalıştırılması ve faaliyetini s¼rd¼rmesi ekonomik, k¼lt¼rel, sosyal ve sağlık y6nlerinden topluma katkıları sebebiyle zorunlu bulunmaktadır. S6z konusu ağır ve yıpratıcı işlerde fiziki, ruhi ve fizyolojik bakımlardan insan sağlığını olumsuz y6nde etkileyen şartlar altında çalışanların t¼m¼n¼n, 2098 sayılı Kanunun ek 1. maddesinde unvan sayılmak suretiyle sınırlı olarak verilen itibari hizmet s¼resi hakkında yararlandırılmaları, “gerek Anayasamızın eşitlik ilkeleri ve gerekse sosyal g¼venliđin temel prensiplerine uygun d¼řeceđi için zorunlu g6r¼lmektedir” olarak açıklanmasına rağmen madde metninde iş kolunda “Azotlu g¼bre ve şeker sanayiinde” demek sureti ile sınırlamaya gidilerek anayasanın eşitlik ilkesine aykırılıkta bulunduğu d¼ř¼n¼lm¼řt¼r. Zira Azotlu g¼bre ve şeker sanayiinde çalışanların çalışma şartlarının sağlıklarına yaptığı olumsuz etki g6z6n¼ne alınarak onlara itibari hizmet s¼resinden yararlanma imkanı verirken, davamızda s6z konusu olduğu gibi Tekstil sekt6r¼nde sağlık y6n¼nden sakıncalı ortamlarda çalışan işçilere ya da petrokimya sanayii, deri işleme sekt6r¼, boya imalatı sanayii gibi benzeri, kimyasal maddelerin kullanıldığı ve bu nedenle işçi sağlığının olumsuz etkilendiği sanayii kollarında ve hatta d6nemin çalışma ve Sosyal G¼venlik Bakanının Meclis Genel Kurulundaki madde metni üzerindeki g6r¼řmeler sırasında belirttiği gibi kanunun hazırlanması sırasında akla gelmeyen iş kollarında çalışan işçilerin b6yle bir haktan yararlandırılmaması açıkça Anayasanın eşitliğe ilişkin 10. maddesine aykırıdır. Esasen teknolojidaki s¼rekli değişmeler, yeni üretim alanlarının ve tekniklerinin gelişmesi, üretimlerde yeni kimyasal maddeler kullanılmaya başlanması sebebiyle belirli sanayii kollarının belirlenerek bu sanayii kollarında çalışanların itibari hizmet s¼resinden yararlandırılıp diğerlerinin yararlandırılmaması halinde y¼r¼rl¼kteki kanun maddesinin gelişen teknoloji ve üretim teknikleri karşısında ihtiyaa cevap veremeyecek hale geleceği ve bu nedenle çalışanların kanunlar 6n¼ndeki eşitliğini

zedeyeceği açıktır. Bu nedenle maddelerin düzenlenmesinde bu maddeden yararlanacak sigortalılar belirlenirken herhangi bir sanayii kolu belirtilmeksizin yalnızca fabrika, atölye, havuz ve depolarda, trafo binalarında çalışanlar denildikten sonra hizmetin geçtiği yerin nitelikleri belirtilerek Anayasanın kanun önünde eşitlik ilkesine uygun bir uygulamaya yönelik madde oluşturulabileceği düşüncesi ile ilgili yasa maddesinin Anayasa Mahkemesince incelenerek madde metnindeki “Azotlu gübre ve şeker sanayiinde” ibaresinin iptal edilerek kanun metninden çıkartılması yönünde karar verilmesi tekdirlerinize arz olunur.”

III - YASA METİNLERİ

A - İtiraz Konusu Yasa Kuralı

17.7.1964 günlü, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun Ek 5. maddesinin birinci fıkrasının 3395 sayılı yasa ile eklenen ve iptali istenilen ibareyi de içeren IV numaralı bendi şöyledir:

“506 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılanların, aşağıda sayılan görevlerde geçen sigortalılık sürelerine, bu sürelerin her tam yılı için, hizalarında gösterilen süreler, sigortalılık süresi olarak eklenir.

Sigortalılar	Hizmetin geçtiği yer	Eklenecek süre
I—
II—
III—
IV — (Ek: 20/6/1987 - 3395/13 md.) Azotlu gübre ve şeker sanayiinde, fabrika, atölye, havuz ve depolarda, trafo binalarında çalışanlar.	1. Çelik, demir ve tunç döküm, 2. Zehirli, boğucu, yakıcı, öldürücü ve patlayıcı gaz, asit, boya işleriyle gaz maskesi ile çalışmayı gerektiren işlerde, 3. Patlayıcı maddeler yapılmasında, 4. Kaynak işlerinde çalışanlarda.	90 gün

B - Dayanılan Anayasa Kuralı

Başvuru kararında Anayasanın 10. maddesine dayanılmıştır.

IV - İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, Mustafa BUMİN, Haşim KILIÇ, Yalçın ACARGÜN, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Fulya KANTARCIOĞLU, Ertuğrul ERSOY, Tülay TUĞCU, Ahmet AKYALÇIN, Enis TUNGA ve Mehmet ERTEN'in katılmalarıyla 12.11.2002 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V - ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kural, dayanılan Anayasa kuralı ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Başvuru kararında, itiraz konusu Yasa kuralı uyarınca “Azotlu gübre ve şeker sanayiinde” çalışanların çalışma şartlarının sağlıklarına yaptığı olumsuz etki gözönüne alınarak onlara itibari hizmet süresinden yararlanma imkanı verilmesine karşın, diğer kimi sanayi kollarında sağlık yönünden sakıncalı ortamlarda çalışan işçilerin böyle bir haktan

yararlandırılmamasının açıkça Anayasanın eşitliğe ilişkin 10. maddesine aykırı olduğu, bu nedenle “Azotlu gübre ve şeker sanayiinde” ibaresinin iptaline karar verilmesi gerektiği ileri sürülmüştür.

Hukukun temel ilkeleri arasında yer alan eşitlik ilkesine, Anayasa'nın 10. maddesinde yer verilmiştir. Buna göre, “yasa önünde eşitlik ilkesi” hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasada öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.

İtiraz konusu Yasa kuralı, Sosyal Sigortalar Kanunu'na tabi sigortalılardan, azotlu gübre ve şeker sanayiinde fabrika, atölye, havuz ve depolarda, trafo binalarında çalışan; ağır, tehlikeli, sağlığa zararlı çalışma koşulları altında işlerini görmekte olan ve kanun metninde yaptıkları işler belirtilen bir kısım sigortalılara itibari hizmet süresinden yararlanma olanağı getirmektedir. Kanunun uygulamasında itibari hizmet süresinden yararlanılabilmesi için sigortalının iki koşulu birlikte gerçekleştirmesi aranmaktadır. Buna göre, sigortalının azotlu gübre ve şeker sanayiinde, fabrika, atölye, havuz ve depolarda, trafo binalarında çalışma koşulunu yerine getirmesi birinci şarttır. İkinci şart ise, sigortalının, belirtilen bu işkollarında yer alan ve Kanunda sayma suretiyle belirtilmiş olan bir kısım ağır, riskli, sağlığa zararlı işleri ifa etmesidir.

İtiraz konusu Yasa kuralının, ağır, riskli ve sağlığa zararlı işlerde çalışan kişilere itibari hizmet süresinden yararlanma olanağı tanımak amacıyla kabul edilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Oysa, bu nitelikteki işlerin sadece azotlu gübre ve şeker sanayiinde bulunmadığı, diğer pek çok sanayi dalında da bu nitelikte işlerin görülmekte olduğu açıktır. Bu durumda, itibari hizmet süresinden yararlanabilecekler belirlenirken yapılan işin niteliğinin dikkate alınması, böylece hangi iş kolunda çalışıyor olursa olsun ağır, riskli ve sağlığa zararlı işleri yapan bütün sigortalıların bu olanaktan yararlanmalarını sağlayacak bir düzenlemeye gidilmesi Anayasada öngörülen eşitlik ilkesinin gereğidir.

İtibari hizmet süresinden yararlanmayı gerektiren olgu sanayi kolları farklı da olsa belli ağır, riskli ve sağlığa zararlı işlerin yapılmasıdır. Bu nitelikteki işleri yapan kişilerin aynı durumda olmadıkları ileri sürülemez. Aynı hukuksal durumda bulunanların farklı kurallara tabi tutulması eşitlik ilkesine aykırılık oluşturacağından itiraz konusu Yasa kuralı Anayasa'nın eşitlik ilkesine yer veren 10. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Serdar ÖZGÜLDÜR ve Şevket APALAK bu görüşe katılmamışlardır.

VI - SONUÇ

17.7.1964 günlü, 506 sayılı “Sosyal Sigortalar Kanunu”nun Ek 5. maddesinin birinci fıkrasının 20.6.1987 günlü, 3395 sayılı Yasa ile eklenen IV numaralı bendinde yer alan “Azotlu gübre ve şeker sanayiinde, ...” ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Serdar ÖZGÜLDÜR ve Şevket APALAK'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, 4.10.2006 gününde karar verildi.

[R.G. 27 Mart 2007 – 26475]

— • —

 İçindekilere dön

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2003/108

Karar Sayısı : 2006/107
Karar Günü : 23.11.2006

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Danıştay Onbirinci Daire

İTİRAZIN KONUSU: 4.1.1961 günlü, 209 sayılı Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanun'un 5. maddesinin, 4618 sayılı Yasa'nın 1. maddesiyle değiştirilen üçüncü fıkrasının (b) bendinde yer alan "... (tabipler hariç ...)" ibaresinin, Anayasa'nın 10. ve 128. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I - OLAY

Davacılara döner sermayeden ek ödeme yapılmaması nedeniyle Sağlık Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli Kurum ve Kuruluşlarda Görevli Personele Döner Sermayeden Yapılacak Ek Ödeme Hakkında Yönerge'nin 4/a maddesinde yer alan "... (tabipler hariç ...)" ibaresinin iptali istemiyle açılan davada, yönergenin dayanağı olan itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Danıştay Onbirinci Daire iptali için başvurmuştur.

.....V - ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında kuralla, yoğun bakım, doğumhane, yeni doğan, süt çocuğu, yanık, diyaliz, ameliyathane ve acil serviste çalışan sağlık personeli ile anestezi uzmanları ve asistanları döner sermayeden % 50 oranında fazla yararlandırılırken, aynı serviste, aynı koşullarda hizmet veren ve hastaların iyileşmesinden doğrudan sorumlu olması nedeniyle daha fazla risk altına giren tabiplerin bu haktan mahrum edilmesinin eşitlik ilkesine aykırı olduğu, bu nedenle iptali gerektiği ileri sürülmüştür.

Anayasa'nın 10. maddesinde, "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." denilmektedir. Bu yasak, birbirinin aynı durumunda olanlara ayrı kuralların uygulanmasını, ayrıcalıklı kişi ve toplulukların yaratılmasını engellemektedir. Aynı durumda olanlar için farklı düzenleme eşitliğe aykırılık oluşturur. Anayasa'nın amaçladığı eşitlik, mutlak ve eylemli eşitlik değil hukuksal eşitliktir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'nın öngördüğü eşitlik çiğnenmiş olmaz. Başka bir anlatımla, kişisel nitelikleri ve durumları özdeş olanlar arasında değişik uygulamalar yapılamaz.

11.1.2001 günlü, 4618 sayılı Yasanın 1. maddesi ile 209 sayılı Yasanın 5. maddesinin üçüncü fıkrası değiştirilmiş ve personelin katkısı ile elde edilen döner sermaye gelirlerinden, yardımcı hizmetler ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfına dâhil personele bir yılda alacakları aylık, yan ödeme ve her türlü tazminat tutarının yüzde seksenini, diğer personele ise yüzde yüzünü aşmamak üzere ek ödeme yapılabileceği kurala bağlanmıştır. Fıkranın (b) bendine göre, yoğun bakım, doğumhane, yeni doğan, süt çocuğu, yanık, diyaliz, ameliyathane ve acil serviste çalışan sağlık personeline yukarıda belirtilen oranlar yüzde elli oranında artırılarak uygulanabilecektir. Söz konusu yerlerde çalışan hekimler döner sermayenin yüzde elli artırımlı olarak ödenmesinden yararlanamayacak, ancak anestezi uzmanı ve asistanları yararlanabilecektir.

İptal isteminde bulunan Danıştay Dairesi, yoğun bakım, doğumhane, yeni doğan, süt çocuğu, yanık, diyaliz, ameliyathane ve acil serviste çalışan tabiplerin diğer sağlık personeli ile aynı koşullarda hizmet verdiklerini, tabiplerin hastaların iyileştirilmesinden doğrudan doğruya sorumlu olduklarını ve daha çok sorumluluk yüklendiklerini belirtmektedir.

Gerçekten de tabipler, yardımcı sağlık personeline göre daha fazla sorumluluk yüklenmektedirler. Tabiplerin daha fazla sorumluluk yüklenmeleri ve diğer sağlık personeli ile aynı yasal durumda bulunmamaları nedeniyle, yasa koyucu 209 sayılı Kanunun 5. maddesine 4618 sayılı Yasa ile eklenen üçüncü fıkrasında, yardımcı hizmetler ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfına dahil personele bunların bir yılda alacakları aylık yan ödeme ve her türlü tazminat tutarının % 80'ini, içinde tabiplerin de bulunduğu diğer personele ise % 100'ünü aşmamak üzere ek ödeme yapılabileceğini hükme bağlamakta, böylece tabiplere, yardımcı hizmetler ve yardımcı sağlık personeline sağlanan ödemeden daha fazla oranda ek ödeme yapılması öngörülmektedir.

Yardımcı sağlık personeli ile hekimlerin, eğitim ve öğretim aşamasında farklı süreçlerden geçmek suretiyle göreve gelmeleri, üstlendikleri sorumluluk, yerine getirdikleri görev ve hizmetlerin farklı olması nedeniyle itiraza konu olan yasa kuralı da dâhil olmak üzere farklı kurallara tabi tutulmuşlardır. Hekimler ile yardımcı sağlık personelinin aynı durumda bulunmamaları nedeniyle eşitlik ilkesi gereğince aynı ödemelerden yararlandırılmaları gerektiği ileri sürülemez.

Öte yandan, anestezi uzman ve asistanları ile diğer uzman veya uzman olmayan tabipler arasında tabip olarak her hangi bir fark bulunmamakta ise de, anestezi uzman ve asistanlarının yaptıkları görevin niteliği gözetilerek farklı kurallara bağlı tutuldukları anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, yoğun bakım, doğumhane, yeni doğan, süt çocuğu, yanık, diyaliz, ameliyathane ve acil serviste çalışan sağlık personelinin anestezi uzman ve asistanlarına, diğer tabipler hariç olmak üzere % 50 fazlasıyla döner sermayeden pay ödenmesi Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Tülay TUĞCU, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN ve Mustafa YILDIRIM bu görüşe katılmamışlardır.

İtiraz konusu kuralın, Anayasa'nın 128. maddesi ile ilgisi görülmemiştir.

VI - SONUÇ

4.1.1961 günlü, 209 sayılı "Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanun"un 5. maddesinin, 4618 sayılı Yasa'nın 1. maddesiyle değiştirilen üçüncü fıkrasının (b) bendinde yer alan "... (tabipler hariç, ..." ibaresinin, Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, Tülay TUĞCU, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN ile Mustafa YILDIRIM'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, 23.11.2006 gününde karar verildi.

Başkan Tülay TUĞCU	Başkanvekili Haşim KILIÇ	Üye Sacit ADALI
Üye Fulya KANTARCIOĞLU	Üye Ahmet AKYALÇIN	Üye Mehmet ERTEN
Üye Mustafa YILDIRIM	Üye A. Necmi ÖZLER	Üye Serdar ÖZGÜLDÜR
Üye Şevket APALAK		Üye Serruh KALELİ

[R.G. 28 Mart 2007 – 26476]

— • —

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2003/10

Karar Sayısı : 2006/106

Karar Günü : 23.11.2006

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Yargıtay 10. Hukuk Dairesi

İTİRAZIN KONUSU: 17.7.1964 günlü, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 26. maddesinin 3395 sayılı Yasa ile değiştirilen birinci fıkrasının "...sigortalı veya hak sahibi kimselerin işverenden isteyebilecekleri miktarlarla sınırlı olmak üzere..." bölümünün, Anayasa'nın 10., 60. ve 65. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I - OLAY

Biga Asliye (iş) Mahkemesinin rücu tazminat kararının temyizen incelemesi sırasında itiraz konusu Kural'ın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Yargıtay 10. Hukuk Dairesi iptali için başvuruda bulunmuştur.

II - İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"Davacı Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı avukatı Zeliha Yılmaz tarafından davalı Furkan Kesik Et ve Besicilik Üretim Pazarlama ve İthalat İhracat Limited Şirketi aleyhine açılan rucu davası hakkında Biga Asliye (İş) Mahkemesince verilen 19.09.2002 tarih ve 2001/356 Esas, 2002/491 sayılı hükmün temyizen incelenmesi taraf avukatlarınca istenilmesi üzerine dosya incelendi gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

Davacı vekili, iş kazası geçiren sigortalının sürekli iş göremez duruma düşmesi üzerine kendisine Kurumca sürekli iş göremezlik geliri bağlanıp bağlanan gelirin peşin değerinin tahsili için daha önce davalı aleyhine rucu davası açıldığını, 2 davanın kabulüne ilişkin hükmün Yargıtay denetiminden geçmek suretiyle kesinleştiğini, ne ki daha sonra yürürlüğe giren kanun veya kararnamelerle yapılan katsayı değişiklikleri sonucu sigortalıya bağlanan gelirlerde artış meydana geldiğini öne sürmüş ve gelirlerdeki artışın peşin değerinin davalıdan tahsiline karar verilmesini istemiş, mahkemece istemin kabulüne karar verilmiştir.

Davalı vekili savunma dilekçesinde, davanın yasal dayanağını oluşturan 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 26. maddesi hükmüne göre, bağlanan gelirlere sonradan meydana gelen artışların istenemeyeceğini, Kurumun ancak bağlanan gelirin ilk peşin değerini isteyebileceğini, nitekim daha önce açılan ilk peşin değer tahsiline ilişkin davada hükmedilen tazminatın ödendiğini, kaldı ki Bağ-Kur'un, gerek Bağ-Kur Kanununun 63. gerekse 2926 Sayılı Kanunun 47. maddelerine göre aynı nitelikte açmış bulunduğu davalarda sadece ilk peşin değerli gelire hükümlendiğini, o nedenle eldeki davanın reddine karar verilmesi gerektiğini iddia etmiş, ret kararı verilmediği takdirde Sosyal Sigortalar Kanununun 26. maddesinin iptali için Anayasa Mahkemesine gidilmesini talep etmiş ise de mahkemece Anayasaya aykırılık iddiası ciddi bulunmamıştır. Ne ki Dairemiz, sözü edilen 26. maddede yapılan değişiklik hükümleri ile anılan maddeye ilişkin olarak verilen 1994 tarihli Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararının ışığında, 26. maddenin birinci fıkrasında yer alan, "...sigortalı veya hak sahibi kimselerin işverenden isteyebilecekleri miktarla sınırlı olmak üzere..." deyiminin Anayasaya aykırı olması nedeniyle iptaline karar verilmesi gerektiği amacıyla Anayasa Mahkemesine başvurulması gerektiği sonucuna varmıştır. Anayasaya aykırılık sorunu çözümlenmeden önce Sosyal Sigortalar Kurumunun 506 Sayılı Yasanın 26. maddesinden doğan rucu hakkının hukuksal temelini neye dayandığının açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

İş kazası geçiren veya meslek hastalığına tutulan sigortalıya hangi sosyal sigorta yardımlarının yapılacağı anılan Kanunun 12. maddesinde hükme bağlanmıştır. Sigortalıya yapılan yardımların neler olduğu maddenin (A), (B), (C), (D), (F), (G), (H) bentlerinde sınırlı bir biçimde sayılmıştır. Konumuzu ilgilendiren ve etkileyen sadece (C) ve (H) bentlerindeki hükümlerdir. İş kazası geçiren veya meslek hastalığına tutulan sigortalı sürekli

iş göremez durumuna düşmüş ise kendisine anılan maddenin (C) bendine, ölmüş ise hak sahiplerine (H) bendine göre sürekli iş göremezlik geliri bağlanması gerekmektedir.

Sigortalıya veya hak sahiplerine anılan Kanununun 12. maddesinde sayılan yardımları sağlayan Sosyal Sigortalar Kurumu şayet iptali istenen 26. maddede öngörülen koşullar oluşmuşsa yapılan yardımları anılan maddede belirtilen tazmin sorumlularından talep edebilmektedir. 26. maddenin Kuruma sağladığı hakka “rücu hakkı”, açılan davaya da “rücu davası” denmektedir.

Anayasaya aykırılık iddiasında çözümlenmesi gereken hukuksal sorun Kurumun sadece bağlanan gelirin ilk peşin değerini mi yoksa kanun veya kararnamelerle ileriki yıllarda yapılan gelir artışlarının dahi rücu talep edilip edemeyeceği noktasındadır. Şayet gelirlerde meydana gelen artışların da istenebileceği sonucuna varıldığı taktirde yerine göre tazmin sorumluları bir çok dava tehdidiyle karşı karşıya kalmış olacaklardır.

Hemen belirtmek gerekirse 10 Hukuk Dairesi ve Yargıtay Sosyal Sigortalar Kanununun yürürlüğe girdiği 1965 yılından bu güne değin Kurumun, sigortalının veya hak sahiplerinin işverenden isteyebilecekleri tazminat miktarı ile sınırlı olmak üzere rücu hakkını kullanabileceği görüşündedir. Yargıtayımızı böyle bir uygulamaya götüren neden, 26. maddenin birinci fıkrasının yorumundan kaynaklanmaktadır. Bu maddede aynen, “İş kazası ve meslek hastalığı, işverenin kastı veya işçilerin sağlığını koruma ve işgüvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareketi, veyahut suç sayılabilir bir hareketi sonucu olmuşsa, Kurumca sigortalıya ve hak sahibi kimselerine yapılan veya ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarı ile gelir bağlanırsa bu gelirlerin 22 nci maddede belirtilen tarifeye göre hesaplanacak sermaye değerleri toplamı sigortalı veya hak sahibi kimselerin işverenden isteyebilecekleri miktarla sınırlı olmak üzere Kurumca işverene ödettilir.” hükmünün yer aldığı görülmektedir. Yargıtay, “...ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarları...” kavramının, ileride gelirlerde meydana gelecek artışları da kapsadığını düşünmektedir. Oysa Anayasa Mahkememiz, 26. maddenin Anayasaya aykırılığı iddiası ile açılan davalarda Kurumun, sadece bağlanan gelirin ilk peşin değerini isteyebileceği, gelirlerde meydana gelen artışları isteyemeyeceği sonucuna varmıştır. Mahkemeler, değişik zamanlarda 26. maddenin Anayasaya aykırılığı iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurmuşlar. Yüksek Mahkeme, 26. maddenin gelirlerde meydana gelen artışların da istenebileceği anlamını taşımadığına o nedenle anılan maddenin Anayasaya aykırı olmadığına karar vermiştir. (Bkz. Any. Mah. 23.05.1972 tarih, E.2. K.28, Any. Mah. 20.12.1983 T. 1982/4 E. 1983/17 K. Any. Mah. 2.5.1991 T. 1990/28 E. 1991/11 K.)

Yüksek Mahkeme, sözü edilen kararlarında, Sosyal Sigortalar Kanununun birinci fıkrasına göre, iş kazası geçiren veya meslek hastalığına tutulan sigortalıya Kurumca sürekli iş göremezlik geliri bağlanıp bu gelirin peşin değeri tahsil edildikten sonra Kanun ve Kararnamelerle gelirlerde meydana gelen artışların peşin değerinin işverenden istenemeyeceğini, aksine bir yorumun Anayasa’ya aykırı olacağını şu çarpıcı nedenlere dayandırmaktadır: “Sözü edilen fıkra hükmü, sorumluluğun kapsamını şu biçimde çizmiştir. “Kurumca sigortalıya veya hak sahibi kimselerine yapılan ve ileri yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarı ile gelir bağlanırsa bu gelirin 22. maddede sözü geçen tarifeye göre hesap edilecek sermaye değerleri toplamı işverenden alınır.” Bu kural incelendiğinde iki husus göze çarpmaktadır. Bunlardan birincisi, iş kazası neticesinde kesin, değişmeyen fiili ve hukuki bir sonucun ortaya çıkması halidir. Fıkra hükmünün öngördüğü koşullar içinde oluşan bir iş kazasında sigortalı bir işçinin hayatını kaybetmiş olması, bu hale örnek olarak gösterilebilir. Burada değişmeyen bir durum oluşmuş, işverenin sorumluluğu ve bunun sınırları kesin bir biçimde ortaya çıkmıştır. Bu durumda yargı organının görevi, ölen işçinin hak sahiplerine Kurumca bağlanan gelirin, varsa kusur oranlarını ve Kanununun 22. maddesinde belli edilen sermaye değerini saptayarak işverenden tahsiline karar vermekten ibaret kalmaktadır. Bu işlem sonucunda işverenin olayla ilgisi kesilmekte ve sorumlu tutulduğu yüküm böylece yerine getirilmiş olmaktadır. Kanuna uymayan eylem sonucu hukuksal yaptırıma maruz kalan ve bunun neticesi olarak da bağlanan gelirin sermaye değerini Kuruma

ödeyen ve böylece ilgi ve ilişkisi kesilen işverenin, sosyal hukuk devletinin gereği olmak üzere çıkarılacak yasa hükümleriyle, Kurumca bağlanmış eski gelirlerdeki artışlardan ve bu artışların peşin sermaye değerlerinden sorumlu tutulmasını hukukla bağdaştırma olanağı yoktur. Kaldı ki, işvereni bu durumda da sorumlu tutmak, Devlete yükletilmiş kimi ödevlerin işverenlere devredilmesi gibi bir sonuç ortaya koyar ki, Anayasa'nın böyle bir neticeyi öngördüğü de öne sürülemez.

İkinci halde ise, böyle kesin bir durum söz konusu değildir. Gerçi bir iş kazası olmuş ve örneğin kazaya uğrayan işçiye sürekli iş göremezlik geliri bağlanmıştır. Kanunun 25. maddesinde belirtildiği üzere sigortalı işçi her zaman iş göremezlik derecesinde bir artma olduğunu ya da başka birinin sürekli bakımına muhtaç duruma girdiğini öne sürerek bağlanan gelirden değişiklik yapılmasını isteyebilecek ve Kurum da sigortalıyı her zaman kontrol muayenesine tabi tutabilecektir. Bu gibi hallerde bir iş kazası sonucu sigortalı işçiye bağlanan gelir bir kesinlik taşımamakta, artırılması, eksiltilmesi veya kesilmesi gereken bir nitelik göstermektedir.

Bu nedenlerle 26. maddenin birinci fıkrasındaki “ve ileride yapılması gerekli bulunan” deyiminden, neden-sonuç ilişkisi süregelen ve işverenle kesin hesaplaşması yapılmamış olan haller anlaşılmalıdır. Sözü edilen bu kuralın, neden-sonuç bağı kesin olarak kalkmış ve tasfiyesi yapılmış durumları amaçlamadığı ise açıkça ortadadır.

Yeri gelmişken şu yön de açıklanmalıdır ki, Anayasa Mahkemesi'nin, Anayasa'ya uygunluk denetimi görevini yaparken bir Kanun hükmünün yüksek mahkemelerce uygulanmasında benimsenen görüşlerle bağlı olduğunu gösteren bir hüküm, Anayasa'da ve Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki 44 sayılı Kanunda yer almış değildir. Yüksek mahkeme içtihatlarının değişmez olmadığı; zaman zaman içtihad değişikliklerinin ortaya çıktığı; yüksek mahkeme daireleri ile genel kurul kararlarının aynı kuruluş içindeki daireleri dahi bağlayıcı bulunmadığı, göz önünde tutulunca, bunların Anayasa Mahkemesi'ni bağlayacağını savunabilmek için haklı bir hukuki neden de gösterilemez. Bu yön, Anayasa Mahkemesi'nin 18.11.1969 günlü, 1969/30-65 sayılı Kararında “Anayasa Mahkemesi, gerek iptal davası gerekse itiraz yolu ile Anayasa'ya aykırılığı öne sürülen bir kanun hükmünün anlamını, kendi hukuk görüş ve anlayışı açısından incelemeli ve o hükmün bu anlam içinde Anayasa'ya uygunluğu denetlenmelidir” görüşü savunulmaktadır.

Anayasa Mahkemesi kararından alınan bu görüşün ortaya koyduğu hukuksal gerçek şudur: 26. maddenin birinci fıkrasında yer alan “...Kurumca sigortalıya veya hak sahibi kimselerine yapılan veya ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarları ile” kavramına ileriki yıllarda gelirlerde meydana gelen artışlar dahil edilemez. Başka bir anlatımla anılan fıkrada geçen “ile” sözcüğünden sonra gelen “gelir bağlanırsa” deyiminin ifade ettiği anlam bağımsız olup bu deyimden önce gelen “ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarları” deyimini ile hiçbir ilgisi bulunmamaktadır. Yüksek Mahkemeye göre, “ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarları ile” hükmü, geçirilen iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olarak yapılan giderleri amaçlamaktadır. Örneğin, iş kazası geçiren sigortalı iyileşmemiş ve tedaviye devam edilmiş ise sarf edilen tedavi giderleri ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerden sayılır. Keza sigortalıda oluşan sürekli iş göremezlik derecesi artmış ve arada illiyet bağı gerçekleşmiş ise iş göremezlik derecesindeki artış nedeniyle yapılan giderler ve bu nedenle artan gelir, ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerden sayılır ve giderek bu giderler işverenden istenebilir. Sigortalıya ilk defa gelir bağlanmış ve sürekli iş göremezlik derecesinde hiçbir değişiklik olmamışsa Kurum, bağlanan gelirin ilk peşin değerini isteyebilir. Aynı olay nedeniyle işverenle Kurum hesaplaştıktan ve işveren, bağlanan gelirin ilk peşin değerini Kuruma ödedikten sonra işverenin sürekli dava tehdidi altında bırakılmış olması Anayasaya aykırıdır.

Anayasa Mahkemesinin kararı bu doğrultuda olmasına karşın yüce Yargıtay, Yüksek Mahkemenin ortaya koyduğu yorumun bağlayıcı olmadığına karar vermiş bu güne değin, 26. maddenin birinci bendine göre, kanun ve kararnamelerle gelirlerde meydana gelen artışların

işverenden istenebileceği görüşünü sürdürme gelmiştir. Böylece aynı konuda her iki Yüksek Mahkeme, yasanın yorumunda çelişkiye düşmüş bulunmaktadır. Oysa öğretilerdeki baskın görüş, Anayasa Mahkemesinin Anayasal yorumunun yargıyı ve herkesi bağlayacağı doğrultusundadır.

Yargıtayımızın, gelirlerde meydana gelen artışların işverenden istenebileceğine dair görüşünün diğer bir nedeni de şudur: Kurumun 26. maddeden doğan rücu hakkının hukuksal temeli halefiyet esasına dayanır. Kurum, sigortalının halefi olduğuna göre sigortalı veya hak sahiplerinin işverenden isteyebileceği miktara kadar talepte bulunabilir. Kurum, bağlanan gelirlerin ilk peşin değerini işverenden tahsil ettikten sonra geriye sigortalının işverenden isteyebileceği bir miktar kalmışsa gelirlerdeki artışları bu miktar tükeninceye kadar talep edebilir. Örnek vermek gerekirse; iş kazası geçiren sigortalıya Kurumca beş milyar peşin değerli gelir bağlanmış ancak sigortalı aynı kaza nedeniyle 15 milyar lira tutarında maddi tazminat isteyebilecek durumda ise Kurum, beş milyar peşin değerli geliri işverenden tahsil ettikten sonra ileriki yıllarda kanun veya kararnamelerle artırılan gelirleri on beş milyar lira maddi tazminat miktarı tükeninceye kadar işverenden isteyebilmektedir. Peşin değerli gelir, uygulamada tavan olarak adlandırılan “on beş milyar liradan düşükse yerine göre Kurum, işveren aleyhine birçok rücu davası açabilmektedir. Oysa Anayasa Mahkemesi, Kurumun sadece ilk bağlanan beş milyar peşin değerli geliri isteyebileceği görüşündedir.

Doktrindeki ağır basan görüş, Kurumun 26. maddeden doğan rücu hakkının Yargıtay’ın görüşü gibi halefiyet esasına değil “Kanundan doğan bağımsız rücu hakkına” dayandığı, gelirlerdeki artışların Anayasa Mahkemesinin yorumu gibi işverenden istenemeyeceği yönündedir. (Bkz. Dr.Atabet, Sigorta ve Sosyal Sigortalarda halefiyet ve rücu. İş Hukuku Dergisi 1969 Sayı 3, Tekinay, ölüm sebebiyle destekten yoksun kalma tazminatı, S. 96, İstanbul, 1963, İzveren, Sosyal Politika ve Sosyal Sigortalar, S. 218 vd. Öner, Kurumun 506 Sayılı Kanundan doğan rücu hakkı, S.45-49, Oğuzman, iş kazası ve meslek hastalığından doğan zararlardan işverenin sorumluluğu, İstanbul Hukuk Fakültesi mezmuaı, 1969, Cilt 34 Sayı 1-4) Tekrar etmek gerekirse, Kurumun 26. maddeye göre, gelirlerde meydana gelen artışların işverenden istenemeyeceğine ilişkin Anayasa Mahkemesinin görüşü ile öğretinin baskın görüşü, birbiriyle örtüşmektedir.

26. maddenin hangi hükmünün Anayasaya aykırılık teşkil ettiği meselesine gelince, yukarıda değinildiği gibi anılan maddenin birinci fıkrasında aynen şu hükme yer verilmiştir. “...sigortalı veya hak sahibi kimselerin işverenden isteyebilecekleri miktarla sınırlı olmak üzere Kurumca işverene ödettirilir...” 24.10.1983 tarih ve 2934 sayılı Kanunun 2. maddesiyle eklenen bu hüküm gelirlerdeki artışların da istenebileceği anlamına gelmektedir. Nitekim Yargıtayımız da gelir artışlarının işverenden istenebileceğine dair içtihadını 26. maddeye sonradan eklenen bu fıkraya dayandırmaktadır. Keza 01.07.1994 tarih, 1992/3 Esas, 1994/3 Karar sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu Kararında da gelirlerde meydana gelen artışların istenebileceği görüşü sözü edilen 26. maddeye eklenen, “...sigortalı veya hak sahibi kimselerin işverenden isteyebilecekleri miktarlar sınırlı olmak üzere...” hükmüne dayandırılmıştır. Oysa, Anayasa Mahkememiz baştanberi açıklandığı gibi, gelirlerde meydana gelen artışların istenebileceğine ilişkin bir yasa hükmünün Anayasaya aykırı olacağına karar vermiştir. Yargıtayımız, anılan İçtihadı Birleştirme Kararının bağlayıcılığı nedeniyle gelir artışlarının peşin değerinin de istenebileceğine karar vermektedir.

Oysa, 2934 sayılı Yasa ile eklenen hüküm iptal edildiği taktirde Yargıtay, görüşünü değiştirmek zorunda kalacaktır. Nitekim Yargıtay, eski görüşünden dönerek Bağ-Kur Kanununun 63. ve 2926 Sayılı Kanunun 47. maddelerinde yer alan Kurumun rücu hakkının bağımsız rücu hakkı esasına dayandığını ve gelir artışlarının istenemeyeceğini kabul etmektedir.

Önemle belirtilmelidir ki, Anayasa Mahkemesi 26. maddenin birinci fıkrasını yorumladıktan sonra, bu fıkranın Anayasaya aykırı olmadığına karar vermiş ise de, 2934 Sayılı Kanunla sonradan 26. maddenin birinci fıkrasına eklenen “sigortalı veya hak sahibi kimselerin işverenden isteyebilecekleri miktarla sınırlı olmak üzere” hükmü Yüksek

Mahkemenin ret kararlarında irdelenmemiştir. Oysa bu hüküm artışların istenebileceğine olanak sağlamaktadır. 0 nedenle Anayasa Mahkemesi işin esasına girerek Anayasaya aykırılık davasına bakabilir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, Anayasanın 10 uncu, 60 ıncı ve 65 inci maddelerine aykırı görülen Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 26 ncı maddesinin birinci bendinde yer alan, "...sigortalı veya hak sahibi kimselerin işverenden isteyebilecekleri miktarla sınırlı olmak üzere..." sözcüklerinin iptali için Anayasanın 152 ve 2949 Sayılı Kanununun 28/1'nci maddeleri gereğince re'sen Anayasa Mahkemesine başvurulmasına ve iş bu davanın geri bırakılmasına 28/01/2003 gününde oybirliği ile karar verildi."

III - YASA METİNLERİ

A - İtiraz Konusu Yasa Kuralı

17.7.1964 günlü, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 3395 sayılı Yasa ile değiştirilen birinci fıkrasındaki itiraz konusu bölümü de içeren 26. maddesi şöyledir:

*"İş kazası ve meslek hastalığı, işverenin kastı veya işçilerin sağlığını koruma ve işgüvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareketi veyahut suç sayılabilir bir hareketi sonucu olmuşsa, Kurumca sigortalıya veya haksahibi kimselerine yapılan veya ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarları ile gelir bağlanırsa bu gelirlerinin 22 nci maddede belirtilen tarifeye göre hesaplanacak sermaye değerleri toplamı **sigortalı veya haksahibi kimselerin işverenden isteyebilecekleri miktarlarla sınırlı olmak üzere Kurumca işverene ödettilir.** (Ek cümle: 4958 - 29.7.2003 / [m.28](#)) İşçi ve işveren sorumluluğunun tespitinde kaçınılmazlık ilkesi dikkate alınır.*

İş kazası veya meslek hastalığı, 3 üncü bir kişinin kasıt veya kusuru yüzünden olmuşsa, Kurumca bütün sigorta yardımları yapılmakla beraber zarara sebep olan 3 üncü kişilere ve şayet kusuru varsa bunları çalıştıranlara Borçlar Kanunu hükümlerine göre rücu edilir.

(Ek fıkra: 2934 - 24.10.1983) Ancak, iş kazası veya meslek hastalıkları sonucu ölümlerde bu Kanun uyarınca hak sahiplerine yapılacak her türlü yardım ve ödemeler için, iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kasdı veya kusuru bulunup da aynı iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine Kurumca rücu edilemez."

B - Dayanılan ve İlgili Görülen Anayasa Kuralları

Başvuru kararında Anayasa'nın 10., 60. ve 65. maddelerine dayanılmış, 2. maddesi ise ilgili görülmüştür.

IV - İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, Haşim KILIÇ, Samia AKBULUT, Yalçın ACARGÜN, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Aysel PEKİNER, Ertuğrul ERSOY, Tülay TUĞCU, Ahmet AKYALÇIN, Enis TUNGA ve Mehmet ERTEN'in katılmalarıyla 19.2.2003 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V - ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kural, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, itiraz konusu kuralın, sonradan kanun veya kanun hükmünde kararnamelerle gelirlerde meydana gelen artışların işverenden istenebilmesini olanaklı kılması nedeniyle, Anayasa'nın 10., 60. ve 65. maddelerine aykırılığı ileri sürülmüştür.

2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi yasaların, kanun hükmünde kararnamelerin ve TBMM İçtüzüğü'nün Anayasa'ya aykırılığı konusunda ilgililer tarafından ileri sürülen gerekçelere dayanmak zorunda değildir. İstemle bağlı kalmak koşuluyla başka gerekçe ile de Anayasa'ya aykırılık kararı verilebileceğinden, iptali istenen kuralla ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de inceleme yapılmıştır.

İşverenin sorumluluğunun düzenlendiği ve itiraz konusu bölümün de yer aldığı 506 sayılı Yasa'nın 26. maddesinde, işverenin kastı veya işçilerin sağlığını koruma ve iş güvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı ya da suç sayılabilir bir hareketi sonucu iş kazası ve meslek hastalığının meydana gelmesi halinde, Kurum'ca sigortalıya veya hak sahibi kimselere gelir bağlanması durumunda, Kurum'un sigortalı veya hak sahibi kimselerin işverenden isteyebilecekleri miktarla sınırlı olmak üzere işverene rücu hakkı öngörülmüştür.

Kuralla, Kurum'ca sigortalıya veya hak sahibi kimselere yapılan ve ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarı ile gelir bağlanması halinde bu gelirin Yasa'nın 22. maddesinde sözü edilen tarifeye göre hesap edilecek sermaye değerleri toplamının işverenden alınması öngörülmekte, bu gelirin istenebilmesi için zararın işverenin kastı ya da işçi sağlığı ve iş güvenliği kurallarına aykırı veya suç sayılabilir hareketi sonucunda oluşması gerekmektedir. Buna göre, iptali istenilen "...sigortalı veya hak sahibi kimselerin işverenden isteyebileceği miktarla sınırlı olmak üzere" bölümü, anılan sorumluluğun kapsamının belirlenmesinde, sigortalıya bağlanan gelirlerde, kanun, kararname ve katsayı değişikliği nedeni ile yapılacak artışların da işverenden istenebilmesini olanaklı kılmaktadır. Nitekim 1.7.1994 günlü, E.1992/3, K.1994/3 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararındaki yorumun da bu yönde olduğu anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın 2. maddesi ile benimsenen hukuk devleti, bütün faaliyetlerinde hukukun egemen olduğu devlettir. Bu devlette hukuk güvenliğini sağlayan bir düzen kurulması asıldır. Böyle bir düzende devlete güven ilkesi ise vazgeçilmez temel öğelerdendir. Devletin yaptığı düzenlemelerde haksız bir edinime yol açılması ve kişilerin haksızlığa uğratılması kabul edilemez.

Anayasa'nın 60. maddesinde "*Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar*" denilmektedir. Bu kurala göre, sosyal güvenlik herkes için bir hak ve bunu gerçekleştirmek ise devlet için görevdir. Sosyal güvenlik hakkı, sosyal sigorta kuruluşlarınca kendi kuralları çerçevesinde yerine getirilir. Sosyal sigortanın kapsamı, sigorta alanı ve içerdiği riskler ile alınacak primler yasalarla belirlenmiştir. Sosyal güvenliğin ve sigortanın varlık nedeni sosyal risklerin karşılanmasıdır.

Kanuna uymayan eylem sonucunda hukuksal yaptırıma maruz kalan ve bunun sonucu olarak da bağlanan gelirin sermaye değerini Kurum'a ödeyen ve böylece ilgi ve ilişkisi kesilen işverenin, kanun, kanun hükmünde kararname ve kararlarla bağlanan gelirlerde yapılacak artışlardan ve bu artışların peşin sermaye değerlerinden sorumlu tutularak dava tehdidi altında bulundurulması, sosyal güvenlik kuruluşlarına ait olması gereken risklerin işverene yükletilmesi anlamına gelir. Böyle bir durum hakkaniyet ve sorumluluk ilkeleriyle bağdaşmadığı gibi sosyal hukuk devleti ilkesine de aykırıdır.

Bu nedenlerle Kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır, iptali gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 10., 60.ve 65. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, A. Necmi ÖZLER ve Şevket APALAK bu görüşlere katılmamıştır.

VI - SONUÇ

17.7.1964 günlü, 506 sayılı "Sosyal Sigortalar Kanunu"nun 26. maddesinin 3395 sayılı Yasa ile değiştirilen birinci fıkrasının "... sigortalı veya haksahibi kimselerin işverenden isteyebilecekleri miktarlarla sınırlı olmak üzere ..." bölümünün, Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, A. Necmi ÖZLER ile Şevket APALAK'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, 23.11.2006 gününde karar verildi.

[R.G. 21 Mart 2007 – 26469]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

[Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:](#)

Esas Sayısı : 2003/75
Karar Sayısı : 2006/114
Karar Günü : 21.12.2006

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Denizli İş Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 17.7.1964 günlü, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 134. maddesi ile 2.9.1971 günlü, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu'nun 70. maddesinin birinci fıkrasının Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 125. ve 155. maddelerine aykırılığı savıyla iptalleri istemidir

I - OLAY

Bağ-Kur tarafından, Sosyal Sigortalılar Kurumu'na bağlı olduğu dönemin bir kısmını da kapsayacak şekilde re'sen sigortalı yapılarak hakkında prim borcu tahakkuk ettirilen davacının, mükerrer döneme ilişkin prim borcunun iptaliyle, her iki kurumdaki primlerin birleştirilerek emekliliğe hak kazandığının tespiti talebiyle açmış olduğu davada, dava konusu işlemlerin idari işlem niteliğinde olması nedeniyle bunlara karşı idare mahkemelerinde dava açılması gerekirken, iş mahkemelerinde açılmasının Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, kuralların iptali için başvurmuştur.

V - ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralları, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru gerekçesinde, Bağ-Kur ve Sosyal Sigortalar Kurumu'nun kamusal güçle donatılmış birer idari mercii olarak yaptıkları işlemlerin de idarî işlem olması nedeniyle, bunlara karşı idare mahkemelerinde dava açılması gerekirken iş mahkemelerini görevlendiren hükümlerin Anayasa'nın Başlangıç bölümündeki kuvvetler ayrılığı ilkesiyle 2., 125. ve 155. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa'nın 2. maddesinde hukuk devleti ilkesi Cumhuriyetin nitelikleri arasında sayılmış, 125. maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolunun açık bulunduğu, 155. maddesinde ise Danıştay'ın, idarî mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idarî yargı merciiine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme mercii olduğu ifade edilmiştir.

İtiraz konusu kurallarla, 506 ve 1479 sayılı Kanunların uygulanmasından doğan uyuşmazlıkların yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülmesi düzenlenmektedir.

Anayasa'nın 142. maddesinde, mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usullerinin kanunla düzenleneceği belirtilmiştir. Öte yandan, Anayasa'nın 125., ve 155. maddeleri birlikte değerlendirildiğinde Anayasa'da yargı ayrılığının kabul edildiği görülmektedir. Buna göre mahkemelerin görevleri belirlenirken adlî ve idarî olarak nitelenen yargı ayrılığının da göz önünde bulundurulması gerekir. Bununla birlikte, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idarî bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde yasa koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir.

Ülkemizde, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu ile, işçi ve işveren arasında iş aktinden veya İş [Kanunu](#)'na dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarına bakmak üzere iş mahkemeleri kurulmuştur. Sosyal güvenlik kurumlarının prim ve diğer alacaklarının hesaplanması, sigortalı olma hakkının kazanılması ya da kaybedilmesi, ihbar, kıdem ve kötü niyet tazminatlarından doğan uyuşmazlıklar sonucunda hükmolunan miktarların ve bunlara uygulanacak faiz oranlarının hesaplanması gibi konuların kendi içinde bütünlük ve ihtisas gerektirmeleri yanında, iş hukuku ile de yakından ilişkili olduğu açıktır. Nitekim 5521 sayılı Yasa'nın 1. maddesinin (B) bendi ile "işçi sigortaları kurumu ile

sigortalılar veya yerine kaim olan hak sahipleri arasındaki uyuşmazlıklardan doğan itiraz ve davalara... ” bu mahkemelerde bakılacağı 506 sayılı Yasa'nın itiraz konusu kuralına paralel biçimde ayrıca vurgulanmıştır. 1479 sayılı Yasa'dan kaynaklanan kimi uyuşmazlıkların da bu nitelikte oldukları görülmektedir. İhtisaslaşmayı esas alan bu düzenlemelerin kamu yararı amacıyla getirildikleri anlaşılmalı, yargı ayrılığı ilkesine aykırı olmadıkları sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle itiraz konusu kuralların Anayasa'nın 2., 125. ve 155. maddelerine aykırı bir yönü bulunmamaktadır. İtirazın reddi gerekir.

Şevket APALAK bu görüşe katılmamıştır.

Konunun Anayasa'nın Başlangıç'ı ile ilgisi görülmemiştir.

VI - SONUÇ

1 - 17.7.1964 günlü, 506 sayılı “Sosyal Sigortalar Kanunu”nun 134. maddesinin,

2 - 2.9.1971 günlü, 1479 sayılı “Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu”nun 70. maddesinin birinci fıkrasının,

Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, Şevket APALAK'ın karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA, 21.12.2006 gününde karar verildi.

[R.G. 31 Mart 2007 – 26479]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı: 2005/139

Karar Sayısı : 2007/13 (Yürürlüğü Durdurma)

Karar Günü : 22.3.2007

YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNDE BULUNANLAR:

1 - Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet SEZER

2 - Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Kemal ANADOL, Haluk KOÇ ile birlikte 117 milletvekili

YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN KONUSU: 19.10.2005 günlü, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun, 92. maddesinin birinci fıkrasının ikinci tümcesinde yer alan "... (d) bendi hariç, diğer..." ibaresinin, üçüncü fıkrasının birinci tümcesi ile dördüncü fıkrasının ikinci tümcesi, beşinci ve son fıkralarının, 121. maddesinin birinci fıkrasının ikinci tümcesinde yer alan "... (d) bendi hariç diğer..." ibaresi ile üçüncü, beşinci ve son fıkralarının, 127. maddesinin altıncı fıkrasının son tümcesinin, Geçici 23. maddesinin, Anayasa'nın 2., 6., 7., 8., 10., 11., 49., 60., 65. ve 128. maddelerine aykırılığı savıyla iptalleri ve bu kuralların uygulanması sonucu doğabilecek sakıncaların önlenmesi için yürürlüklerinin durdurulması istemidir.

YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN İNCELENMESİ

Yürürlüğün durdurulması istemini de içeren dava dilekçeleri ve ekleri, bu konudaki esas inceleme raporları ve ekleri, iptali istenilen kurallar, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile öteki yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

19.10.2005 günlü, 5411 sayılı “Bankacılık Kanunu”nun;

A - 1 - 92. maddesinin beşinci fıkrası,

2 - Geçici 23. maddesinin birinci fıkrası,

22.3.2007 günlü, E. 2005/139, K. 2007/33 sayılı kararla iptal edildiğinden, bu fıkraların, uygulanmalarından doğacak sonradan giderilmesi güç veya olanaksız durum ve zararların önlenmesi ve iptal kararının sonuçsuz kalmaması için kararın Resmi Gazete'de yayımlanacağı güne kadar YÜRÜRLÜKLERİNİN DURDURULMASINA,

B - 1- 92. maddesinin;

a - Birinci fıkrasının ikinci tümcesinde yer alan "... (d) bendi hariç, diğer ..." ibaresinin,

b - Üçüncü fıkrasının birinci tümcesinin,

c - Dördüncü fıkrasının ikinci tümcesinin,

d - Son fıkrasının "... nitelikleri ile ..." ibaresinin,

2 - 121. maddesinin;

a- Birinci fıkrasının ikinci tümcesinde yer alan "... (d) bendi hariç, diğer ..." ibaresinin,

b- Üçüncü fıkrasının,

c- Beşinci fıkrasının ikinci tümcesinin,

d- Son fıkrasının "... nitelikleri ile ..." ibaresinin,

3 - Geçici 23. maddesinin birinci fıkrası dışında kalan bölümünün,

yürürlüklerinin durdurulması isteminin, koşulları oluşmadığından REDDİNE,

C - 1 - 92. maddesinin son fıkrasının "... nitelikleri ile ..." ibaresi dışında kalan bölümüne,

2 - 121. maddesinin;

a- Beşinci fıkrasının birinci ve üçüncü tümcelerine,

b- Son fıkrasının "... nitelikleri ile ..." ibaresi dışında kalan bölümüne,

3 - 127. maddesinin altıncı fıkrasının son tümcesine,

yönelik iptal istemleri, 22.3.2007 günlü, E. 2005/139, K. 2007/33 sayılı kararla reddedildiğinden, bu tümce, bölüm ve ibarelere ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE,

22.3.2007 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

[R.G. 31 Mart 2007 – 26479]

 [İçindekilere dön](#)

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2003/97

Karar Sayısı : 2006/115

Karar Günü : 21.12.2006

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Beytüşşebap Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 1.3.1926 günlü, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 2787 sayılı Yasa ile değiştirilen 463. maddesinin, Anayasa'nın 38. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I - OLAY

Asli failin kim olduğu belirlenemeyecek şekilde yaralama suçundan, 765 sayılı Yasa'nın 456/2, 463. maddeleri uyarınca haklarında kamu davası açılan sanıkların yargılanmaları sırasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme iptali için başvurmuştur.

V - ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kural, dayarılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşüldü:

Suçun işlendiği tarihten sonra 5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu yürürlüğe girmiştir. 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 463. maddesi karşılığı bir hüküm 5237 sayılı Yasa'da bulunmamaktadır.

765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 2. maddesinin ikinci fıkrası ile, 5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nun 7. maddesinin ikinci fıkrasında, suçun işlendiği tarihte yürürlükte olan yasa ile sonradan yürürlüğe giren yasa hükümleri birbirinden farklı ise failin lehinde olan yasa hükmünün uygulanacağı, 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrasında da lehe olan hükmün, önceki ve sonraki kanunların ilgili bütün hükümleri uygulanarak, ortaya çıkan sonuçların birbiriyle karşılaştırılması suretiyle belirleneceği öngörülmüştür.

463. madde benzeri bir hüküm Yeni Ceza Yasası'nda yer almadığından lehe olan kanun karşılaştırması, Yeni Ceza Yasası'nın kabul ettiği sistem incelenerek 463. maddenin sanıklar lehine olup olmadığının saptanması gerekmektedir.

5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nun 37. maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre, suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekteşiren kişilerden her biri, fail olarak sorumludur. Dolayısıyla suçun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi durumunda, bu kişiler müşterek fail olarak sorumlu tutulacak, Yeni Ceza Yasası'nda, 765 sayılı Yasa'nın 463. maddesinde olduğu gibi bir düzenleme bulunmadığı için de bu kişiler daha az ceza gerektiren bir hükümden yararlanamayacaklardır.

Bu durumda, 765 sayılı Yasa'nın 463. maddesi, sanıkların lehinde olduğundan olayda bu kural uygulanacaktır.

Başvuru kararında, 463. maddede, devletin olayı aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirememesi nedeniyle, delil yetersizliği veya delil yokluğunun sanıklar aleyhine kabulünün, suça katılmamış olsalar, kusurlu olmasalar bile cezanın paylaştırılmasının söz konusu olduğunu, Madde'nin devletin delil toplama, olayı aydınlatma yükümlülüğünü ortadan kaldırdığını, "ben faili bulamadım o halde hepinizi cezalandırmam gerekir" mantığına dayandığını, şüpheden sanık yararlanır ve ceza sorumluluğu şahsidir ilkelerine göre daha az ceza alabilecek olan sanıkların, devletin aydınlatma görevini yerine getirememesi nedeniyle daha fazla ceza aldıklarını bu nedenle, 463. maddenin, Anayasa'nın 38. maddesinin yedinci fıkrasına aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

765 sayılı Yasa'nın itiraz konusu 463. maddesinde, öldürme ve yaralama fiillerinin iki veya daha çok kimse tarafından birlikte işlenmiş olup da asli failin kim olduğu belli olmazsa bunlardan her birisi hakkında, fiil için tayin edilmiş olan cezanın üçte birden yarıya kadar indirilerek hükmolunacağı; verilecek cezanın, ölüm cezasını gerektiren fiillerde yirmi, müebbet ağır hapis cezasını gerektiren hallerde onaltı seneden aşağı olamayacağı; bu hükmün fiili doğrudan doğruya beraber işlemiş olanlar hakkında uygulanamayacağı öngörülmüştür.

463. maddeye tekabül eden 1889 tarihli İtalyan Ceza Kanunu'nun 378. madde hükmü "Birden çok şahısların ittifak ile, bir öldürme fiilini veya müessir fiillerden birini birlikte işlemeleri halinde asıl fail belli ise, kendi suçundan ve ortakları da ortaklıklarının derecesine göre kendi fiillerinden sorumlu olurlar. ... ittifak bulunmaksızın veyahut asıl fail belli olmaksızın ... Suça katılmış olanların hepsinin sorumlu olmaları lüzumu açık ise de failin asıl failinin kim olduğu belli olmadığından her birinin asıl failmiş gibi cezalandırılmaları doğru olamaz. Binaenaleyh her birinin suç ortağı cezasına bir dereceye kadar eşit olan bir ceza ile cezalandırılmaları icap eder. Asıl failin belli olamaması her birinin sorumluluk derecesini ortaklık genel kuralı ile tayine engel olduğundan bu hususta açık hüküm konulması lüzumludur" gerekçesi ile getirilmiştir.

Suç, kaynağını davranış normlarından alan yükümlülükler aykırı fiillerdir. Suç teşkil eden muayyen bir fiil, bir kişi tarafından ya da birden fazla kişinin katılımı ile gerçekleştirilebilir. Aralarında ittifak olsun ya da olmasın yaralama ve öldürme fiilleri birden fazla kişinin katılımı ile gerçekleştirilmiş ve asli failin /faillerin belirlenemediği hallerde uygulanması için yasaya konulan 463. madde hükmünün uygulanabilmesi için:

(1) Maddede yazılı (448,449, 450, 456, 457) fiillerden birinin işlenmesi,

(2) Suçun iki veya daha çok kimse tarafından birlikte işlenmesi,

(3) Faillerin her birinin -aynı suçu işlemek kastı ile- aralarında önceden bir anlaşma olsun veya olmasın, anılan fiillerin icra hareketlerini gerçekleştirmiş olmaları,

(4) Meydana gelen sonucu (yaralama-ölüm) faillerden hangisinin meydana getirdiğinin tüm çabalara rağmen anlaşılabilmesi,
gerekir.

Müşterek faillik durumunda koşulları varsa uygulanabilecek olan 463. madde hükmünün hukuki niteliği, 765 sayılı Yasa'nın sistemi içinde değerlendirildiğinde, 463. maddenin, suça katılan kişilerin iştirak hükümleri çerçevesinde fiillerini nitelendirme olanağının bulunmadığı hallerde uygulanmak üzere kabul edilmiş istinai bir hüküm ve hukuki ihtilafları çözmek üzere getirilmiş bir araç olduğunu kabul etmek gerekir. Suçun icra hareketlerine katılmış olan kişi/kişilerin, gerçekleştirdikleri fiil/fiiler var ancak faillerden hangisinin fiili/fiilleri ile sonucun meydana geldiği belirlenememekte; fail yönünden, işlenen fiil ile sonuç arasında illiyet bağı kurulamamaktadır. 463. madde olmasaydı, sorunun teşebbüs hükümlerine göre çözümleneceği açıktır. Kişilerin cezalandırılabilmesi için suçu oluşturan icrai veya ihmali bir eylemin bu kişi tarafından gerçekleştirilmesinin zorunlu olduğu kuşkusuzdur.

Yasa koyucu, 463. maddede iki veya daha çok kişinin belli bir suçun işlenmesine katılmış olması ve fakat asli failin hangisi olduğunun belli olmaması halinde, suça katılanların hepsinin tamamlanmış suç için öngörülen ceza ile sorumlu tutulmasını ya da tümünün aklanmasını uygun bulmamış; suçun icrasına katılanların cezalandırılmalarını, ancak verilecek cezanın maddede gösterilen şekilde belirlenmesini istemiştir.

Anayasa'nın 38. maddesinin yedinci fıkrasında, ceza sorumluluğunun şahsi olduğu belirtilmiştir. Cezaların şahsiliğinden amaç, bir kimsenin işlemediği bir fiilden dolayı cezalandırılmamasıdır. Başka bir anlatımla kimsenin başkasının fiilinden sorumlu tutulmamasıdır.

463. madde ile hiç kimse, başkasının fiilinden sorumlu tutulmamaktadır. Suça katılanların tümüyle suçsuz olduğu ya da hak etmediği halde cezalandırılması da söz konusu değildir. 765 sayılı Yasa'nın sistemi içinde bir nevi çözüm aracı olan 463. madde hükmü, yasa koyucunun ceza siyaseti ve takdiri ile ilgili olup madde hükmü, cezaların şahsiliği ilkesine aykırı değildir.

İtirazın reddi gerekir.

VI - SONUÇ

1.3.1926 günlü, 765 sayılı "Türk Ceza Kanunu"nun 2787 sayılı Yasa ile değiştirilen 463. maddesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 21.12.2006 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

[R.G. 22 Mart 2007 – 26470]

_____ . _____

 [İçindekilere dön](#)

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2007/5

Karar Sayısı : 2007/18

Karar Günü : 7.2.2007

İPTAL DAVASINI AÇANLAR:

1 - Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet SEZER

2 - Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Kemal ANADOL, Haluk KOÇ ve 120 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU : 11.1.2007 günlü, 5573 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, Yükseköğretim Kanunu, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Telsiz Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesiyle yeniden düzenlenen 1.3.2006 günlü, 5467 sayılı Yasanın Geçici 1. maddesinin, Anayasa'nın 2., 11., 130., 131. ve 153. maddelerine aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemidir.

I - İPTAL ve YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMLERİNİN GEREKÇESİ

Dava dilekçelerinin gerekçe bölümlerinin ilgili kısımlarında şu görüşlere yer verilerek dava konusu Kural'ın iptali ve yürürlüğünün durdurulması istenmiştir.

“(…)

1 - Anayasa'nın 131. maddesinin,

- Değişik ikinci fıkrasında, Yükseköğretim Kurulu'nun, üniversiteler ve Bakanlar Kurulu'nca seçilen ve sayıları, nitelikleri, seçilme yöntemleri yasayla belirlenen adaylar arasından rektörlük ve öğretim üyeliğinde başarılı hizmet yapmış profesörlere öncelik vermek üzere Cumhurbaşkanı'nca atanan ve Cumhurbaşkanı'nca doğrudan seçilen üyelerden kurulacağı,

- Üçüncü fıkrasında da, Kurul'un örgütü, görev, yetki ve sorumluluğu ile çalışma ilkelerinin yasayla düzenleneceği, belirtilmiştir.

04.11.1981 günlü, 2547 sayılı Yükseköğretim Yasası'nın değişik 6. maddesinin,

- (b) fıkrasında, Yükseköğretim Kurulu'nun,

Cumhurbaşkanı'nca, rektörlük ve öğretim üyeliğinde başarılı hizmet yapmış profesörlere öncelik verilerek seçilecek yedi,

Bakanlar Kurulu'nca, temayüz etmiş üst düzeydeki Devlet görevlileri ya da emekliler arasından seçilecek yedi,

Üniversitelerarası Kurul'ca, Kurul üyesi olmayan profesör öğretim üyelerinden seçilecek yedi,

olmak üzere, toplam yirmibir üyeden oluşacağı,

- (c) fıkrasının,

İkinci bendinde, Yükseköğretim Genel Kurulu'nun (b) fıkrasında yazılı üyelerden oluşacağı,

Üçüncü bendinde, Cumhurbaşkanı'nın, Kurul üyeleri arasından dört yıl süreyle bir Başkan seçeceği,

Son bendinde de, Yükseköğretim Genel Kurulu'nun toplantı yetersayısının ondört olduğu, kararların toplantıya katılanların oy çokluğu ile alınacağı,

kurala bağlanmıştır.

Bu kurallar uyarınca, yirmibir üyeden oluşan Yükseköğretim Genel Kurulu ondört üyeye toplanabilmekte ve sekiz oyla karar alabilmektedir.

5573 sayılı Yasa'yla yapılan düzenlemede ise, kurucu rektör adaylarının, Yükseköğretim Genel Kurulu üye tamsayısının ¾ çoğunluğuyla, başka bir söyleyişle en az 16 üyenin oyuyla seçileceği belirtilmiştir.

Anayasa'da, Yükseköğretim Genel Kurulu'nun toplantı ve karar yetersayıları konusunda bir kural bulunmadığı ve Kurul'un çalışma ilkelerinin belirlenmesi yasaya bırakıldığından, yasakoyucunun belirli nitelikteki işler için farklı karar yetersayısı öngörebileceğinde kuşku yoktur. Ne var ki, buna ilişkin düzenlemenin amaca ve Anayasa'ya uygun, makul ve ölçülü olması da hukukun genel ilkelerinin gereğidir.

Oysa, 5573 sayılı Yasa'yla getirilen karar yetersayısının, Yükseköğretim Genel Kurulu toplam üye sayısına göre çok yüksek olduğu, süre uzun tutulsa da seçimin sonuçlanmasını güçleştireceği ortadadır.

Nitekim, yasakoyucu da, kurucu rektör adayı belirleme işleminin, getirilen karar yetersayısı ile sonuçlandırılmayacağını yüksek olasılık gördüğünden, Yükseköğretim Genel Kurulu'nca aday belirleme işleminin bir ay içinde sonuçlandırılmaması durumunda, her üniversite için üç kurucu rektör adayının tek başına ve doğrudan Milli Eğitim Bakanı'nca belirlenmesini öngörmüştür.

Böyle bir düzenleme Türk hukukunda hiçbir kamu görevlisi için yapılmamıştır. Gerçekten, ne yüksek yargı organları, ne bağımsız kurullar başkan ve üyeleri, ne de üniversite rektörlerinin seçiminde böyle bir karar yetersayısı aranmaktadır.

Yapılan düzenleme, kurucu rektörlüğe aday olmak isteyenleri caydırıcı, katılımı azaltıcı, Yükseköğretim Genel Kurulu'nda sonuç almayı güçleştirici niteliktedir.

Bu niteliği nedeniyle, kurucu rektör adaylarının seçiminde çok yüksek bir yetersayı arayan düzenleme, adil ve ölçülü olmadığı gibi, haklı bir nedene de dayanmamakta ve Anayasa'nın hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

Ayrıca, Yükseköğretim Genel Kurulu'nun çok daha önemli konulardaki toplantı yetersayısı ondört ve karar yetersayısı toplantıya katılanların oyçokluğu olarak belirlenmişken, kurucu rektör adaylarını seçme karar yetersayısının onaltı gibi çok yüksek bir çoğunluk olarak öngörülmesi, amaç yönünden de hukuk devleti ilkesine uygun düşmemektedir.

2 - Öte yandan, 5573 sayılı Yasa'yla yeniden düzenlenen geçici 1. maddenin ikinci fıkrasında,

“Yükseköğretim Genel Kurulunca aday belirleme işlemi bir ay içinde sonuçlandırılmadığı takdirde Milli Eğitim Bakanı tarafından belirlenecek üç kurucu rektör adayı Cumhurbaşkanına sunulur.” denilerek, Yükseköğretim Genel Kurulu'nun kurucu rektör adayı seçme yetkisi, fıkrada belirtilen durumun gerçekleşmesiyle Milli Eğitim Bakanı'na devredilmekte, başka bir deyişle, Yükseköğretim Kurulu rektör seçme süreci dışında bırakılmaktadır.

Böylece, Yükseköğretim Genel Kurulu'nun kurucu rektörlerin belirlenmesi sürecine katılımı biçimsel düzeye indirgenmekte ve yeni kurulan üniversitelerin akademik kadrolarının ve yönetim personel yapısının geleceğe dönük olarak Anayasa'nın 130. maddesinde öngörülen biçimde oluşturulması yönünden büyük önem taşıyan kurucu rektörlerin belirlenmesi yetkisi, eylemli olarak, tümüyle siyasal iktidarın tercih ve takdirine bırakılmış olmaktadır.

Anayasa Mahkemesi'nin, (...) K.2006/57 sayılı kararında,

- Anayasa'nın 130. maddesinde, üniversitelerin bilimsel özerkliğe sahip olduğunun belirtildiği; maddenin gerekçesinde, yasayla düzenlenmesi öngörülen konuların, bilimsel özerklik dikkate alınarak yasakoyucuya bırakıldığı,

- Bilimsel özerkliğin yönetsel özerkliği de gerektirdiği, bu iki ilkenin birbirini tamamladığı,

- Üniversite özerkliğinin, üniversitelerin yönetiminin, siyasal iktidarların öznel yeğlemelerinden olabildiğince etkilenmeyecek biçimde yapılandırılmasını gerektirdiği,

- Rektör adaylarının belirlenmesinde uygulanacak ilkelerin yasayla düzenleneceği açık ise de, bu düzenlemelerin, Cumhurbaşkanı'nın seçme yetkisinin amacına uygun kullanılmasını engellemeyecek ve üniversitelerin bilimsel özerkliklerini zedelemeyecek biçimde yapılması gerektiği,

- Üniversite yönetim organlarının ve bu bağlamda üniversite rektörlerinin göreve getirilmesine ilişkin yasal düzenlemelerde, Yükseköğretim Kurulu'nun Anayasa'nın 131. maddesinde belirtilen görev ve işlevlerinin gözardı edilemeyeceği,

- Rektörlerin seçiminde, Yükseköğretim Kurulu'nun yetkili kılınmasının, bilimsel özerklik ilkesi ile Anayasa'nın 131. maddesinin gereği olduğu,

- Yeni kurulan üniversitelere kurucu rektör seçiminde, kimi maddi ve hukuksal olgular nedeniyle, 2547 sayılı Yasa'nın 13. maddesinde öngörülen yöntemden farklı bir yöntemin uygulanabileceği; ancak, bu durumun, Yükseköğretim Kurulu'nun kurucu rektör adayının belirlenmesi sürecinden dışlanmasını haklı gösteremeyeceği,

gerekçelerine yer verilerek, 01.03.2006 günlü, 5467 sayılı Yasa'nın, kurucu rektör adaylarını belirleme yetkisini Milli Eğitim Bakanı ile Başbakan'a veren geçici 1. maddesi, Anayasa'nın 130. ve 131. maddelerine aykırı bulunup iptal edilmiştir.

Görüldüğü gibi, Anayasa Mahkemesi kararında, Yükseköğretim Kurulu'nun, kurucu rektör adaylarını belirleme sürecinden dışlanamayacağı, başka bir anlatımla Yükseköğretim Kurulu'nun, kurucu rektör adayı belirleme sürecinde mutlaka yer alması gerektiği, buna aykırı yasa kuralının Anayasa'nın 130. ve 131. maddelerine uygun düşmeyeceği açık biçimde vurgulanmıştır.

Oysa yukarıda da belirtildiği gibi, 5573 sayılı Yasa'yla yapılan düzenlemede, Yükseköğretim Genel Kurulu'nun kurucu rektör aday seçimini sonuçlandırması neredeyse olanaksız duruma getirilmekte, aday belirleme işlemlerinin bir ay içinde tamamlanamaması durumunda da, Yükseköğretim Kurulu "kurucu rektör aday belirleme süreci" dışında bırakılmaktadır.

Yükseköğretim Kurulu'nu, kurucu rektör adaylarını belirleme yetkisini belli süre ya da koşula bağlayarak seçim sürecinden dışlayan yasal düzenlemenin Anayasa Mahkemesi kararına uygun olmayacağı açıktır."

"(...) İptali istenen Geçici Madde 1'in ikinci tümcesinde, yeni kurulan 15 üniversitenin kurucu rektör adaylarının $\frac{3}{4}$ gibi çok yüksek oranda nitelikli çoğunlukla belirlenmesi için Yükseköğretim Kurulu'na bir ay süre tanınmakta ve bu sürenin sonunda aday belirleme yetkisi tümüyle Milli Eğitim Bakanına verilmekte diğer bir anlatımla Yükseköğretim Kurulu'na hiçbir yetki tanınmamaktadır.

Böylece, Yükseköğretim Genel Kurulu'nun kurucu rektörlerin belirlenmesi sürecine katılımı karar yetersayısı erişilemeyecek kadar yükseltilerek biçimsel düzeye indirgenmekte ve yeni kurulan üniversitelerin akademik kadrolarının ve yönetim personel yapısının geleceğe dönük olarak Anayasanın 130 uncu maddesinde öngörülen biçimde oluşturulması yönünden büyük önem taşıyan kurucu rektörlerin belirlenmesi yetkisi, eylemli olarak, tümüyle siyasal iktidarın tercih ve takdirine bırakılmış olmaktadır.

Böyle bir durumun ise Anayasanın üniversite özerkliğini düzenleyen 130 ve Yükseköğretim Kurulu'nun yetkilerini düzenleyen 131 inci maddelerine aykırı düşeceği ortadadır.

Diğer taraftan, bir yasa kuralının Anayasanın herhangi bir kuralına aykırılığının tespiti, onun kendiliğinden Anayasanın 11 inci maddesine de aykırılığı sonucunu doğuracaktır. (...)"

"(...) Genel gerekçesinde, Yasa'nın, Anayasa Mahkemesi kararı gözönünde bulundurularak hazırlandığı belirtilmiş ise de, yukarıda yer verilen açıklamalar, gerekçeleri ve hüküm bölümüyle bir bütün oluşturan ve bağlayıcı olan Anayasa Mahkemesi kararına uyulmadığını göstermektedir.

Bu nedenle, 5573 sayılı Yasa'yla yeniden düzenlenen geçici 1. madde kuralı, Anayasa'nın 2. maddesinde yer verilen hukuk devleti ilkesine, Anayasa'nın 130. ve 131. maddeleri ile Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığına ilişkin 153. maddesine aykırı düşmektedir."

II - YASA METİNLERİ

A - İptali İstenilen Yasa Kuralı

11.1.2007 günlü, 5573 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, Yükseköğretim Kanunu, Kamu Malı Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Telsiz Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesiyle yeniden düzenlenen 1.3.2006 günlü, 5467 sayılı Yasa'nın dava konusu Geçici 1. maddesi şöyledir:

“GEÇİCİ MADDE 1 - Bu Kanunla kurulan üniversitelerin kurucu rektörleri, iki yıllığına Yükseköğretim Genel Kurulu tarafından, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde üye tam sayısının ¾ çoğunluğuyla belirlenecek altı profesör adaydan; Milli Eğitim Bakanınca onbeş gün içinde seçilerek Cumhurbaşkanına sunulan üç aday arasından Cumhurbaşkanınca seçilir ve atanır. Yükseköğretim Genel Kurulunca aday belirleme işlemi bir ay içinde sonuçlandırılmadığı takdirde Millî Eğitim Bakanı tarafından belirlenecek üç kurucu rektör adayı Cumhurbaşkanına sunulur.”

B - Dayanılan Anayasa Kuralları

Dava dilekçelerinde, Anayasa'nın 2., 11., 130., 131. ve 153. maddelerine dayanılmıştır.

III - İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün katılımlarıyla 31.1.2007 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında, “dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğün durdurulması isteminin esas inceleme evresinde karara bağlanmasına” oybirliğiyle karar verilmiştir.

IV - BİRLEŞTİRME KARARI

11.1.2007 günlü, 5573 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, Yükseköğretim Kanunu, Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Telsiz Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesiyle yeniden düzenlenen 1.3.2006 günlü, 5467 sayılı Yasanın Geçici 1. maddesinin iptaline ve yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi istemiyle açılan 2007/6 esas sayılı davanın, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle 2007/5 esas sayılı dava ile BİRLEŞTİRİLMESİNE, esasının kapatılmasına, esas incelemenin 2007/5 esas sayılı dosya üzerinden yürütülmesine 31.1.2007 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V - ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçeleri, işin esasına ilişkin rapor, iptali istenilen Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvurularda, iptali istenilen Yasa kuralının, gerekçesi ve hüküm bölümüyle bir bütün oluşturan ve bağlayıcı olan, Anayasa Mahkemesi'nin konuya ilişkin 2006/57 sayılı kararına uyulmadan yasalaştırılmış olduğu; Yükseköğretim Kurulu'nun kurucu rektörlerin belirlenmesi sürecinden dışlandığı ve bu süreçte siyasi iktidarın etkin kılınmasının hedeflendiği, bu nedenlerle de amaç yönünden hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığı; Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesine aykırı olduğu; bilimsel ve yönetsel özerklik ilkeleriyle çeliştiği; eğitim ve öğretimde olduğu kadar yükseköğretim kurumlarının yönetim organlarının belirlenmesinde de görev ve yetkinin Yükseköğretim Kurulu'nda olmasını öngören Anayasal düzenlemeyle uyumlu olmadığı belirtilmiş ve açıklanan nedenlerle dava konusu yasa kuralının Anayasa'nın 2., 11., 130., 131. ve 153. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa Mahkemesi'nin 4.5.2006 günlü, E.2006/51, K.2006/57 sayılı kararıyla, 5467 sayılı Yasa'nın, yeni kurulan üniversitelerde kurucu rektör adaylarının nasıl belirleneceğine ilişkin “*Bu Kanunla kurulan üniversitelerin kurucu rektörleri iki yıl için, Millî Eğitim Bakanı ve Başbakanın önereceği üç isim arasından Cumhurbaşkanınca atanır*” şeklindeki Geçici 1. maddesi iptal edilmiştir.

Bu karar üzerine, 5573 sayılı Yasa'yla yeniden düzenlenen dava konusu Geçici 1. maddede, 5467 sayılı Yasa'yla kurulan üniversitelerin kurucu rektörlerinin, iki yıllığına, Yükseköğretim Genel Kurulu tarafından üye tamsayısının ¾ çoğunluğuyla belirlenecek altı profesör adaydan, Milli Eğitim Bakanı'nca onbeş gün içinde seçilerek Cumhurbaşkanı'na sunulan üç aday arasından Cumhurbaşkanı'nca seçilip atanacağı, Yükseköğretim Genel Kurulunca aday belirleme işlemi bir ay içinde sonuçlandırılmadığı takdirde, Milli Eğitim

Bakanı tarafından belirlenecek üç kurucu rektör adayının Cumhurbaşkanı'na sunulacağı belirtilmiştir.

A - Anayasa'nın 153. Maddesi Yönünden İnceleme

Anayasa'nın 153. maddesinin son fıkrasında, Anayasa Mahkemesi kararlarının yasama, yürütme ve yargı organları ile yönetim makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlayacağı öngörülmüştür. Bu kural gereğince Yasama Organı, yapacağı yeni düzenlemelerde daha önce aynı konuda verilen Anayasa Mahkemesi kararlarını göz önünde bulundurmamak, bu kararları etkisiz bırakacak biçimde yeni yasa çıkarmamak ve Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edilen kuralları tekrar yasalaştırmamak yükümlüğündedir. Üstelik, yasama organı, kararların yalnız sonuçları ile değil bir bütünlük içinde gerekçeleri ile de bağlıdır. Çünkü, kararlar gerekçeleriyle genel olarak yasama işlemlerini değerlendirme ölçütlerini içerirler ve yasama etkinliklerini yönlendirme işlevi de görürler. Bu nedenle yasama organı, yasa çıkarırken iptal edilen yasalara ilişkin kararların sonuçları ile birlikte gerekçelerini de göz önünde bulundurmamak zorundadır. İptal edilen yasalarla sözcükler ayrı da olsa aynı doğrultu, içerik ya da nitelikte yeni yasa çıkarılmaması gerekir.

Bir yasanın Anayasa'nın 153. maddesine aykırılığında söz edilebilmesi, iptal edilen önceki yasayla "aynı" ya da "benzer nitelikte" olmasına bağlıdır. İki yasanın "aynı" ya da "benzer nitelikte" olup olmadığının saptanabilmesi için öncelikle, aralarında "özdeşlik" bu bağlamda "anlam ve nitelik" ile "teknik, içerik ve kapsam" yönlerinden benzerlik olup olmadığı araştırılmalıdır.

Anayasa Mahkemesi'nin 4.5.2006 günlü, E.2006/51, K.2006/57 sayılı kararıyla iptal edilmiş olan 5467 sayılı Yasa'nın Geçici 1. maddesiyle kurucu rektör adaylarının belirlenmesi sürecine Yüksek Öğretim Kurulu hiç dahil edilmemiş iken, 11.1.2007 günlü, 5573 sayılı Yasa'nın 1. maddesiyle yeniden düzenlenen dava konusu Geçici 1. maddeyle, kurucu rektör adaylarının belirlenmesi sürecinde Yükseköğretim Kurulu'na da belirli bir görev ve yetkinin verildiği anlaşılmıştır.

Bu nedenle, dava konusu yasa kuralı Anayasa Mahkemesi'nin daha önce iptal ettiği aynı konuyu düzenleyen kuralla biçim ve içerik yönünden aynı nitelikte görülmediğinden, Kural, Anayasa'nın 153. maddesine aykırı değildir.

Bu madde yönünden istemin reddi gerekir.

B - Anayasa'nın 130. ve 131. Maddeleri Yönünden İnceleme

Anayasa Mahkemesi'nin 4.5.2006 günlü, E.2006/51, K.2006/57 sayılı kararında belirtildiği üzere;

Anayasa'nın 130. maddesinin birinci fıkrasında '*üniversitelerin kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip oldukları belirtilmekte, dokuzuncu fıkrasında da, 'Yükseköğretim kurumlarının kuruluş ve organları ile işleyişleri ve bunların seçimleri, görev, yetki ve sorumlulukları üniversiteler üzerinde Devletin gözetim ve denetim hakkını kullanma usulleri, öğretim elemanlarının görevleri, unvanları, atama, yükselme ve emeklilikleri, öğretim elemanı yetiştirme, üniversitelerin ve öğretim elemanlarının kamu kuruluşları ve diğer kurumlar ile ilişkileri, öğretim düzeyleri ve süreleri, yükseköğretime giriş, devam ve alınacak harçlar, Devletin yapacağı yardımlar ile ilgili ilkeler, disiplin ve ceza işleri, malî işler, özlük hakları, öğretim elemanlarının uyacakları koşullar, üniversitelerarası ihtiyaçlara göre öğretim elemanlarının görevlendirilmesi, öğrenimin ve öğretimin hürriyet ve teminat içinde ve çağdaş bilim ve teknoloji gereklerine göre yürütülmesi, Yükseköğretim Kuruluna ve üniversitelere Devletin sağladığı mali kaynakların kullanılması kanunla düzenlenir'* denilmektedir.

Anayasa'nın 130. maddesinin gerekçesinde ise, '*... Üniversitelerde öğretim ve eğitimin özgürlük ve güvenlik içinde yürütülmesi, yurt düzeyinde yaygınlaşan üniversitelerin öğretim üye ihtiyaçlarının dengeli biçimde, ülke ihtiyaçları ve kalkınma planı gerekleri dikkate alınarak karşılanması konularının ve genel olarak Devletin üniversiteler üzerindeki gözetim ve denetim yetkilerinin düzenlenmesi konuları, bilimsel özerklik dikkate alınmak suretiyle kanun koyucuya bırakılmıştır'* denilmektedir.

Bilimsel özerklik kavramı, yargı içtihatları ve öğretilerde, bilimsel çalışmaların üniversite ortamında amacına uygun yürütülebilmesinin olmazsa olmaz koşulu olarak görülmekte ve bilimsel özerklik, üniversite mensuplarının, ekonomik ve siyasi yönden nüfuz sahibi bulunan kişi ve kurumların baskısı, yönlendirmesi olmadan ve toplumda genel olarak hakim olan düşünce ve kabuller doğrultusunda sonuçlara varmak gibi bir zorunluluk hissetmeden sadece bilimsel ölçütler ve etik kurallar çerçevesinde eğitim, öğretim, araştırma ve yayın yapabilme olanaklarına sahip bulunmaları biçiminde açıklanmaktadır.

Üniversitelerin bilimsel özerklik derecelerinin saptanmasında ise; üniversitelerde yürütülen eğitim, araştırma, yayın ve benzeri etkinliklerin planlanması, düzenlenmesi ve icra edilmesi aşamalarında, yönetim yetkisinin ne oranda serbestçe kullanılabilirdiği ve bu konularla ilgili gerekli kararların üniversite yönetim organlarıncaya ne ölçüde serbestçe alınabilirdiği hususlarının belirleyici olduğu kabul edilmektedir. Bu bağlamda üniversite özerkliği, üniversitelerin yönetiminin siyasal iktidarların subjektif tercihlerinden olabildiğince etkilenmeyecek şekilde yapılandırılmasını gerektirmektedir.

1961 Anayasası'nın 120. maddesinde üniversitelerin 'bilimsel ve idari özerkliği' benimsenmişken, 1982 Anayasası'nın 130. maddesinde üniversitelerin sadece 'bilimsel özerkliğe' sahip oldukları belirtilmiş ise de, bilimsel özerkliğin idari özerkliği de gerektirdiği ve bu iki ilkenin birbirini tamamladığı açıktır. Nitekim, Anayasa'nın 130. maddesinde üniversitelerin bilimsel özerkliğinin vurgulanmasının yanında üniversitelerin idari özerkliğini sağlamaya yönelik kimi güvencelere de yer verilmiştir.

Anayasa'nın 104. maddesinde '*Üniversite rektörlerini seçmek*', Cumhurbaşkanı'nın yürütme alanına ilişkin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. 130. maddesinin altıncı fıkrasında da, '*Kanunun belirlediği usul ve esaslara göre rektörler Cumhurbaşkanınca ... seçilir ve atanır*' denilmiştir. Buna göre, Cumhurbaşkanı rektör ataması işleminde hem seçme hem de atama yetkisine sahiptir. Ancak, Cumhurbaşkanı'nın bu 'seçme' işlemini herhangi bir kurumun aday göstermesine ihtiyaç duymaksızın doğrudan doğruya mı yoksa belli kurumların göstereceği adaylar arasından mı yapacağı; rektör adaylarında aranacak nitelikler gibi konulara ilişkin olarak Anayasa'da herhangi bir kurala yer verilmeyerek bu hususların düzenlenmesinde yasakoyucu yetkili kılınmıştır. Buna göre, rektör adaylarının belirlenmesinde uygulanacak esasların yasayla düzenleneceği açık ise de bu düzenlemelerin, Cumhurbaşkanı'nın seçme yetkisinin amacına uygun kullanımını engellemeyecek ve üniversitelerin bilimsel özerkliklerini de zedelemeyecek biçimde yapılması gerektiği kuşkusuzdur.

Anayasa'nın 131. maddesi uyarınca, '*Yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, yükseköğretim kurumlarındaki eğitim-öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerini yönlendirmek bu kurumların kanunda belirtilen amaç ve ilkeler doğrultusunda kurulmasını, geliştirilmesini ve üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmak maksadı ile Yükseköğretim Kurulu...*' oluşturulmuştur. Üniversite yönetim organlarının ve bu bağlamda üniversite rektörlerinin göreve getirilmesine ilişkin yasal düzenlemelerde, Yükseköğretim Kurulu'nun Anayasa'da tanımlanan bu görev ve işlevlerinin gözardı edilemeyeceği açıktır.

Üniversite tüzelkişiliğini temsil eden ve yönetiminde bulunduğu üniversitenin eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayım faaliyetleri ile o üniversitenin genel yönetim ve denetiminde birinci derecede yetki ve sorumluluk sahibi olan rektörlerin seçiminde Yükseköğretim Kurulu'nun yetki sahibi olması, bilimsel özerklik ilkesinin ve Yükseköğretim Kurulu'nun Anayasa'nın 131. maddesinde gösterilen kuruluş hedeflerinin gereğidir. Ancak, yeni kurulan üniversitelerde 'görevde bulunan rektör'ün söz konusu olmaması ve 2547 sayılı Yasa'nın 13. maddesinde yer alan kurallar çerçevesinde rektör adaylarında aranacak nitelikleri haiz yeterli sayıda öğretim üyesinin bulunmaması gibi kimi maddi ve hukuki olgular nedeniyle 2547 sayılı Yasa'nın 13. maddesinde öngörülmüş olan rektör seçimi yönteminden farklı bir yöntemin uygulanması gerekebilirse de bu durum, yükseköğretimle

ilgili konularda Yükseköğretim Kurulu'nun rektör adaylarının belirlenmesi sürecinden dışlanmasını haklı gösteremez.”

Dava konusu Yasa kuralıyla, Yükseköğretim Genel Kurulu'nun bir aylık süre içerisinde üye tamsayısının $\frac{3}{4}$ çoğunluğuyla rektör adaylarını belirlemesi öngörülmesi ve bu süre içerisinde Yasa'da aranan çoğunlukla rektör adaylarının belirlenememesi halinde bu yetkinin tek başına Milli Eğitim Bakanı tarafından kullanılacağı hükmüne yer verilmiştir.

2547 sayılı Yasa'nın değişik 6. maddesinin (c) fıkrasının son bendinde Yükseköğretim Genel Kurulu'nun toplantı yetersayısının on dört olduğu, kararların toplantıya katılanların oy çokluğu ile alınacağı kurala bağlanmıştır. Buna göre, yirmibir üyeden oluşan Yükseköğretim Genel Kurulu on dört üyeyle toplanabilmekte ve sekiz oyla karar alabilmektedir.

5573 sayılı Yasa'yla yapılan düzenlemeden, kurucu rektör adaylarının, Yükseköğretim Genel Kurulu üye tamsayısının $\frac{3}{4}$ çoğunluğuna karşılık gelen en az onaltı üyenin oyuyla seçileceği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, karar yeter sayısına ilişkin düzenlemeyle Yükseköğretim Genel Kurulu'nda sonuç almayı neredeyse imkansız kılan bir karar yeter sayısı öngörülerek, bir aylık sürenin sonunda da yetkinin tek başına Milli Eğitim Bakanı tarafından kullanılacağı belirtiltiği gözetildiğinde, kurucu rektör adaylarının seçiminde Yükseköğretim Kurulu'nun etkin ve işleyebilir bir seçim sistemiyle sürece dahil edilmemiş olduğu sonucuna varılmaktadır.

Yükseköğretim Kurulu'na anayasal gereklere uygun olarak kurucu rektör adaylarının belirlenmesinde verilmesi gereken yetkinin kullanılmasının zorlaştırılması bilimsel özerklik ilkesiyle bağdaşmadığı gibi, Yükseköğretim Kurulu'nun görev ve yetkilerine ilişkin anayasal düzenlemeyle de uyuşmamaktadır.

Belirtilen nedenlerle, dava konusu kural, Anayasa'nın 130. ve 131. maddelerine aykırıdır, iptali gerekir.

Anayasa'nın 130. ve 131. maddelerine aykırı bulunarak iptal edilen kuralın Anayasa'nın 2. ve 11. maddeleri yönünden ayrıca incelenmesine gerek görülmemiştir.

VI - YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

11.1.2007 günlü, 5573 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, Yükseköğretim Kanunu, Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Telsiz Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesiyle değiştirilen 1.3.2006 günlü, 5467 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, Yükseköğretim Kanunu, Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Telsiz Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un Geçici 1. maddesi, 7.2.2007 günlü, E.2007/5, K.2007/18 sayılı kararla iptal edildiğinden, bu maddenin, uygulanmasından doğacak sonradan giderilmesi güç veya olanaksız durum ve zararların önlenmesi ve iptal kararının sonuçsuz kalmaması için kararın Resmî Gazete'de yayımlanacağı güne kadar YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASINA, 7.2.2007 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VII - SONUÇ

11.1.2007 günlü, 5573 sayılı “Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, Yükseköğretim Kanunu, Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Telsiz Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un 1. maddesiyle değiştirilen 1.3.2006 günlü, 5467 sayılı “Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, Yükseköğretim Kanunu, Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Telsiz Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”un Geçici 1. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, 7.2.2007 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Yargıtay Kararları

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2006/13284

Karar No : 2007/1112

İncelenen Kararın:

Mahkemesi : Bala Asliye Hukuk Mahkemesi

Tarihi : 9/7/2002

Numarası : 2001/30 - 2002/134

Davacı : Sevgi Sevinç

Davalı : Ahmet Sevinç

Dava Türü : Boşanma

Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

İncelenen dosyada davacı asil dinlenmeden davacı vekili ile davalının beyanı doğrultusunda, hiçbir delil toplanılmaksızın davanın kabulüne karar verilmiştir. Ayrıca, tarafların velayet ve nafaka hususunda anlaştıklarına ilişkin dosyada herhangi bir beyan veya belgenin de bulunmadığı görülmektedir. Boşanmaya karar verilebilmesi için Türk Medeni Kanununun 166/3. maddesinde öngörülen koşullar gerçekleşmemiştir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 166/3. maddesinde, en az bir yıl sürmüş evliliklerde eşlerin birlikte başvurması ya da bir eşin diğerinin davasını kabul etmesi halinde evlilik birliğinin temelinden sarsılmış sayılabileceği öngörülmüştür. Bu halde dahi boşanma kararı verilebilmesi için, hakimin bizzat tarafları dinleyerek iradelerinin serbestçe açıklandığına kanaat getirmesi ve boşanmanın mali sonuçları ile çocuklarının durumu hususunda taraflarca kabul edilecek düzenlemeyi uygun bulması gerekmektedir. Hakim, tarafların ve çocukların menfaatlerini göz önünde tutarak bu anlaşmada gerekli gördüğü değişiklikleri yapabilir. Bu değişikliklerin kabulü halinde boşanmaya hükmolunur.

Taraflar hazır bulunup, bizzat anlaştıklarını açıklamaz veya hakim, tarafların anlaşmalarını uygun bulmaz ise, taraflardan delilleri sorulup toplanması sonucunda evlilik birliğinin temelinden sarsılmış olup olmadığının anılan Kanunun 184. maddesi çerçevesinde takdiri gerekirken, davacı asil dinlenilmeksizin vekilinin beyanı ile yetinilerek eksik inceleme ile boşanma hükmü kurulmuş olması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi.
5/2/2007

[R.G. 17 Mart 2007 – 26465]

— • —

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2006/14833

Karar No : 2006/13791

İncelenen Kararın :

Mahkemesi : İstanbul 2. Aile Mahkemesi

Tarihi : 18/10/2004

Numarası : 2003/40-2004/1061

Davacı-K. Davalı : Sevgi Soltani

Davalı-K. Davacı : Ali Soltani Vek. Av. Taner Kazanoğlu

Taraflar arasında görülen nafaka davasının yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hüküm Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından temyiz edilmiştir.

YARGITAY KARARI

Temyiz isteminin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü.

Davacı (kadın) sevgi Soltani tarafından davalı (koca) Ali Soltani aleyhine açılan asıl davada; ayrı yaşamda haklılık iddiasına dayalı olarak aylık 2000- YTL. tedbir nafakasına hükmolunması talep ve dava edilmiş, davacı (koca) Ali Soltani vekili tarafından davalı (kadın) Sevgi Soltani aleyhine açılan karşı davada da; tarafların boşanmalarına, karşı davalının müvekkiline aylık 250-YTL. katkı payı ödemesine, karşı davalı adına kayıtlı taşınmazın 3. kişilere devrinin önlenmesi amacıyla ihtiyati tedbir konularak mülkiyetinin müvekkiline iadesine, ayrıca karşı davalının önceden satmış olduğu taşınmazın bedelinin müvekkiline ödenmesine, karar verilmesi talep ve dava edilmiştir.

Mahkemece, davacı (karşı davalı) Sevgi Soltani'nin davasının kısmen kabulü ile aylık 750-YTL. tedbir nafakasına hükmolunduğu, karşı davanın da reddine karar verildiği, hükmün esası Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleştiği, işbu hükmün Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca asıl dava (nafaka) yönünden kanun yararına temyiz edildiği görülmekle dosyadaki bütün kağıtlar okunup, gereği görüşülüp düşünüldü.

HUMK. 409/4. maddesi gereği, dava dosyasının işlemde kaldığı tarihten başlayarak bir ay geçtikten sonra yenilenmesi halinde davaya devam edilebilmesi için dilekçesini yenileyen taraftan yeniden harç alınması gerekmektedir.

492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 30. maddesine göre de, noksan harç tamamlanmadan dosyanın işleme konulamayacağı belirtilmektedir.

Somut olayda ise, 19/2/2004 tarihli celsede davacı Sevgi Soltani'nin mazeretsiz olarak duruşmaya gelmemesi nedeniyle nafaka davasının (asıl davanın) HUMK.409.maddesi gereği yenileninceye kadar işlemde kaldığı, 20/5/2004 tarihinde de hakim havaleli dilekçe ile davacı (karşı davalı) Sevgi'nin yenileme talebinde bulunduğu, ancak harç yatırılmadığı anlaşılmıştır.

Mahkemece, dosyanın işlemde kaldığı tarihten itibaren bir aylık süre geçtikten sonra yenileme talebinde bulunulduğu gözetilerek, yenilenen davaya harç alınarak devam edilmesi gerekirken, harç alınmadan davaya devamla hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

Öte yandan, davacı (karşı davalı) Sevgi, kendini vekille temsil ettirmediği halde, 1000-YTL. nisbi vekalet ücretinin davalıdan alınarak davacı vekiline ödenmesine dair hüküm kurulmuş olması da doğru değildir.

Bu itibarla, Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazları yerinde olduğundan kabulü ile kararın HUMK'nun 427. maddesi uyarınca ve hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA, kararın bir örneğinin gereğinin yapılması amacıyla Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 30/10/2006 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

[R.G. 17 Mart 2007 – 26465]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Danıştay Kararları

Danıştay Dokuzuncu Daire Başkanlığından:

Esas No : 2005/2301

Karar No : 2006/4414

Kanun Yararına Temyiz Eden : Danıştay Başsavcılığı

Karşı Taraf : Tespa Elektrik Elektronik Cihazları İmalat Bakım ve Ticaret A.Ş.

Vekilleri : Av. Ömer Yıldırım - Av. Erdem Kurt

Mürselpaşa Bulvarı 1265 Sok. No:10/15-16 35230 - İZMİR

İstem Özet : 1995/ Kasım dönemi için re'sen salınan katma değer vergisi ile kesilen kaçakçılık ve özel usulsüzlük cezalarının kaldırılması istemiyle açılan davayı; dosyanın incelenmesinden, anılan yılda davacı şirkete fatura düzenleyen Sertaç Tekstil Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti'ne ait faturaların gerçek bir mal ve hizmet satımı karşılığında tanzim edilmediğinin ve katma değer vergilerinin hazineye intikal ettirilmediğinin saptanması üzerine ödenmeyen vergilerden davacı şirket 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 11. maddesi uyarınca müteselsilen sorumlu tutularak adına dava konusu cezalı tarhiyatın yapıldığının anlaşıldığı, davacı şirket adına fatura düzenleyen Sertaç Tekstil Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti. hakkında düzenlenen vergi tekniği raporunda, davacı şirket ile ilgili bir saptama yer almadığından ve olayda, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 11.maddesinde belirtilen anlamdaki ilişkinin varlığı hukuken itibar edilebilecek şekilde ortaya konulmadığından, yapılan cezalı tarhiyatta ve kesilen özel usulsüzlük cezasında isabet görülmediği gerekçesiyle kabul eden İzmir 2. Vergi Mahkemesi'nin 13.1.2003 tarih ve E:2001/32, K:2003/13 sayılı kararını onayan İzmir Bölge İdare Mahkemesi'nin 2.6.2004 tarih ve E:2003/1023, K:2004/1378 sayılı kararının düzeltilmesi istemini kabul ederek kararın kaçakçılık cezalı katma değer vergisine ilişkin hüküm fıkrasını; davacı şirketin indirim konusu yaptığı faturayı düzenlenen Sertaç Tekstil Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti.nin komisyon karşılığında sahte fatura düzenlediğinin hakkında tanzim edilen vergi tekniği raporu ile saptandığı, davacı şirketin anılan şirketten mal alımına ilişkin olarak çek, senet, banka dekontu gibi herhangi bir belge sunmadığı, içeriği bakımından yanıltıcı olduğu anlaşılan faturayı alarak kaydeden davacı şirketin, faturasını aldığı şirket ile işbirliği içinde olmadığı kabul edilemeyeceği, bu durumda olayda 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 11. maddesinde belirtilen müteselsil sorumluluk koşulu gerçekleştiğinden, salınan katma değer vergisi ve kesilen kaçakçılık cezasında isabetsizlik görülmediği gerekçesiyle bozan, özel usulsüzlük cezasına ilişkin hüküm fıkrası hakkında ise, bu cezanın 4811 sayılı Vergi Barışı Kanunu kapsamına girdiğinden bahisle karar verilmesine yer olmadığından hükmeden İzmir Bölge İdare Mahkemesi'nin 30.12.2004 tarih ve E:2004/1593, K:2004/2270 sayılı kararının; kaçakçılık cezalı katma değer vergisine ilişkin kısmının kanun yararına bozulması istenilmektedir.

Danıştay Başsavcılığı'nın Kanun Yararına Bozma İstemi : Davacı şirket adına Sertaç Anonim Şirketinden alınan faturanın sahte olduğundan bahisle 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca müteselsil sorumluluk esasından hareketle 1995/11. dönemi için tarh edilen katma değer vergisi ile kesilen kaçakçılık ve özel usulsüzlük cezalarının kaldırılması istemiyle açılan davayı kabul eden İzmir 2.Vergi Mahkemesinin 13.1.2003 tarih ve E:2001/32, K:2003/13 sayılı kararını onayan İzmir Bölge İdare Mahkemesinin 2.6.2004 tarih ve E:2003/1023, K:2004/1378 sayılı kararının düzeltilmesi istemini kabul ederek kaçakçılık cezalı katma değer vergisini onayan, özel usulsüzlük cezası hakkında karar verilmesine yer olmadığına hükmeden İzmir Bölge İdare Mahkemesi'nin 30.12.2004 tarih ve E:2004/1593, K:2004/2270 sayılı kararının cezalı tarhiyata ilişkin kısmının; hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek davacı şirket tarafından kanun yararına bozulması istemi üzerine konu incelendi:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51 inci maddesinde,bölge idare mahkemesi kararlarından niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenlerin kanun yararına temyiz olunabileceği belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacı şirket tarafından Sertaç A.Ş isimli firmadan 29.11.1995 tarih ve 3038 numaralı fatura ile 2500 adet kazak satın alındığı ve satın alınan bu emtiaların ihraç edildiği, fatura içeriği katma değer vergisinin indirim konusu yapıldığı, adı

geçen firmanın sahte belge düzenlediğinin saptandığından bahisle indirim konusu yapılan katma değer vergisinin dayanağı olan faturanın da sahte olduğu dolayısıyla 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince alıcıların bu belge içeriği verginin ödenmesinden satıcılar ile birlikte sorumlu tutulması gerekeceğine ilişkin inceleme raporuna dayanılarak davacı şirket adına cezalı tarhiyatın yapıldığı ve özel usulsüzlük cezasının kesildiği, açılan davada ileri sürülen iddialar yerinde görülerek İzmir 2. Vergi Mahkemesince davanın kabulüne, tarhiyatın ve cezaların terkinine karar verildiği, kanun yararına bozulması istenilen Bölge İdare Mahkemesi kararıyla da Mahkeme kararının bozularak davanın cezalı tarhiyata ilişkin kısmının reddedildiği anlaşılmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 11inci maddesine 3239 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle eklenen üçüncü fıkrasında, mal alım ve satımı ve hizmet ifası dolayısıyla vergi kesintisi yapmak ve vergi dairesine yatırmak zorunda olanların, bu yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde verginin ödenmesinden alım satıma taraf olanlar ile hizmetten yararlananların, aralarında zımnen dahi olsa irtibat olduğu tespit olunanların müteselsilen sorumlu tutulacakları öngörülmüştür.

Bu maddenin gerekçesinde de, kesilen vergiler ile tahsil edilen katma değer vergilerinin mutlaka vergi dairesine yatırılmasının amaçlandığı belirtilmiş olup, vergiyi kestiği veya tahsil ettiği halde vergi dairesine yatırmayanları zorlamak ve bu görevlerini yerine getirmelerini sağlamak için alım satıma taraf olanlar ve hizmetten yararlananlar müteselsilen sorumlu tutularak gerçek yükümlünün bu görevini yapmasını ve özellikle paravan şirket kurulmasını önlemek amacıyla bu hükmün 11inci maddeye eklendiği vurgulanmıştır.

Bu durumda, 213 sayılı Kanunun 11inci maddesinin katma değer vergisi için de geçerli olduğu kuşkusuz olup, Yüksek Dairenin kararlarında da vurgulandığı üzere bu maddede öngörülen müteselsil sorumluluğun katma değer vergisi ihtilaflarına uygulanabilmesi için gerçek mal alım satımı olmadan, komisyon karşılığında fatura temin edildiğinin, yahut kişi ve kuruluşlar arasında vergiyi ziyaa uğratma yönünden bir irtibat bulunduğunun idarece tespit edilmesi veya hükme esas alınabilecek kuvvette bir izlenim edinilmesi şarttır. Aksi halde Yasaların kendilerine yüklediği ödevleri eksiksiz yerine getiren iyiniyetli yükümlülerin, vergiyi ödeyip ödemediklerini izlemesi ve onları bu yönde zorlaması olanaksız olan diğer kişilerin tutum ve davranışlarından sorumlu tutulması gibi hukukun temel ilkeleri ile bağdaşmayan, açıkca bu ilkeye aykırılık oluşturan bir sonuç ortaya çıkar.

Olayda ise uyuşmazlık konusu cezalı tarhiyatın dayanağı olan inceleme raporunda davacı şirket ile mal satın aldığı şirket arasında bir irtibat bulunduğu kanıtlanamadığından, davacı şirketin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre verginin ödenmesinden sorumlu tutulamayacağı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle hukuka aykırı olduğu sonucuna ulaşılan İzmir Bölge İdare Mahkemesinin 30.12.2004 tarih ve E:2004/1593, K:2004/2270 sayılı kararının cezalı tarhiyata ilişkin kısmının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51 inci maddesi uyarınca kanun yararına bozulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Konuyu temyizden Yüksek Dairenin takdir ve kararına saygı ile sunarım.

Tetkik Hakimi Güneş Kurtoğlu Karacık'ın Düşüncesi: 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 11. maddesinin 3 fıkrasında yer alan müteselsil sorumluluğun katma değer vergisi ihtilaflarına uygulanabilmesi için, gerçek mal alım satımı olmadan, komisyon karşılığında fatura temin edildiğinin veya kişi ve kuruluşlar arasında vergiyi ziyaa uğratma yönünden bir irtibat bulunduğunun idarece tespit edilmesi veya hükme esas alınabilecek kuvvette bir izlenim edinilmesi şart olup, olayda, inceleme elemanınca davacı şirket ile adına fatura düzenleyen Sertaç Tekstil Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti arasında herhangi bir irtibat bulunduğu hususu tespit edilemediğinden, davacı şirketin ödemeyen vergilerden müteselsilen sorumlu tutularak adına cezalı tarhiyat yapılmasında isabet bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle Danıştay Başsavcılığının kanun yararına bozma isteminin kabulü gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince İzmir Bölge İdare Mahkemesi'nin 30.12.2004 tarih ve E:2004/1593, K:2004/2270 sayılı kararının Danıştay Başsavcılığı tarafından kanun yararına temyiz edilerek bozulmasının istenilmesi üzerine işin gereği görüldü:

İstem; davacı şirket adına 1995/Kasım dönemine ilişkin olarak re'sen salınan katma değer vergisi ile kesilen kaçakçılık ve özel usulsüzlük cezalarının kaldırılması istemiyle açılan davayı kabul eden İzmir 2. Vergi Mahkemesi'nin 13.1.2003 tarih ve E:2001/32, K:2003/13 sayılı kararının bozulmasına ilişkin İzmir Bölge İdare Mahkemesi'nin 30.12.2004 tarih ve E:2004/1593, K:2004/2270 sayılı kararının kanun yararına bozulmasına ilişkindir.

Dosyanın incelenmesinden, Sertaç Tekstil Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti'nin davacı şirkete 29.11.1995 tarih ve 3038 numaralı faturayı düzenlediği, davacı şirket tarafından, fatura muhteviyatı malın ihraç edildiği ve katma değer vergisinin indirim konusu yapıldığı, ihracatın gerçekleştiği hususunda ihtilaf bulunmadığı, ancak, sözkonusu faturayı düzenleyen şirket hakkında düzenlenen vergi tekniği raporu ile bu şirkete ait faturaların gerçek bir mal ve hizmet satımı karşılığında tanzim edilmediğinin ve katma değer vergilerinin hazineye intikal ettirilmediğinden söz edilerek davacı şirket 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 11. maddesi uyarınca müteselsilen sorumlu tutularak adına dava konusu cezalı tarhiyatın yapıldığı anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 11. maddesinde; yaptıkları veya yapacakları ödemelerden vergi kesmeye mecbur olanların, verginin tam olarak kesilip ödemesinden ve bununla ilgili diğer ödevleri yerine getirmekten sorumlu oldukları, aynı maddenin olay tarihinde yürürlükte olan ve bu maddeye 3239 sayılı Kanunun 2. maddesiyle eklenen 3. fıkrasında ise, mal alım ve satım ve hizmet ifası dolayısıyla vergi kesintisi yapmak ve vergi dairesine yatırmak zorunda olanların, bu yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde verginin ödenmesinden alım satım taraf olanlar ile hizmetten yararlananların, aralarında zımnen dahi olsa irtibat olduğu tespit olunanların müteselsilen sorumlu tutulacakları hükmüne bağlanmıştır.

Maddenin gerekçesinde, kesilen vergiler ile tahsil edilen katma değer vergilerinin mutlaka vergi dairesine yatırılmasının amaçlandığı belirtilmiş olup, vergiyi kestiği veya tahsil ettiği halde vergi dairesine yatırmayanları zorlamak ve bu görevlerini yerine getirmelerini sağlamak için alım satım taraf olanlar ve hizmetten yararlananlar müteselsilen sorumlu tutularak gerçek yükümlünün bu görevini yapmasını ve özellikle paravan şirket kurulmasını önlemek maksadıyla sözkonusu hükmün 11. maddeye eklendiği vurgulanmıştır.

Bu durumda, 213 sayılı Kanunun 11. maddesinin katma değer vergisi için de geçerli olduğu hususu kuşkusuzdur. Ancak bu maddedeki müteselsil sorumluluğun katma değer vergisi ihtilaflarına uygulanabilmesi için, gerçek mal alım satımı olmadan, komisyon karşılığında fatura temin edildiğinin, yahut kişi ve kuruluşlar arasında vergiyi ziyaa uğratma yönünden bir irtibat bulunduğunun idarece tespit edilmesi veya hükme esas alınabilecek kuvvette bir izlenim edinilmesi zorunludur.

Yasaların kendilerine yüklediği ödevleri eksiksiz yerine getiren iyiniyetli yükümlünün diğer tarafın vergi ödeyip ödemediğini takip ve kontrol etmesi ve bu konuda yaptırım uygulaması olanaksız olduğundan, bu kişilerin hareketlerinden sorumlu tutulması hukukun temel ilkelerine aykırı düşer.

Sözkonusu olayda, inceleme elemanınca yapılan tespitler davacı şirket ile mal aldığı şirket arasında bir irtibat bulunduğunu kanıtlamadığından, davacı şirketin 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 11/3. maddesine göre verginin ödenmesinden sorumlu tutularak adına cezalı tarhiyat yapılmasında isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle Danıştay Başsavcısı tarafından yapılan temyiz isteminin kabulü ve İzmir Bölge İdare Mahkemesi'nin 30.12.2004 tarih ve E:2004/1593, K:2004/2270 sayılı kararının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51.maddesi uyarınca kanun yararına ve hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak koşulu ile bozulmasına, kararın bir örneğinin

Maliye Bakanlığı ile Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmesine ve Resmî Gazete'de yayımlanmasına 15.11.2006 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Danıştay Dokuzuncu Daire Başkanlığından:

Esas No : 2004/3936

Karar No : 2006/4415

Kanun Yararına Temyiz Eden : Danıştay Başsavcılığı

Davacı : TETAŞ Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A. Ş.

Vekili : Av. Seda Alagün

İnönü Bulvarı No:27 KLMN Blok K:5 - Bahçelievler/ANKARA

Davalı : Yeni Vergi Dairesi Müdürlüğü - ANKARA

İstemin Özeti: Ankara 7. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 14.3.2003 tarih ve E:2002/801, K:2002/125 sayılı kararıyla hükmedilen ilam harcının vadesinden sonra ödendiğinden bahisle davacı Kurum'dan tahsil edilen gecikme zammının yasal faizi ile birlikte iadesi istemiyle açılan davayı; dosyanın incelenmesinden, davacı Kurumun Ankara 7. Asliye Ticaret Mahkemesi'nce hükmedilen ilam harcını yasal süresinde ödememesi üzerine anılan Mahkemece 31.5.2002 tarih ve 2002/57 sayılı harç tahsil müzekkeresi düzenlenerek harcın tahsili için davalı idareye gönderildiği, davalı idarece gerekli ilan işleminden sonra 15.8.2002 tarihinde toplu tahakkuk ettirildiği, tahakkuk tarihinden itibaren bir aylık ödeme süresi içerisinde ödenmeyen harç için 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre cebri tahsil takip işlemlerine başlanılacağına bir yazı ile davacı Kuruma bildirilmesi üzerine davacı Kurumun 3.10.2002 tarihinde ilam harcını gecikme zammı ile birlikte ödediğinin anlaşıldığı, bu durumda yasal süresinde ilgili Mahkemeye, daha sonra da tahakkuku yapan davalı idareye vadelerinde ödenmeyen ilam harcı için tahsil edilen gecikme zammında isabetsizlik görülmediği gerekçesiyle reddeden Ankara 1. Vergi Mahkemesi'nin 20.2.2003 tarih ve E:2002/924, K:2003/123 sayılı kararını; davacı Kuruma borcu ile ilgili olarak usule uygun bir tebligat yapılmadan, harcın tahsili sırasında davacı Kurumdan gecikme zammı tahsilinde isabet bulunmadığı gerekçesiyle bozan Ankara Bölge İdare Mahkemesi'nin 18.9.2003 tarih ve E:2003/2409, K:2003/2865 sayılı kararının düzeltilmesi isteminin, kararının verildiği tarihten itibaren iki aylık süre içinde ödenmeyen ilam harcı için tahsil edilen gecikme zammının yasal olduğu gerekçesiyle kabulüne ve Ankara 1. Vergi Mahkemesi'nin yukarıda belirtilen kararının onanmasına ilişkin Ankara Bölge İdare Mahkemesi'nin 3.3.2004 tarih ve E:2004/488, K:2004/609 sayılı kararının, davacı Kurum tarafından kanun yararına bozulması istenilmektedir.

Danıştay Başsavcılığı'nın Kanun Yararına Bozma İstemi: Ankara 7. Asliye Ticaret Mahkemesinin 14.3.2003 tarih ve E:2002/801, K:2002/125 sayılı kararıyla hükmedilen ilam harcının, vadesinden sonra ödendiğinden bahisle davacı Kurumdan tahsil edilen gecikme zammının, faizi ile birlikte iadesi istemiyle açılan davayı reddeden Ankara 1.Vergi Mahkemesinin 20.2.2003 tarih ve E:2002/924, K:2003/123 sayılı kararının onanmasına ilişkin Ankara Bölge İdare Mahkemesince verilen 3.3.2004 tarih ve E:2004/488, K:2004/609 sayılı kararın; hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek davacı Kurum tarafından kanun yararına bozulması istemi üzerine konu incelendi.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51 inci maddesinde, bölge idare mahkemesi kararlarından niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenlerin kanun yararına temyiz olunabileceği belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Ankara 7. Asliye Ticaret Mahkemesince verilen 14.3.2002 tarih ve 2002/125 sayılı kararla davacı Kurum aleyhine ilam harcına hükmedildiği, harcın 2 aylık süre içinde ödenmemesi üzerine adı geçen Mahkemece 31.5.2002 tarih ve 2002/57 sayılı harç tahsil müzekkeresi düzenlenerek ilgili vergi dairesi müdürlüğüne gönderildiği, vergi dairesince 6.8.2002 tarihinden itibaren 10 gün süre ile ilan edilerek 15.8.2002 tarihinde ilam harcının tahakkuk ettirildiği ve süre verilmeksizin harcın ödenmesi istemini içeren tarihsiz bir yazının davacı Kuruma 23.9.2002 tarihinde tebliği üzerine 3.10.2002 tarihinde de ilam harcı

ile birlikte gecikme zammı tahsil edildiği, tahsil edilen bu zammın yasal faizi ile birlikte iadesi istemiyle davacı Kurum tarafından açılan davanın Ankara 1. Vergi Mahkemesince yukarıda sözü edilen kararlar, yasal süresinde ilgili Mahkemeye, daha sonrada tahakkuku yapan davalı vergi dairesine vadelerinde ödenmeyen ilam harcı için tahsil edilen gecikme zammında yasalara aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle reddine karar verildiği ve bu kararın, Ankara Bölge İdare Mahkemesince kanun yararına bozulması istenilen söz konusu kararlar onandığı anlaşılmaktadır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 37 nci maddesinde, amme alacaklarının hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödeneceği, hususi kanunlarında ödeme zamanı tesbit edilmemiş amme alacaklarının Maliye Bakanlığınca belirlenecek usule yapılacak olan tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği, bu ödeme müddetinin son gününün amme alacağının vadesi günü olduğu, 55 inci maddesinde ise amme alacağını vadesinde ödemeyenlere 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumunun bir "ödeme emri" ile tebliğ olunacağı belirtilmiş, aynı Kanunun 51 inci maddesinde de amme alacağının müddeti içinde ödenmeyen kısımına vadenin bitim tarihinden itibaren her ay için gecikme zammı uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Bu maddelere göre amme alacağının vadesinde ödenmemesinin bir yaptırım olan gecikme zammının uygulanabilmesi için alacağın doğmasının yanı sıra vadesinin mükellef tarafından bilinmesi ve vade sonunda da alacağın ödenmemiş olması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Öte yandan, 492 sayılı Harçlar Kanununun "nispi harçlarda ödeme zamanı" başlıklı 28/a maddesinde, karar ve ilam harçlarının dörtte birinin peşin, geri kalanının ise kararın verilmesinden itibaren 2 ay içinde ödeneceği, karar ve ilam harcı ödenmedikçe ilgiliye ilamın verilmeyeceği, 37 nci maddesinde, bu Kanunda ödeme zamanı gösterilen harçlardan süresinde ödenmeyenlerin ilgili mahkeme ve daireler tarafından sürenin sonundan itibaren onbeş gün içinde bir yazı ile o yerin vergi dairesine bildirileceği ve harçların vergi dairesince tahsil olunacağı belirtilmiştir. Gerçi 492 sayılı Kanunun 28/a maddesinde ilam harcının ödenmesi için 2 aylık süre öngörülmüş ise de, bu hüküm mahkeme kararının tebliğinden önce harcın tahsilini sağlamaya yönelik olup, ilam harcının vadesini belirleyen bir nitelik taşımamaktadır.

Bu durumda, 492 sayılı Kanunun 28/a maddesinde öngörülen 2 aylık süre içinde ödenmeyen nispi ilam harcının, 6183 sayılı Kanunun genel hükümleri çerçevesinde tahsili yoluna gidileceğinden, Kanunun 37. maddesine göre vergi dairelerince öncelikle mükelleflere bir bildirim yapılarak borçlarını ödemeleri için bir aylık süre verilmesi suretiyle alacağın vadesinin belirlenmesi ve bu süre içinde amme alacağının ödenmemesi halinde de gecikme zammı uygulanması gerekmektedir.

Olayda yukarıda belirtilen usule uygun biçimde bir aylık ödeme süresi verilmeden davacı Kurumdan tahsil edildiği anlaşılan ilam harcının, vadesinde ödenmediğinden söz edilemeyeceğinden, ilam harcına gecikme zammı uygulanmasında ve gecikme zammının iadesi istemini reddeden Mahkeme kararının onanmasına ilişkin Bölge İdare Mahkemesi kararında kanuna aykırılık açıktır.

Belirtilen nedenlerle hukuka aykırı olduğu sonucuna ulaşılan Ankara Bölge İdare Mahkemesinin 3.3.2004 tarih ve E:2004/488 K:2004/609 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51 inci maddesi uyarınca kanun yararına bozulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Konuyu temyizden Yüksek Dairenizin takdir ve kararına saygı ile sunarım.

Tetkik Hakimi Güneş Kurtoğlu Karacık'ın Düşüncesi: 6183 sayılı Kanunun 51. maddesinin, ödeme zamanına ilişkin 37. maddesi ile birlikte incelenmesinden; amme alacağına gecikme zammının uygulanabilmesinin, harç alacağının doğmuş olması, vadesi ile miktarının mükellef tarafından bilinmesi ve vadenin sonunda da ödenmemesine bağlı olduğu sonucuna varıldığından, vadesi ve miktarı mükellef tarafından bilinmeyen ilam harcı için, bir aylık süre verilmeden gecikme zammı hesaplanmasında isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle Danıştay Başsavcılığı'nın kanun yararına bozma isteminin kabulü gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince Ankara Bölge İdare Mahkemesi'nin 3.3.2004 tarih ve E:2004/488, K:2004/609 sayılı kararının Danıştay Başsavcılığı tarafından kanun yararına temyiz edilerek bozulmasının istenilmesi üzerine işin gereği görüldü:

İstem; davacı Kurumdan tahsil edilen gecikme zammının faizi ile birlikte iadesi istemiyle açılan davayı reddeden Ankara 1. Vergi Mahkemesi'nin 20.2.2003 tarih ve E:2002/924, K:2003/123 sayılı kararının onanmasına ilişkin Ankara Bölge İdare Mahkemesi'nin 3.3.2004 tarih ve E.2004/488, K:2004/609 sayılı kararının kanun yararına bozulmasına ilişkindir.

Dosyanın incelenmesinden, Aktaş Elektrik A. Ş. tarafından Ankara 7. Asliye Ticaret Mahkemesi nezdinde davacı Kurum'a karşı açılan davanın, 14.3.2002 tarihinde davacı Kurum aleyhine sonuçlandığı ve 2002/125 sayılı kararla davacı Kurum'dan 45.266.753.370 TL ilam harcının alınmasına hükmedildiği, harcın iki aylık süre içinde ödenmemesi üzerine Ankara 7. Asliye Ticaret Mahkemesi'nce 31.5.2002 tarih ve 2002/57 sayılı harç tahsil müzekkeresi düzenlenerek davalı idareye gönderildiği, davalı idarece 6.8.2002 tarihinden itibaren on gün süre ile ilan edilerek 15.8.2002 tarihinde ilam harcının tahakkuk ettirildiği, harcın ödenmesi istemini içeren tarihsiz bir yazının davacı Kurum'a 23.9.2002 tarihinde tebliği üzerine 3.10.2002 tarihinde de ilam harcı ile birlikte gecikme zammının tahsil edildiği, tahsil edilen bu gecikme zammına karşı davacı Kurum tarafından; "kendilerine herhangi bir tebligat yapılarak ödeyecekleri harç miktarı bildirilmeden, bu harca dayanılarak gecikme zammı hesaplanamayacağı, ilam harcının hesaplandığı Mahkeme kararının 14.10.2002 tarihinde tebliğ edildiği, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 28/a maddesinde yer alan -kararın verilmesinden itibaren- ifadesinin, gerekçeli kararın taraflara tebliği biçiminde anlaşılmasının gerektiği" iddialarıyla açılan davanın Ankara 1. Vergi Mahkemesi'nce reddedildiği, bu kararın kanun yararına bozulması istenilen Ankara Bölge İdare Mahkemesi'nin yukarıda tarih ve sayıları belirtilen kararı ile onandığı anlaşılmıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun "Ödeme Zamanı ve Önce Ödeme" başlıklı 37. maddesinde; amme alacaklarının hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödeneceği, hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacaklarının Maliye Vekaletince belirtilecek usule göre yapılacak olan tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği, bu ödeme müddetinin son gününün amme alacağının vadesi günü olduğu, aynı Kanunun "Ödeme Emri" başlıklı 55. maddesinde; amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumunun bir ödeme emri ile tebliğ olunacağı, "Gecikme Zammı, Nispet ve Hesabı" başlıklı 51. maddesinde de; amme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısma vadenin bitim tarihinden itibaren her ay için gecikme zammı tatbik olunacağı hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen 6183 sayılı Kanunun 51. maddesi hükmünden gecikme zammının amme alacağının vadesinde ödenmemesinin bir müeyyidesi olduğu, amme alacağına gecikme zammının uygulanabilmesi için öncelikle alacağın doğması, vadesinin ve miktarının mükellef tarafından bilinmesi ve vade sonunda alacağın ödenmemiş olması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu durumda, vadenin başlangıcı, amme alacağının geç ödenmesi halinde istenecek olan gecikme zammı yönünden önem arz etmektedir.

Diğer taraftan, 492 sayılı Harçlar Kanununun nisbi harçlarda ödeme zamanını belirleyen 28/a maddesinde, karar ve ilam harçlarının dörtte birinin peşin, geri kalanının kararın verilmesinden itibaren iki ay içinde ödeneceği karar ve ilam harcı ödenmedikçe ilgiliye ilamın verilemeyeceği, "süresinde ödenmeyen harçlar" başlıklı 37. maddesinde de, bu Kanunda ödeme zamanı gösterilen harçlardan süresinde ödenmeyenlerin, ilgili mahkeme ve daireler tarafından sürenin sonundan itibaren onbeş gün içinde bir yazı ile o yerin vergi dairesine bildirileceği ve harçların vergi dairesince tahsil olunacağı belirtilmektedir. Yukarıda açıklanan 28/a madde hükmündeki "karar ve ilam harcı ödenmedikçe ilgiliye ilamın verilmeyeceği" yolundaki ibare, kararın tebliğinden önce ilam harcının tahsilini sağlamak amacıyla getirilmiş olup, ilam harcının vade başlangıcını tesbit eden bir hüküm niteliğinde

değildir. Genelde uygulamada kısa kararın mahkemedeki duruşmada açıklanması sırasında açıklanan kararın harcının ne kadar olduğu çoğu durumlarda henüz hesaplanmamış olduğu için bilinmemekte, borçlu olunan bu meblağ ancak gerekçeli kararın mahkemece hazırlanıp yazılması, kararın tebliğe çıkarılacak hale gelmesi ile açıklığa kavuşmaktadır. Kararın hazırlanması, tebliğe çıkarılacak hale gelmesi tarihlerinin tesbiti tam olarak mümkün olamayacağı gibi bu tarihin, davanın tarafları olan kişilerce de bilinmesi imkansız olduğundan, vade tarihinin başlangıcının belirlenmesi gerekmektedir.

Bütün bu açıklamalar karşısında, Mahkemelerce harç tahsil müzekkeresinin vergi dairesi müdürlüğüne gönderilmesi üzerine 6183 sayılı Kanunun 37. maddesi uyarınca idarece mükelleflere usulüne uygun bir tebligat yapılarak bir aylık ödeme süresi verilmesi ve bu sürenin sonunda harcın ödenmemesi halinde gecikme zammı uygulanması gerekmektedir.

Olayda ise, Ankara 7. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin gönderdiği harç tahsil müzekkeresi üzerine vergi dairesi müdürlüğüne davacı Kurum'a bu borcu ile ilgili olarak bir tebligat yapıp, bir aylık ödeme süresi verilmeden ilam harcının tahsil edildiği görülmüş olup, bu durumda, ortada vadesinde ödenmemiş bir amme alacağının varlığından söz edilemeyeceğinden, ilam harcına gecikme zammı uygulanmasında isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle Danıştay Başsavcısı tarafından yapılan temyiz isteminin kabulü ve Ankara Bölge İdare Mahkemesi'nin 3.3.2004 tarih ve E:2004/488, K:2004/609 sayılı kararının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesi uyarınca kanun yararına ve hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak koşulu ile bozulmasına, kararın bir örneğinin Maliye Bakanlığı ile Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmesine ve Resmî Gazete'de yayımlanmasına 15.11.2006 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

[R.G. 25 Mart 2007 – 26473]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Danıştay Dördüncü Daire Başkanlığından :

Esas No : 2006/3000

Karar No : 2006/2297

Kanun Yararına Temyiz Eden : Danıştay Başsavcılığı

Davacı : Fahrettin Yalınbaş

Ordu Cad. No:58 Sivrihisar/ESKİŞEHİR

Karşı Taraf : Sivrihisar Vergi Dairesi Müdürlüğü-Sivrihisar/ESKİŞEHİR

İstemin Özeti : 1999 yılı işlemleri incelenen davacının bazı emtia satışları için fatura düzenlemediği, eksik fatura düzenlediği ve faturasız mal aldığı ileri sürülerek 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 353 üncü maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca özel usulsüzlük cezası kesilmiştir. Eskişehir 1. Vergi Mahkemesi 24.11.2004 günlü ve E:2003/603, K:2004/766 sayılı kararıyla; 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 353 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında, verilmesi ve alınması gereken faturanın verilmemesi ve alınmaması halinde bu belgeleri düzenlemek ve almak zorunda olanların herbirine özel usulsüzlük cezası kesileceği, 231 inci maddesinin 1 inci fıkrasının 5 inci bendinde ise, faturanın malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami on gün içinde düzenleneceğinin belirtildiği, davacının işlemlerinin incelenmesi sonucu, bir kısım tarım aletlerini senet mukabili sattığı, vadesi geldiği halde ödenmeyen senetlerin icra takibine konulduğu, ifadesine başvuru senet borçlusu alıcıların davacıdan zirai alet satın aldıkları halde faturasının düzenlenmediğini ifade ettikleri, bu tespitlerin davacının emtia satışı için fatura düzenlemediğini gösterdiği gerekçesiyle davayı reddetmiştir. Davacının itirazı Eskişehir Bölge İdare Mahkemesinin 22.2.2005 günlü ve E:2005/18, K:2005/78 sayılı kararıyla reddedilmiştir. Bu kararın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51 nci maddesi uyarınca kanun yararına bozulması istenilmektedir.

Danıştay Başsavcısı Zafer Kantarcıoğlu'nun Düşüncesi : Uyuşmazlıkta, 1999 yılı hesap ve işlemlerinin zirai aletler alımı satımı işi ile ilgili olarak incelenmesi sonucu, satışını yaptığı zirai aletler için fatura düzenlemediği, noksan tutarlı belge düzenlendiği, belgesiz teslim konu zirai aletlerden dolayı belge alınmadığı yolunda düzenlenen vergi inceleme raporuna dayanılarak teklif yılı için kesilen özel usulsüzlük cezasının kaldırılması istemiyle açılan davayı reddeden Eskişehir 1. Vergi Mahkemesinin tek hakimle verdiği 24.11.2004 tarih ve E.No:2003/603, K.No:2004/766 sayılı kararına yapılan itiraz üzerine Eskişehir Bölge İdare Mahkemesince verilip kesinleşen kararın davacı tarafından yürürlükteki hukuka aykırı olduğundan bahisle kanun yararına temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun değişik 51. maddesinde, Bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilip temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı sonucu ifade edenlerin, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabileceği açıklanmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 353. maddesinin birinci fıkrasında, verilmesi ve alınması icabeden fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu ile serbest meslek makbuzlarının verilmemesi, alınmaması veya düzenlenen bu belgelerde gerçek meblağdan farklı meblağlara yer verilmesi halinde; bu belgeleri düzenlemek ve almak zorunda olanların herbirine, her bir belge için özel usulsüzlük cezası kesileceği öngörülmüştür.

Bu madde uyarınca özel usulsüzlük cezası kesilebilmesinin, satılan emtianın veya yapılan işin hem satıcısının hem de alıcısının birlikte tespitiyle mümkün olduğu açık olup belgelerin alınmadığı ve verilmediği yolunda hukuken geçerli bir tespit yapılması gerekmektedir.

Olayda ise belirtilen hükme göre kesilen cezanın uygulanmasında böyle bir tespit olmayıp inceleme elemanı tarafından zirai aletler için faturasız alış ve satışları ile noksan belge düzenlendiği, mal bedellerinin belgelere noksan intikal ettirilmesi nedeniyle muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge kapsamında değerlendirilmesinin icabettiği tespit edilerek matrah farkı bulunmuş ve alınmayan ve verilmeyen faturalardan söz edilerek ceza kesilmiştir.

Bu durumda, özel usulsüzlük cezası kesilmesini öngören ve bu cezanın kesilmesine dair koşulları düzenleyen maddede belirtilen unsurlar bir arada gerçekleşmemiş olduğundan, idari cezalar için de geçerli olan "ceza gerektiren fiilin tüm unsurları tamam olmadan failin cezalandırılmayacağı" yolundaki genel ceza hukuku ilkesinin varsayım ya da kıyas yoluyla ceza tayinine olanak tanımaması yönünden, davacı adına kesilen özel usulsüzlük cezasının usul ve kanuna uygun olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu bakımdan yoruma ve varsayım dayalı olarak kesilen özel usulsüzlük cezasına karşı açılan davanın mahkemece reddedilmesinde isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, Eskişehir Bölge İdare Mahkemesinin 22.2.2005 tarih ve E.No:2005/18, K.No:2005/78 sayılı kararının hukuka aykırılığı nedeniyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51. maddesi uyarınca kanun yararına bozulması için temyizi gerekli görülmüştür.

Konuyu temyizden yüksek Daireniz takdir ve kararına saygı ile sunarım.

Tetkik Hakimi H. Gül Yılmaz'ın Düşüncesi : 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Fatura ve benzeri evrak verilmemesi ve alınmaması ile diğer şekil ve usul hükümlerine uyulmaması" halinde kesilecek özel usulsüzlük cezasına ilişkin 353 üncü maddesinin 1 inci fıkrasındaki düzenleme dikkate alındığında, maddede sayılan belgelerin verilmediği ve alınmadığına ilişkin hukuken geçerli bir tespit yapılması gerekmektedir. İnceleme elemanınca davacının fatura düzenlemediği, eksik fatura düzenlendiği ve fatura almadığını ortaya koyacak hukuken geçerli bir tespit yapılmamış olduğundan özel usulsüzlük cezasını onayan Eskişehir Bölge İdare Mahkemesi kararının, kanun yararına bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince gereği görüldü:

Davacının 1999 yılı işlemlerinin incelenmesi sonucu bazı emtia satışları için fatura düzenlenmediği, eksik fatura düzenlendiği ve faturasız mal alındığı ileri sürülerek özel usulsüzlük cezası kesilmiştir. Özel usulsüzlük cezasının kaldırılması istemiyle açılan dava Eskişehir 1. Vergi Mahkemesince, karara karşı yapılan itiraz ise Eskişehir Bölge İdare Mahkemesince reddedilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 232 nci maddesinde; birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin, birinci ve ikinci sınıf tüccarlarla, serbest meslek erbabına, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere ve vergiden muaf esnafa sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunların da fatura almak zorunda oldukları, ayrıca sayılan kişiler dışında kalan ve belli bir bedeli aşan emtia satışı ve yaptıkları iş karşılığında ya da istenmesi halinde bu miktarın altındaki satış ve işler için de fatura vermek zorunda oldukları öngörülmüştür. Aynı Kanunun 353 üncü maddesinin 1 nci fıkrasında, verilmesi ve alınması icabeden fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu ile serbest meslek makbuzlarının verilmemesi, alınmaması veya düzenlenen bu belgelerde gerçek meblağdan farklı meblağlara yer verilmesi halinde; bu belgeleri düzenlemek ve almak zorunda olanların herbirine, herbir belge için 10.000.000 liradan aşağı olmamak üzere bu belgelere yazılması gereken meblağın veya meblağ farkının % 10'u nisbetinde özel usulsüzlük cezası kesileceği öngörülmüştür.

Bu madde uyarınca özel usulsüzlük cezası kesilebilmesi için öncelikle maddede sayılan belgelerin düzenlenmediğinin, kullanılmadığının ve bulundurulmadığının saptandığına ilişkin hukuken geçerli bir tespit mevcut olması gerekmektedir.

Davacının işlemlerinin incelenmesi sonucu davacının fatura düzenlemediği, eksik fatura düzenlediği ve faturasız satılan emtia için fatura alınmadığı ileri sürülerek özel usulsüzlük cezası kesilmiştir. Özel usulsüzlük cezası kesilmesine dayanak oluşturan inceleme raporunda, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 353 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında öngörülen nitelikte bir tespit yapılmamıştır. İnceleme raporunda davacının zirai alet satışında bulunduğu kişilerden bazılarının ifadelerine başvurulmuş olup, bu ifadelerde satın alınan emtianın yılı, fiyatı konusunda kesin bilgilere rastlanılmamıştır. İnceleme elemanınca bazı satışlarla ilgili olarak ise sadece Sivrihisar İcra Müdürlüğü'nden alınan bilgiler doğrultusunda yapılan icra takiplerine konu senetlerdeki rakamlar dikkate alınmıştır. Bu tespitler davacının satışları dolayısıyla fatura düzenlemediği, eksik fatura düzenlediğini ve emtia alımında fatura almadığını gösterecek nitelikte değildir. Bu durumda idari cezalar için de geçerli olan cezayı gerektiren fiilin tüm unsurları tamam olmadan failin cezalandırılmayacağı yolundaki ceza hukuku ilkesi gereğince varsayım ya da kıyas yoluyla ceza uygulanması olanağı bulunmadığından davacı adına kesilen özel usulsüzlük cezasında isabet görülmemiştir.

Bu nedenle, Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile Eskişehir Bölge İdare Mahkemesinin 22.2.2005 günlü ve E:2005/18, K:2005/78 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51 nci maddesi uyarınca kanun yararına ve hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak koşulu ile bozulmasına, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığı ile Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmesine ve Resmi Gazete'de yayımlanmasına 22.11.2006 gününde oybirliğiyle karar verildi.

————— • —————
Danıştay Dördüncü Daire Başkanlığından :

Esas No : 2006/2998

Karar No : 2006/2299

Kanun Yararına Temyiz Eden : Danıştay Başsavcılığı

Davacı : Fahrettin Yalınbaş

Ordu Cad. No:58 Sivrihisar/ESKİŞEHİR

Karşı Taraf : Sivrihisar Vergi Dairesi Müdürlüğü-Sivrihisar/ESKİŞEHİR

İstem Özet : 2001 yılı işlemleri incelenen davacının bazı emtia satışları için fatura düzenlemediği, eksik fatura düzenlediği ve faturasız mal aldığı ileri sürülerek 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 353 üncü maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca özel usulsüzlük cezası kesilmiştir. Eskişehir 1. Vergi Mahkemesi 24.11.2004 günlü ve E:2003/605, K:2004/768 sayılı kararıyla; 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 353 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında, verilmesi ve alınması gereken faturanın verilmemesi ve alınmaması halinde bu belgeleri düzenlemek ve almak zorunda olanların herbirine özel usulsüzlük cezası kesileceği, 231 inci maddesinin 1 inci fıkrasının 5 inci bendinde ise, faturanın malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami on gün içinde düzenleneceğinin belirtildiği, davacının işlemlerinin incelenmesi sonucu, bir kısım tarım aletlerini senet mukabili sattığı, vadesi geldiği halde ödenmeyen senetlerin icra takibine konulduğu, ifadesine başvuru senet borçlusu alıcıların davacıdan zirai alet satın aldıkları halde faturasının düzenlenmediğini ifade ettikleri, bu tespitlerin davacının emtia satışı için fatura düzenlemediğini gösterdiği gerekçesiyle davayı reddetmiştir. Davacının itirazı Eskişehir Bölge İdare Mahkemesinin 22.2.2005 günlü ve E:2005/20, K:2005/80 sayılı kararıyla reddedilmiştir. Bu kararın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51 nci maddesi uyarınca kanun yararına bozulması istenilmektedir.

Danıştay Başsavcısı Zafer Kantarcıoğlu'nun Düşüncesi : Uyuşmazlıkta, 1999 yılı hesap ve işlemlerinin zirai aletler alımı satımı işi ile ilgili olarak incelenmesi sonucu, satışını yaptığı zirai aletler için fatura düzenlemediği, noksan tutarlı belge düzenlendiği, belgesiz teslim konu zirai aletlerden dolayı belge alınmadığı yolunda düzenlenen vergi inceleme raporuna dayanılarak teklif yılı için kesilen özel usulsüzlük cezasının kaldırılması istemiyle açılan davayı reddeden Eskişehir 1. Vergi Mahkemesinin tek hakimle verdiği 24.11.2004 tarih ve E.No:2003/605, K.No:2004/768 sayılı kararına yapılan itiraz üzerine Eskişehir Bölge İdare Mahkemesince verilip kesinleşen kararın davacı tarafından yürürlükteki hukuka aykırı olduğundan bahisle kanun yararına temyizlenerek incelenerek bozulması istenilmektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun değişik 51. maddesinde, Bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilip temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı sonucu ifade edenlerin, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabileceği açıklanmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 353. maddesinin birinci fıkrasında, verilmesi ve alınması icabeden fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu ile serbest meslek makbuzlarının verilmemesi, alınmaması veya düzenlenen bu belgelerde gerçek meblağdan farklı meblağlara yer verilmesi halinde; bu belgeleri düzenlemek ve almak zorunda olanların herbirine, her bir belge için özel usulsüzlük cezası kesileceği öngörülmüştür.

Bu madde uyarınca özel usulsüzlük cezası kesilebilmesinin, satılan emtianın veya yapılan işin hem satıcısının hem de alıcısının birlikte tespitiyle mümkün olduğu açık olup belgelerin alınmadığı ve verilmemesi yolunda hukuken geçerli bir tespit yapılması gerekmektedir.

Olayda ise belirtilen hükme göre kesilen cezanın uygulanmasında böyle bir tespit olmayıp inceleme elemanı tarafından zirai aletler için faturasız alış ve satışları ile noksan belge düzenlendiği, mal bedellerinin belgelere noksan intikal ettirilmesi nedeniyle muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge kapsamında değerlendirilmesinin icabettiği tespit edilerek matrah farkı bulunmuş ve alınmayan ve verilmeyen faturalardan söz edilerek ceza kesilmiştir.

Bu durumda, özel usulsüzlük cezası kesilmesini öngören ve bu cezanın kesilmesine dair koşulları düzenleyen maddede belirtilen unsurlar bir arada gerçekleşmemiş olduğundan, idari cezalar için de geçerli olan "ceza gerektiren fiilin tüm unsurları tamam olmadan failin cezalandırılmayacağı" yolundaki genel ceza hukuku ilkesinin varsayım ya da kıyas yoluyla

ceza tayinine olanak tanımaması yönünden, davacı adına kesilen özel usulsüzlük cezasının usul ve kanuna uygun olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu bakımdan yoruma ve varsayıma dayalı olarak kesilen özel usulsüzlük cezasına karşı açılan davanın mahkemece reddedilmesinde isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, Eskişehir Bölge İdare Mahkemesinin 22.2.2005 tarih ve E.No:2005/20; K.No:2005/80 sayılı kararının hukuka aykırılığı nedeniyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51. maddesi uyarınca kanun yararına bozulması için temyizi gerekli görülmüştür.

Konuyu temyizen yüksek Daireniz takdir ve kararına saygı ile sunarım.

Tetkik Hakimi H. Gül Yılmaz'ın Düşüncesi : 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Fatura ve benzeri evrak verilmemesi ve alınmaması ile diğer şekil ve usul hükümlerine uyulmaması" halinde kesilecek özel usulsüzlük cezasına ilişkin 353 üncü maddesinin 1 inci fıkrasındaki düzenleme dikkate alındığında, maddede sayılan belgelerin verilmediği ve alınmadığına ilişkin hukuken geçerli bir tespitin yapılması gerekmektedir. İnceleme elemanınca davacının fatura düzenlemediği, eksik fatura düzenlendiği ve fatura almadığını ortaya koyacak hukuken geçerli bir tespit yapılmamış olduğundan özel usulsüzlük cezasını onayan Eskişehir Bölge İdare Mahkemesi kararının, kanun yararına bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince gereği görüldü:

Davacının 2001 yılı işlemlerinin incelenmesi sonucu bazı emtia satışları için fatura düzenlenmediği, eksik fatura düzenlendiği ve faturasız mal alındığı ileri sürülerek özel usulsüzlük cezası kesilmiştir. Özel usulsüzlük cezasının kaldırılması istemiyle açılan dava Eskişehir 1. Vergi Mahkemesince, karara karşı yapılan itiraz ise Eskişehir Bölge İdare Mahkemesince reddedilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 232 nci maddesinde; birinci ve ikinci sınıf tüccarlar kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin, birinci ve ikinci sınıf tüccarlarla, serbest meslek erbabına, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere ve vergiden muaf esnafa sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunların da fatura almak zorunda oldukları, ayrıca sayılan kişiler dışında kalan ve belli bir bedeli aşan emtia satışı ve yaptıkları iş karşılığında ya da istenmesi halinde bu miktarın altındaki satış ve işler için de fatura vermek zorunda oldukları öngörülmüştür. Aynı Kanunun 353 üncü maddesinin 1 nci fıkrasında, verilmesi ve alınması icabeden fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu ile serbest meslek makbuzlarının verilmemesi, alınmaması veya düzenlenen bu belgelerde gerçek meblağdan farklı meblağlara yer verilmesi halinde; bu belgeleri düzenlemek ve almak zorunda olanların herbirine, herbir belge için 10.000.000 liradan aşağı olmamak üzere bu belgelere yazılması gereken meblağın veya meblağ farkının %10'u nisbetinde özel usulsüzlük cezası kesileceği öngörülmüştür.

Bu madde uyarınca özel usulsüzlük cezası kesilebilmesi için öncelikle maddede sayılan belgelerin düzenlenmediğinin, kullanılmadığının ve bulundurulmadığının saptandığına ilişkin hukuken geçerli bir tespitin mevcut olması gerekmektedir.

Davacının işlemlerinin incelenmesi sonucu davacının fatura düzenlemediği, eksik fatura düzenlediği ve faturasız satılan emtia için fatura alınmadığı ileri sürülerek özel usulsüzlük cezası kesilmiştir. Özel usulsüzlük cezası kesilmesine dayanak oluşturan inceleme raporunda, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 353 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında öngörülen nitelikte bir tespit yapılmamıştır. İnceleme raporunda davacının zirai alet satışında bulunduğu kişilerden bazılarının ifadelerine başvurulmuş olup, bu ifadelerde satın alınan emtianın yılı, fiyatı konusunda kesin bilgilere rastlanılmamıştır. İnceleme elemanınca bazı satışlarla ilgili olarak ise sadece Sivrihisar İcra Müdürlüğü'nden alınan bilgiler doğrultusunda yapılan icra takiplerine konu senetlerdeki rakamlar dikkate alınmıştır. Bu tespitler davacının satışları dolayısıyla fatura düzenlemediği, eksik fatura düzenlediğini ve emtia alımında fatura almadığını gösterecek nitelikte değildir. Bu durumda idari cezalar için de geçerli olan cezayı

gerektiren fiilin tüm unsurları tamam olmadan failin cezalandırılmayacağı yolundaki ceza hukuku ilkesi gereğince varsayım ya da kıyas yoluyla ceza uygulanması olanağı bulunmadığından davacı adına kesilen özel usulsüzlük cezasında isabet görülmemiştir.

Bu nedenle, Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile Eskişehir Bölge İdare Mahkemesinin 22.2.2005 günlü ve E:2005/20, K:2005/80 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51 nci maddesi uyarınca kanun yararına ve hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak koşulu ile bozulmasına, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığı ile Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmesine ve Resmi Gazete'de yayımlanmasına 22.11.2006 gününde oybirliğiyle karar verildi.

[R.G. 27 Mart 2007 – 26475]

 [İçindekilere dön](#)

Yüksek Seçim Kurulu Kararı

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından :

Karar No : 130

İtiraz No :

- KARAR -

Başkanlık Makamının derkenar havalesi ile Kurulumuza sunulan İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığının 9/3/2007 tarihli ve C.05.0.İMİ.0.73/010 sayılı yazıda aynen; "2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 6. maddesinin ikinci fıkrası 5550 sayılı Kanunla değiştirilmiş ve yapılan değişiklikle, her seçim döneminin son toplantı yılının 20 Temmuz gününün seçimin başlangıç tarihi ve Kasım ayının ilk Pazar gününde de oy verileceği hükmü getirilmiştir.

Bu yasal düzenleme doğrultusunda, 4 Kasım 2007 tarihinde Milletvekili Genel Seçimi yapılacaktır.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un Geçici 18 inci maddesi gereğince sandık seçmen listeleri, 25 Aralık 2006 Pazartesi günü saat 08.00'da askıya çıkarılmış ve 1 Mart 2007 Perşembe günü saat 17.00'de askıdan indirilmiş olup, askı süresince başvuruda bulunan seçmenlere ilişkin Yeni Kayıt ve Seçmen Bilgileri Değişiklik/Düzeltilme Formlarının SEÇSİS Merkezi Seçmen Veri Tabanına giriş işlemleri İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarında halen devam etmektedir.

Söz konusu iş ve işlemlerin tamamlanması sonrasında, 4 Kasım 2007 tarihinde yapılacak seçimde kullanılacak her türlü seçim malzemesinin ihtiyaç miktarı kadar hesaplanarak İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarına gönderilmesine esas olmak üzere, "bir sandık bölgesinin kaç seçmeni kapsayacağını" tespitine ihtiyaç duyulmaktadır.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan; "Bir sandık bölgesi, esas itibariyle (300) seçmeni kapsar." yolundaki hüküm, 3959 sayılı Kanunla "Bir sandık bölgesi esas itibariyle köylerde (200), kasaba ve şehirlerde (150) seçmeni kapsar." biçiminde değiştirilmiş, ancak 27 Mart 1994 tarihinde yapılan Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde, 24 Aralık 1995 tarihinde yapılan Milletvekili Genel Seçimlerinde, 4 Aralık 1994 tarihinde yapılamayan Milletvekili Ara Seçimlerinde, 18 Nisan 1999 tarihinde yapılan Milletvekili ve birlikte yapılan Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde, 3 Kasım 2002 tarihinde yapılan Milletvekili Genel Seçimlerinde ve en son olarak 28 Mart 2004 tarihinde yapılan Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde ve bugüne kadar muhtelif tarihlerde yapılmış olan mahalli idareler ara seçimlerinde hükmün eski hali uygulanmış ve bu seçimlere münhasıran düzenlenen Örnek: 140/I sayılı Güncelleştirme Genelgelerinde de bir sandıkta (300) seçmenin oy kullanması ilkesi benimsenmiş ve bu esasa göre yapılan seçimlerde herhangi bir aksaklık ve gecikme söz konusu olmamıştır.

Bu nedenle, önceki seçimlerdeki sandık bölgesi seçmen sayılarına ilişkin uygulamalar göz önünde bulundurularak, Yüksek Seçim Kurulunca bu hususta bir karar alınmasını takdirlerinize arz ederim." denilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Teklifte de belirtildiği üzere; 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Bir sandık bölgesi, esas itibariyle (300) seçmeni kapsar." yolundaki hüküm, 3959 sayılı Kanunla "Bir sandık bölgesi esas itibariyle köylerde (200), kasaba ve şehirlerde (150) seçmeni kapsar." biçiminde değiştirilmiş, ancak 27 Mart 1994 tarihinde yapılan Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde, 24 Aralık 1995 tarihinde yapılan Milletvekili Genel Seçimlerinde, 4 Aralık 1994 tarihinde yapılamayan Milletvekili Ara Seçimlerinde, 18 Nisan 1999 tarihinde yapılan Milletvekili ve birlikte yapılan Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde, 3 Kasım 2002 tarihinde yapılan Milletvekili Genel Seçimlerinde ve bugüne kadar muhtelif tarihlerde yapılmış olan mahalli idareler ara seçimlerinde hükmün eski hali uygulanmış ve bu seçimlere münhasıran düzenlenen Örnek: 140/I sayılı Güncelleştirme Genelgelerinde de bir sandıkta (300) seçmenin oy kullanması ilkesi benimsenmiş ve bu esasa göre yapılan seçimlerde herhangi bir aksaklık ve gecikme söz konusu olmamıştır.

Bilindiği gibi, Milletvekili Genel Seçiminde seçmenler bir sandık bölgesinde bir sandıkta oylarını kullanacaklarından, tüm yurt genelinde tasarruf ilkeleri ve her sandık bölgesi için bir sandık kurulu oluşturulacağı da göz önüne alınarak, 4 Kasım 2007 tarihinde yapılacak olan Milletvekili Genel Seçiminde, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 5. maddesinde 3959 sayılı Kanun ile yapılan değişikliğin dikkate alınmayarak, aynı Kanunun Geçici 18. maddesine istinaden önceki seçimlerde uygulandığı gibi toplam seçmen sayısı 300'ü aşan seçim bölgelerinde sandık bölgelerinin seçmen sayısının (300) olarak belirlenmesine, ancak köylerde seçmen sayısı 400'ü aşmadığı takdirde bir sandıkta oy kullanılacağına karar verilmelidir.

SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle ve konunun genelliği göz önüne alınarak;

1 - 4 Kasım 2007 tarihinde yapılacak olan Milletvekili Genel Seçiminde toplam seçmen sayısı (300)'ü aşan seçim bölgelerinde sandık bölgelerinin seçmen sayısının (300) olarak belirlenmesine,

2 - Köylerde seçmen sayısı 400'ü aşmadığı takdirde bir sandıkta oy kullanılacağına,

3 - Karar örneğinin Kurulumuz Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü ile İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığına ve Siyasi Partilerin Genel Başkanlıklarına gönderilmesine,

4 - Karar örneğinin Resmi Gazetede yayımlanmasına,

5 - Karar örneğinin "iç mail" yoluyla tüm İl ve İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarına iletilmesine,

10/3/2007 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan Muammer AYDIN **Başkanvekili** Ahmet BAŞPINAR **Üye** Hasan ERBİL **Üye** Mehmet Rıza ÜNLÜÇAY

Üye Necati SÖZ **Üye** Cenker KARAOĞLU **Üye** Hüseyin EKEN **Üye** Mehmet KILIÇ

Üye Bahadır DOĞUSOY **Üye** Ali EM **Üye** Kırdar ÖZSOYLU

İnsan Hakları Mahkemesi Kararı

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararı

AKILLI/Türkiye Davası*

Başvuru no: 71868/01
Strazburg
11 Nisan 2006

OLAYLAR

I. DAVA KOŞULLARI

1942 doğumlu başvuran, Adana ilinin Osmaniye ilçesinde ikamet etmektedir.

Başvuran, Şanlıurfa'da Karaköprü beldesinde 1014 parsel sayılı taşınmazın ortaklarından birisidir. Taşınmazdan payına düşen 318 m²'dir.

Hükümet'e göre, dava konusu parsel 1975 yılında Milli Savunma Bakanlığı tarafından kamulaştırılmıştır. Kamulaştırmanın yapıldığı tarihte, kamulaştırma bedeli banka hesabına yatırılmıştır. Bununla birlikte, yerel gazetelerde kamulaştırma ilanının verilmesine rağmen, ilgili bankadan kamulaştırma bedelini talep etmemiştir.

Milli Savunma Bakanlığı, 1988 yılının Şubat ayında cebri tescil davası açmış ve bu isme transfer işleminin iptal edilmesini talep etmiştir.

Şanlıurfa Asliye Hukuk Mahkemesi, 28 Aralık 1988 tarihinde, taşınmazın başvuran adına olan tapunun iptal edilmesine ve Hazine adına tesciline karar vermiştir. Karar temyiz edilmediğinden kesinleşmiştir. Başvuran, kendisine tebligat yapılmadığından sözkonusu davaya katılamamıştır. Esasında, bu davaya ilişkin haberler yalnızca basın yoluyla gerçekleştirilmiştir.

Başvuran 29 Mayıs 1998 ve 29 Nisan 1999 tarihlerinde, *de facto* kamulaştırma bedeli elde etmek amacıyla Şanlıurfa Asliye Hukuk Mahkemesi'nde iki dava açmıştır. Başvuran, kendisine tebligat yapılmadığından dolayı, tapunun Hazine adına tescil kararından yalnızca 5 Ekim 1998 tarihinde haberdar olduğunu ifade etmektedir.

Asliye Hukuk Mahkemesi, 5 Kasım 1999 tarihinde, 4.770.002.472 Türk Lirası tutarında (yaklaşık 9.000 Euro) ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir. Kararı alırken, 1977 yılında başlayan kamulaştırma işlemine ilişkin tebliğnamenin bulunmadığını gözlemlemiştir. Aynı zamanda, Milli Savunma Bakanlığı tarafından başvuran adına olan tapunun iptal edilmesi amacıyla başlatılan işlem sırasında hiçbir tebligatın yapılmadığını ve bu iptal kararının, kararın bir gazetede yayınlanmasının ardından

gerçekleştirildiğini tespit etmiştir. 1977/1191 numaralı dosyadan İdare'nin işgal işlemine acil olarak başladığı ortaya çıkmaktadır.

* Dışişleri Bakanlığı Çok taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Bu nedenle, kamulaştırma işlemlerine ilişkin tebligatların başvurana tebliğ edilmemiş olmasını dikkate alana Asliye Hukuk Mahkemesi, adına olan tapunun iptal edildiğini öğrendiği tarihten itibaren bir ay içinde başvurusunu yapmış olması nedeniyle, başvuranın talebini kabul etmeye karar vermiştir.

Yargıtay, 24 Şubat 2000 tarihinde, Kamulaştırma Kanunu'un 38. maddesi uyarınca, davaların zamanaşımı nedeniyle düştüğü gerekçesiyle kararı bozmuştur. Yargıtay, dava konusu taşınmazın 1974 yılında güvenlik güçleri tarafından kullanıldığını, 11 Kasım 1975 tarihinde kamu yararına karar alındığını belirtmiştir. Bu nedenle, dava konusu taşınmazın kamu yararı nedeniyle yirmi yıldır aralıksız olarak kullanıldığı dikkate alındığında, sözü edilen sürenin sona ermiştir.

Yargıtay, 19 Nisan 2000 tarihinde temyiz talebini reddetmiştir.

Asliye Hukuk Mahkemesi, 22 Mayıs 2000 tarihinde, Yargıtay kararına uyarak başvuranın davasını reddetmiştir.

Yargıtay, 21 Eylül 2000 tarihinde, kararı onamıştır.

HUKUK AÇISINDAN

I. Kabuledilebilirlik hakkında

Başvuran, AİHS'nin 6. maddesinin ve 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiğini iddia etmektedir.

Hükümet başvuranın iddialarına karşı çıkmakta ve üç kabuledilemezlik gerekçesi ileri sürmektedir.

A. AİHM'nin *ratione temporis* bakımından yetkisi ve altı ay kuralı

Hükümet öncelikle, başvuranın şikayetlerinin, dava konusu taşınmazın 1975 yılında kamu hizmetine verildiği dikkate alındığında AİHS'nin hükümleri ile *ratione temporis* bakımından bağdaşmadığını belirtmektedir. Hükümet, bu kabuledilemezlik itirazı ile birlikte, altı ay kuralına uyulmadığını ifade etmektedir. Hükümet'e göre, başvuran adına tapunun iptal edilmesi ve tapu transferi 24 Mart 1989 tarihinde kesinleşen bir kararla gerçekleştirilmiştir. Bu noktada, AİHS'nin 35. maddesi ile öngörülen altı aylık süreden sonra AİHM'ye başvuru yapılmıştır.

AİHM, başvuranın, taşınmazın elinden alınmasından şikayetçi olmadığını, şikayet konusunun tazminat almaksızın tapusunun iptal edilmesi olarak özetlenebileceğini gözlemlemektedir. Bu itibarla, 70'li yıllarda başvurana ait taşınmazın *de facto* işgal edilmiş olmasının karşın, başvuranın tapusunun 28 Aralık 1988 tarihinde yani Türkiye'nin kişisel başvuru hakkını tanıdığı 28 Ocak 1987 tarihinden sonra iptal edildiğini tespit etmektedir. Aynı durum, 21 Eylül 2000 tarihinde Yargıtay kararı ile tamamlanan tazminat talebine ilişkin

dava için de geçerlidir. AİHM ayrıca, başvuranın bu tarihten itibaren altı ay içinde başvurusunu yaptığından dolayı, altı ay kuralını ihlal etmediği kanaatindedir.

Sonuç olarak, Hükümet'in *ratione temporis* bakımından yetkisizlik itirazlarının ve altı ay kuralına ilişkin itirazın reddedilmesinin uygun olacağına kanaat getirmiştir.

B. İç hukuk yollarının tüketilmesi

Hükümet aynı zamanda iç hukuk yollarının tüketilmediği itirazında bulunmaktadır. Hükümet'e göre, başvuran, ne kamulaştırma sırasında ne de tapunun Hazine adına tescilinden sonra kendisine sunulmuş olan başvuru yollarını kullanmıştır. Hükümet, başvuranın, kamulaştırma sırasında ve sonrasında, kamulaştırma işlemini gerçekleştiren idari makamının kararına itiraz edebileceği, çeşitli hukuki yollara başvurma hakkına sahip olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, kamulaştırmaya ilişkin bir tebligatın kendisine tebliğ edildiğini ve basın yoluyla tebligat yapıldığını ifade etmektedir.

Başvuran, bu itiraza karşı çıkmaktadır.

AİHM, başvuranın, kamulaştırma bedeli ödenmesi amacıyla dava açmadan önce, kamulaştırma işleminden haberdar olmadığı konusunda Türk Mahkemelerinin şüpheye düşmediklerini gözlemlemektedir. Ayrıca, bu amaçla yapılan başvuru, Kamulaştırma Kanunu'un 38. maddesi uyarınca reddedilmiştir.

AİHM, bir başvuranın etkili ve yeterli olan iç hukuk yollarını uygun bir şekilde kullanması gerektiğini hatırlatmaktadır. Bir başvuru yolu kullanıldığında, uygulamada sonucu aynı olacak başka bir başvuru yolunun kullanılması gerekli olmamaktadır (Bkz. *Patricia Raquel Real Alves-Portekiz* (Karar), no: 19485/02, 9 Kasım 2004).

Bu gerekçeleri dikkate alan AİHM, Türk Hukukunda belirtilen süre içerisinde tazminat davası açan başvuranın, tapusunun iptal edilmesi nedeniyle tazminat elde edebilmek amacıyla, iç hukuk yollarını tüketmek için kendisinden makul olarak beklenebilecek her şeyi yerine getirdiğine karar vermiştir. Bu nedenle, Hükümet tarafından sunulan iç hukuk yollarının tüketilmediğine ilişkin itirazı reddetmektedir.

C. Sonuç

AİHM, başvurunun AİHS'nin 35 § 3.maddesine göre açıkça dayanaktan yoksun olmadığını ve başka hiçbir kabuledilemezlik gerekçesi bulunmadığını saptamıştır. Başvurunun kabuledilebilir olduğuna karar vermiştir.

II. 1 NO'LU EK PROTOKOL'ÜN 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, tazminat ödenmeksizin dava konusu taşınmazın mülkiyet hakkından mahrum bırakılma işleminin, 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinde belirtilen ilkelere aykırı olarak gerçekleştirildiğini iddia etmektedir.

Hükümet, bu iddiaya karşı çıkmaktadır.

AİHM, 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin üç temel ilkeye dayandığını hatırlatmaktadır. 1. bendin 1. cümlesinde ifade edilen birinci ilke, mülkiyet hakkı ilkesini belirtmekte; aynı bendin 2. cümlesinde yer alan ikinci ilke, mal ve mülkten belirli koşullarda mahrum bırakılabileceğini dile getirmekte; ikinci bentte yer alan üçüncü ilke ise Devletlere,

mülkiyetlerin kamu yararına uygun olarak düzenlenmesi (...) hakkını tanımaktadır. Bununla birlikte burada sözkonusu olan, birbiriyle bağlantılı olmayan kural değildir. Birinci ve ikinci ilke mülkiyet hakkının ihlal edilmesine ilişkin özel durumları ifade etmektedir, bu noktada bu ilkeler, birinci ilke ışığında değerlendirilmelidir (Bkz., diğerleri arasında, *James ve Diğerleri-Birleşik Krallık*, 21 Şubat 1986 tarihli karar, A serisi, no: 98, s. 29-30, ve *Iatris-Yunanistan* (GC), no: 31107/96, § 55, CEDH 1999-II).

AİHM, Hükümet'in 1989 tarihinde taşınmazın başvuran adına tapusunun iptal edildiği ve Milli Savunma Bakanlığı'na geçtiği andan itibaren, başvuranın 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinde belirtildiği şekliyle bir mülkünün bulunmadığını ifade ettiğini not etmektedir.

AİHM, ikinci ilke uyarınca mal ve mülkten yoksun bırakılıp bırakılmadığının tespit edilmesi için, resmi bir el koyma ya da kamulaştırma işleminin yapıp yapılmadığının incelenmesi ve aynı zamanda dava konusu duruma ilişkin gerçeklerin dikkate alınması gerektiğini hatırlatmaktadır. Sözleşme, "somut ve mevcut" hakları korumaktadır. Dolayısıyla, sözkonusu durumun "de facto" kamulaştırma olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususunun araştırılması gerekmektedir. (*Sporrong ve Lönnroth-İsveç*, 23 Eylül 1982 tarihli karar, A serisi no: 52, s. 24-25, § 63).

Bununla ilgili olarak AİHM, başvuranın, mülkün Milli Savunma Bakanlığı'na devredildiğinden 5 Ekim 1998 tarihinde haberdar olduğuna dair beyanına atıfta bulunan 5 Kasım 1999 tarihli kararında, Şanlıurfa Asliye Hukuk Mahkemesi'nin başvurana tazminat ödenmesine hükmettiğini gözlemlemektedir. 24 Şubat 2000 tarihinde, Yargıtay bu kararı bozduğunda, yukarıda yer alan değerlendirmeleri dikkate almamış fakat Kamulaştırmaya ilişkin Kanun'un 38. maddesi ile öngörülen zaman aşımı süresini geriye dönük olarak uygulamıştır.

AİHM'nin gözünde, bu unsurlar, 28 Aralık 1988 tarihli kararın tebliğ edilmemiş olmasından dolayı, verilen karar sonrasında 1989 yılında başvuranın tapusunun iptal edilmesine karşın, başvuranın, Türk Hukuku'nda tanındığı şekliyle mülkiyet hakkına sahip olduğunu kanıtlamaktadır. Başvuran, 5 Ekim 1998 tarihinden yani bu işlemde haberdar olduğu tarihten sonra bir aylık bir süre içinde dava açabilmiştir. Bu haliyle, dava, adigeçen *I.R.S. ve diğerleri-Türkiye* davasından bir farklılık arz etmemektedir. Bu kararda, kanun hükmünün geriye dönük olarak uygulanması yolu ile başvuranlar, mülklerinin tapularının İdare'ye devredilmesinden dolayı tazminat elde etme haklarından yoksun bırakılmışlardır. Bununla birlikte, bu davadan farklı olarak ve mevcut davanın koşulları dikkate alındığında AİHM, 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin birinci cümlesi uyarınca, sözkonusu davanın, genel ilke ışığında incelenmesi gerektiğine kanaat getirmiştir.

AİHM, başvuranın tapusunun, herhangi bir ödeme yapılmaksızın 1989 tarihinde iptal edildiğini gözlemlemektedir. Halbuki Türk Hukuku'nda, başvurana kararın tebliğ edilmemiş olmasından dolayı tazminat elde etme hakkı tanınmaktaydı, Kamulaştırma Kanun'un 38. maddesinin geriye dönük olarak uygulanması nedeniyle başvuranın bu talebi reddedilmiştir.

I.R.S. ve diğerleri davasında (adigeçen, §§ 50-56), AİHM mevcut davada 38. maddenin uygulanması neticesinde, başvuranların tapu senetlerinin iptal edilmesi nedeniyle tazminat elde etme hakkından yoksun bırakıldıklarına hükmetmiştir. AİHM aynı zamanda, her ne kadar olayların meydana geldiği dönemde yürürlükte olan bir Kanun'a dayanılarak yapılsa da, kamu yararı ile kişisel hakların korunması gereklilikleri arasında var olması gereken dengeyi sağlayabilecek herhangi bir dava başlatılmadığından, bu türden bir müdahale yalnızca keyfi olarak değerlendirilebilir.

AİHM, mevcut davada bu içtihadından ayrılmasını gerektirecek bir neden görmemektedir.

Sonuç olarak, 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesi ihlal edilmiştir.

III. AİHS'NİN 6. MADDESİ'NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, aynı nedenleri ileri sürerek yerel mahkemelerde görülen davanın hakkaniyete uygun olarak görülmediğini ileri sürmekte ve AİHS'nin 6. maddesine atıfta bulunmaktadır.

AİHM, 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiği tespiti ışığında mevcut davada, bu maddenin ihlal edilip edilmediğinin incelenmesinin gerekli olmadığına kanaat getirmiştir.

IV. AİHS'NİN 41. MADDESİ'NİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Tazminat, masraf ve harcamalar

Başvuran, maddi tazminat olarak 47.700 Y.T.L., manevi tazminat olarak da aynı tutarı talep etmektedir. Masraf ve harcamalar konusuna da AİHM'nin takdirine bırakmaktadır.

Hükümet, başvuranın taleplerine itiraz etmektedir.

AİHM, *I.R.S. ve diğerleri* kararında yer alan ((adil tazmin), no: 26338/95, §§ 23-24, 31 Mayıs 2005), “tespit edilen ihlalin kaynağı zilyetliğin elden çıkmasının hukuki niteliği değil de tazminat yoksunluğu olduğundan, tazminat kaçınılmaz olarak malların tam değerini yansıtmak zorunda değildir” hükmünü hatırlatmaktadır. AİHM, mevcut davada, götürü meblağın ilke olarak, başvuranın tazminat davası açtığı 29 Mayıs 1998 tarihinden başlayıp, Kamulaştırma Kanunu'un 38. maddesi uyarınca dile getirdiği talebinin reddedilmesine ilişkin kararın Yargıtay tarafından onandığı 21 Eylül 2000 tarihinde sona eren zaman zarfında tazminat elde edebilmek için gerekli yasal süreye bağlı mülk değerine denk gelmelidir.

AİHM, adigeçen kararda (*ibidem*, §§ 23 ve 24) uygulanan hesaplama yöntemi ışığında başvurana 636 Euro maddi tazminat ödenmesine karar vermiştir.

AİHM, manevi tazminata ilişkin olarak hiçbir özel sorunun bulunmadığına kanaat getirmiştir (*ibidem*, § 28).

Masraf ve harcamalar konusunda AİHM, bir avukat tarafından temsil edilen başvuranın bir takım masraflar yapmış olabileceğini düşünmektedir. Mevcut dava koşullarını dikkate alan AİHM, her türlü vergiden muaf tutularak başvurana masraf ve harcamalar için 1.000 Euro ödenmesinin makul olacağına kanaat getirmiştir.

C. Gecikme Faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK AİHM OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun *kabuledilebilir olduğuna*;

2. 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin *ihlal edildiğine*;
3. AİHS'nin 6. maddesine ilişkin şikayetin ayrıca incelenmesinin *gerekli olmadığına*;
4. a) AİHS'nin 44 § 2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek üzere ve miktara yansıtılabilecek her türlü vergiden muaf tutularak, Savunmacı Hükümet tarafından başvurana maddi tazminat için 636 Euro (altı yüz otuz altı) ve masraf ve harcamalar için 1.000 Euro (bin) *ödenmesine*;
- b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz *uygulanmasına*;
5. Adil tazmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;

karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3 maddesine uygun olarak 11 Nisan 2006 tarihinde yazıyla bildirilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Tebliğ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

**KREDİ KARTI İŞLEMLERİNDE UYGULANACAK AZAMI FAİZ
ORANLARI HAKKINDA TEBLİĞDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ
(SAYI: 2007/1)**

MADDE 1 – 2/4/2006 tarihli ve 26127 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2006/1 sayılı Kredi Kartı İşlemlerinde Uygulanacak Azami Faiz Oranları Hakkında Tebliğin 3 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Aylık azami akdi faiz oranı, Yeni Türk lirası için yüzde 5,57, ABD doları için yüzde 2,44 ve Euro için yüzde 2,30'dur.

(2) Aylık azami gecikme faizi oranı, Yeni Türk lirası için yüzde 6,21, ABD doları için yüzde 2,99 ve Euro için yüzde 2,86'dır.”

MADDE 2 – Bu Tebliğ 2/4/2007 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Tebliğ hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

[R.G. 24 Mart 2007 – 26472]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Duyurular

T.C.

ADALET BAKANLIğI
Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.030.YDB.0.00.00.01/
...../...../2007
KONU : Adalet Dergisi

D U Y U R U

Adalet Dergisi'nin 2007 yılı Mayıs ayına ait 28' inci sayısında, hukukî konulara ilişkin çeşitli araştırma, inceleme yazıları yayımlanacaktır.

Yayımlanacak araştırma ve inceleme yazılarının:

1. Daha önce hiçbir yerde yayımlanmadığı, başka kurum ve kuruluşlar ile kişilerin haklarının bulunmadığı hususunun yazılı olarak beyan edilmesi,

2. Yazıların 20 sayfayı geçmemesi, mümkün olduğunca bilgisayar ortamında hazırlanarak, bir örneğinin yazılı olarak imzalı dilekçe ekinde 01.01.2007 tarihine kadar, Yayın İşleri Dairesi Başkanlığına ve bir örneğinin de aşağıda elektronik posta adresleri yazılı şahısların posta adreslerine gönderilmeleri, gerekmektedir.

Adalet Dergisi'nin 2007 yılı Ocak ayı 27 nci sayısında yayımlanmaması yönünde karar verilen araştırma ve inceleme yazıları için, ayrıca sahiplerine yazılı cevap verilmeyecektir.

Duyurulur.

Sadi
GÜVEN
Hâkim
Müsteşar
Yardımcısı

Elektronik posta adresleri
1- ibabacan@adalet.gov.tr
2- ebayram1@adalet.gov.tr

— • —

 [İçindekilere dön](#)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza ve Tevkîfler Genel Müdürlüğü

SAYI : B.03.0.CTE.0.00.20

.../.../2007

KONU : Yardım Kampanyası

BAKANLIK MAKAMINA

Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığının 26/02/2007 tarih ve 2007/2560 4 sayılı yazısına ekli aynı yer Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonunun 23/02/2007 tarih ve 2007/316 sayılı kararında; Diyarbakır F. Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Hizmetlisi olarak görev yapmakta iken 19/11/2006 tarihinde hayatını kaybeden Cemal KARDAŞ' ın ailesine maddi destek amacıyla üç (3) ay süreyle yardım toplanmasına izninin Yargı Mevzuat Bülteninde yayımlanması talebinde bulunulmuş olup, söz konusu talep yerinde görüldüğünden Teşkilât mensuplarımızın yapacakları nakli yardım ve destek kampanyası ile ilgili olarak gerekli duyurunun yapılmasına izin verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Bu itibarla;

Diyarbakır F. Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Hizmetlisi olarak görev yapmakta iken 19/11/2006 tarihinde hayatını kaybeden Cemal KARDAŞ' ın ailesine maddi destek amacıyla üç (3) ay süreyle yardım toplanması amacıyla ülke genelinde 5253 sayılı Dernekler Kanunu' nun 38 inci maddesinin "G" bendi ile 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu' nun 7 nci maddesi doğrultusunda Diyarbakır Valiliğinin 16/02/2007 tarih ve 2007/174 sayılı yazıları ekindeki Olur' la yardım toplanmasına izin verildiği anlaşıldığından söz konusu yardım kampanyasının başlatılması hususundaki bildirimim Yargı Mevzuatı Bülteni aracılığıyla Tüm Teşkilâta duyurulmasını,

Gerekli işlem ve tebliğatın buna göre yapılmasını tasviplerinize arz ederim.

YARDIMIN YAPILACAĞI :

Banka Adı : T.C. Ziraat Bankası Diyarbakır
Merkez Şubesi
Hesap No : 41301265—5002

Kenan İPEK
Hâkim
Genel Müdür

O L U R
16/2/2007

Ahmet HAYRANCI
Hâkim
Bakan a.
Müsteşar Yardımcısı

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
Personel Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.PER.0.00.00.16/

.../.../2007

Konu :

BAKANLIK MAKAMINA

İskenderun Cumhuriyet Başsavcılığının 17/01/2007 tarih ve 135 sayılı yazısına ekli aynı yer Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonunun 13/12/2006 tarih ve 221-EK sayılı kararında İskenderun Adliyesi zabıt kâtibi iken, 10/08/2006 tarihinde vefat eden Ferdi ERDOĞAN'ın geride bıraktığı eşi ve doğacak çocuğu için yardım kampanyası düzenlenmesine karar verilmiş olup, ayrıca Hatay Valiliğinin 10/01/2007 tarihli oluru ile yardım toplanmasına izin verildiği anlaşıldığından, Teşkilat mensuplarımızın yapacakları nakdi yardım ve destek kampanyası ile ilgili olarak gerekli duyurunun Yargı Mevzuat Bülteninde yayımlanmasına izin verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

İskenderun Adliyesi zabıt kâtibi iken, 10/08/2006 tarihinde vefat eden Ferdi ERDOĞAN'ın geride bıraktığı dul eşi ve doğacak çocuğunun mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla oluşturulan sorumlu kurul tarafından 2007 mali yılı süresince ülke genelinde 5263 sayılı Dernekler Kanunu'nun 38 nci maddesinin "G" bendi ile 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu'7 nci maddesi doğrultusunda Hatay Valiliğinin 10/01/2007 tarihli oluru ile yardım toplanmasına izin verildiği anlaşıldığından söz konusu yardım kampanyasının başlatılması hususundaki bildirimim Yargı Mevzuat Bülteni aracılığıyla Tüm Teşkilata duyurulmasını, Gerekli işlem ve tebligatın buna göre yapılmasını tasviplerinize arz ederim.

YARDIMIN YAPILACAĞI :

Banka Adı : İskenderun T.C. Ziraat
Bankası Merkez Şubesi
Hesap No : 40633075 – 5002

Sadık DEMİRCİOĞLU
Hâkim
Genel Müdür

OLUR
16/03/2007

Osman BÖLÜKBAŞI
Hâkim
Bakanlık
Müsteşar Yardımcısı

Vekaletler Cad.No:6 Bakanlıklar 06659 ANKARA
Telefon: (0312) 414 63 15 Faks: (0312) 425 40 66
e-posta: pgnm@adalet.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Ü.BAŞER Şube Müdürü

Elektronik Ağ: www.adalet.gov.tr

İlânlar

Adalet Bakanlığından :

Sakarya 2. Aile Mahkemesinin 2006/116 Esas, 2006/556 Karar sayılı dava dosyasının kaybolduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylap veya Heyelan Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için kıyasen uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilan olunur.

Edirne İdare Mahkemesinin 2004/1523 Esas sayılı dâva dosyasının kaybolduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için kıyasen uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilân olunur.

[R.G. 17 Mart 2007 – 26465]

 [İçindekilere dön](#)

Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığından :

Elazığ eski Üçüncü halen Bakırköy Birinci Noteri Gülay ÇETİN hakkında, Türkiye Noterler Birliği Başkanlığının 2/1/2006 tarih ve Hukuk: 3130-56 sayılı yazısı ile ekleri gereğince yapılan disiplin kovuşturması sonunda, Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulunun 18/10/2006 tarih ve 2006/251 sayılı kararı ile verilen “Taktiren 1 ay süre ile geçici olarak işten çıkarma cezası”na ilişkin kararı usul ve yasa hükümlerine uygun bulunduğundan onaylandığı, Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün 23/2/2007 gün ve 4731 sayılı yazısından anlaşılmıştır.

Yukarıda yazılı kararın Gülay ÇETİN’e tebligat kanununun 28. ve devamı maddeleri gereğince Resmi Gazete’de ilan edilmesine, ilan tarihinden itibaren 15 gün sonra tebliğ edilmiş sayılacağı ilan edilmiştir.

Elazığ eski Üçüncü halen Bakırköy Birinci Noteri Gülay ÇETİN hakkında, Türkiye Noterler Birliği Başkanlığının 29/12/2005 tarih ve Hukuk: 3084-21271 sayılı yazısı ile ekleri gereğince yapılan disiplin kovuşturması sonunda, Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulunun 18/10/2006 tarih ve 2006/250 sayılı kararı ile verilen “Taktiren “100.00,-YTL. para cezası”na ilişkin kararı usul ve yasa hükümlerine uygun bulunduğundan onaylandığı, Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün 23/2/2007 gün ve 4729 sayılı yazısından anlaşılmıştır.

Yukarıda yazılı kararın Gülay ÇETİN’e tebligat kanununun 28. ve devamı maddeleri gereğince Resmi Gazete’de ilan edilmesine, ilan tarihinden itibaren 15 gün sonra tebliğ edilmiş sayılacağı ilan edilmiştir.

[R.G. 18 Mart 2007 – 26466]

 [İçindekilere dön](#)

Adalet Bakanlığından :

Ceyhan Kadastro Mahkemesine ait 1953/173 Esas, 1953/142 Karar sayılı dâva dosyasının kaybolduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için kıyasen uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilân olunur.

— • —

Acıpayam Asliye Hukuk Mahkemesine ait 1976/558 Esas, 1979/221 Karar sayılı dâva dosyasının kaybolduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için kıyasen uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilân olunur.

— • —

İstanbul 10. Asliye Ticaret Mahkemesine ait 2006/156 Esas sayılı dâva dosyasının kaybolduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için kıyasen uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilân olunur.

— • —

Fethiye 1. Asliye Hukuk Mahkemesine ait 1985/397 Esas, 1987/391 Karar sayılı dava dosyasının Fethiye Adliyesinde 10.07.2002 tarihinde meydana gelen yangında zayi olduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilân olunur.

[R.G. 23 Mart 2007 – 26471]

— • —

 [İçindekilere dñn](#)

Adalet Bakanlığından :

KAMU KURUM VE KURULUşLARI İHALELERİNE KATILMAKTAN YASAKLAMA KARARI

Ticaret Sicil No: 61889 Ankara Ticaret Odası No: 53/159 olan Dikmen Caddesi No: 434/3 ankaya/ANKARA adresinde faaliyet gösteren Önder Harita Müh.Tic.Ltd.şti.nin 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 17 nci maddesinin (c) bendine aykırılık oluşturan eylemi nedeniyle anılan Kanunun 58 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca fiil ve davranışın özelliğine göre 2 (iki) yıl süreyle 4734 sayılı Kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşların ihalelerine katılmaktan yasaklanmasına karar verilmiştir.

[R.G. 14 Mart 2007 – 26462]

— • —

 [İçindekilere dñn](#)

eşme Cumhuriyet Başsavcılığından :

eşme Bölge Bilgisayar Bilişim Sistemi Veri Hazırlama ve Kontrol işletmeni olarak görev yaparken görevi sone erdirilen şahin Bulut hakkında Adalet Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu Başkanlığının 26/5/2006 tarih ve 79 karar sayılı eşme Bölge Bilgisayar Bilişim Sistemi Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni şahin Bulut'un disiplin yönünden 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. Maddesinin E fıkrasının g bendi uyarınca takdiren Devlet

Memurluğundan Çıkarma, cezası ile cezalandırılmasına, disiplin cezasının olması bir kısım sicillerinin iyi ve çok iyi olmaması, olayın özelliği, suçun niteliği, temiz toplum özlemi çalıştığı kurumun özelliği dikkate alınarak aynı Kanununun 125. maddesinin III fıkrasında belirtilen bir alt cezanın uygulanmasına takdiren yer olmadığına ilişkin kararının 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri gereğince Resmi Gazete’de ilan edilmesi ve ilan tarihinden itibaren 15 gün sonra kararın Şahin Bulut’a tebliğ edilmiş sayılacağı ilan olunur.

[R.G. 25 Mart 2007 – 26473]

 [İçindekilere dön](#)

Adalet Bakanlığında :

MÜNHAL NOTERLİKLER

Aşağıda 2006 yılı gayrisafi gelirleri ve isimleri yazılı bulunan BİRİNCİ SINIF noterlikler münhaldir.

1512 sayılı Noterlik Kanununun 22 ve müteakip maddeleri gereğince BİRİNCİ SINIF NOTERLERDEN bu noterliklere atanmaya istekli olanların ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Bakanlığımıza veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına başvurmaları gerekmektedir.

Posta ile doğrudan doğruya Bakanlığa gönderilmiş olan dilekçeler başvurma süresi içinde Bakanlığa gelmediği takdirde atama işleminde nazara alınmaz.

İlan olunur.

SIRA NO	NOTERLİĞİN ADI	2006 YILI GAYRİSAFİ GELİRLERİ
1 -	ADANA DOKUZUNCU NOTERLİĞİ	757.171,81.-YTL.
2 -	ALTINDAĞ YEDİNCİ NOTERLİĞİ	676.665,57.-YTL.
3 -	ANKARA ELLİBİRİNCİ NOTERLİĞİ	808.902,94.-YTL.
4 -	BURSA SEKİZİNCİ NOTERLİĞİ	620.092,45.-YTL.
5 -	İSTANBUL YİRMİNCİ NOTERLİĞİ	685.021,10.-YTL.
6 -	İZMİR ONYEDİNCİ NOTERLİĞİ	600.722,47.-YTL.
7 -	İZMİR ONSEKİZİNCİ NOTERLİĞİ	879.410,61.-YTL.
8 -	KONYA BİRİNCİ NOTERLİĞİ	691.533,71.-YTL.
9 -	KONYA BEŞİNCİ NOTERLİĞİ	666.802,10.-YTL.
10 -	MALATYA BİRİNCİ NOTERLİĞİ	690.827,86.-YTL.
11 -	MERSİN İKİNCİ NOTERLİĞİ	677.247,87.-YTL.
12 -	SİNCAN DÖRDÜNCÜ NOTERLİĞİ	391.813,58.-YTL.
13 -	ZONGULDAK İKİNCİ NOTERLİĞİ	541.750,45.-YTL.

3249/1-1

MÜNHAL NOTERLİKLER

Aşağıda 2006 yılı gayrisafi gelirleri ve isimleri yazılı olan ÜÇÜNCÜ SINIF noterlikler

münhaldir

1512 Sayılı Noterlik Kanununun 22 ve müteakip maddeleri gereğince BİRİNCİ SINIF, İKİNCİ SINIF, ÜÇÜNCÜ SINIF NOTERLERDEN VE NOTERLİK BELGESİ SAHİPLERİNDEN bu noterliklere atanmaya istekli olanların ilan tarihinden itibaren bir ay içinde ve istekli oldukları her noterlik için ayrı dilekçe vermek suretiyle Bakanlığımıza veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına başvurmaları gerekmektedir.

Başvuruda bulunan ve belge numarası 7000'in altında olan belge sahiplerinin başvuru dilekçelerine 1512 Sayılı Noterlik Kanununun 23 üncü maddesi gereğince sabıka kaydı, sağlık raporu, mal bildirimi, kayıtlı olunan barodan hakkında soruşturma ya da disiplin cezası olup, olmadığına ilişkin belge ve Cumhuriyet Başsavcılıklarından temin edilebilecek beyannameyi ve varsa soyadındaki değişikliği gösterir belgeyi eklemeleri gerekmektedir. Eksik belgelerini ilan tarihinden itibaren bir ay içinde tamamlamayan kişilerin istemi dikkate alınmaz.

Posta ile doğrudan doğruya Bakanlığa gönderilmiş olan dilekçeler ve ekleri başvurma süresi içinde Bakanlığa gelmediği takdirde atama işleminde dikkate alınmaz.

Aynı kanunun değişik 30 uncu maddesi uyarınca, atanma emrinin tebellüğünden sonra vazgeçme halinde noterlik belgesi sahipleri de noterler gibi istifa etmiş sayılacaktır.

İlan olunur.

SIRA NO	NOTERLİĞİN ADI	İLİ	2006 YILI GAYRİSAFİ GELİRİ
1 -	AHLAT NOTERLİĞİ	BİTLİS	82.605,97.-YTL.
2 -	ANDIRIN NOTERLİĞİ	KAHRAMANMARAŞ	69.439,04.-YTL.
3 -	BANAZ NOTERLİĞİ	UŞAK	134.162,51.-YTL.
4 -	DADAY NOTERLİĞİ	KASTAMONU	36.713,88.-YTL.
5 -	EMİRDAĞ İKİNCİ NOTERLİĞİ	AFYONKARAHİSAR	102.020,39.-YTL.
6 -	ELDİVAN NOTERLİĞİ	ÇANKIRI	18.626,66.-YTL.
7 -	FELAHİYE NOTERLİĞİ	KAYSERİ	24.401,08.-YTL.
8 -	GÖLMARMARA NOTERLİĞİ	MANİSA	35.092,66.-YTL.
9 -	GÖLYAKA NOTERLİĞİ	DÜZCE	49.087,02.-YTL.
10 -	GÖYNÜK NOTERLİĞİ	BOLU	52.525,95.-YTL.
11 -	İPSALA NOTERLİĞİ	EDİRNE	160.442,52.-YTL.
12 -	İYİDERE NOTERLİĞİ	RİZE	23.409,90.-YTL.
13 -	KARAPINAR NOTERLİĞİ	KONYA	188.705,50.-YTL.
14 -	KARAPÜRÇEK NOTERLİĞİ	SAKARYA	16.400,67.-YTL.
15 -	KARLIOVA NOTERLİĞİ	BİNGÖL	27.970,98.-YTL.
16 -	KORGAN NOTERLİĞİ	ORDU	53.705,50.-YTL.
17 -	MAHMUDİYE NOTERLİĞİ	ESKİŞEHİR	27.690,35.-YTL.
18 -	ONDOKUZMAYIS NOTERLİĞİ	SAMSUN	68.317,97.-YTL.
19 -	PALU NOTERLİĞİ	ELAZIĞ	26.176,27.-YTL.
20 -	SAVAŞTEPE NOTERLİĞİ	BALIKESİR	45.891,28.-YTL.
21 -	ŞENKAYA NOTERLİĞİ	ERZURUM	16.159,98.-YTL.
22 -	TONYA NOTERLİĞİ	TRABZON	22.159,45.-YTL.

Adalet Bakanlığından :

MÜNHAL NOTERLİKLER

Aşağıda 2006 yılı gayrisafi gelirleri ve isimleri yazılı bulunan İKİNCİ SINIF noterlikler münhaldır.

1512 sayılı Noterlik Kanununun 22 ve müteakip maddeleri gereğince BİRİNCİ SINIF VE İKİNCİ SINIF noterlerden bu noterliklere atanmaya istekli olanların ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Bakanlığımıza veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına başvurmaları gerekmektedir.

Posta ile doğrudan doğruya Bakanlığa gönderilmiş olan dilekçeler başvurma süresi içinde Bakanlığa gelmediği takdirde atama işleminde nazara alınmaz.

İlan olunur.

SIRA NO : NOTERLİĞİN ADI	2006 YILI GAYRİSAFİ GELİRLERİ
1- ADIYAMAN İKİNCİ NOTERLİĞİ	346.522,91.-YTL.
2- BERGAMA BİRİNCİ NOTERLİĞİ	270.356,08.-YTL.
3- BODRUM BİRİNCİ NOTERLİĞİ	503.251,25.-YTL.
4- BOLU ÜÇÜNCÜ NOTERLİĞİ	479.407,89.-YTL.
5- BOZÜYÜK NOTERLİĞİ	335.995,40.-YTL.
6- ÇANKIRI BİRİNCİ NOTERLİĞİ	305,155,10.-YTL.
7- (KONYA) EREĞLİ BİRİNCİ NOTERLİĞİ	316.625,69.-YTL.
8- (ZONGULDAK) EREĞLİ BİRİNCİ NOTERLİĞİ	441.016,33.-YTL.
9- (ANTALYA) KEMER BİRİNCİ NOTERLİĞİ	328.676,39.-YTL.
10- KIRIKKALE ÜÇÜNCÜ NOTERLİĞİ	228.809,79.-YTL.
11- NEVŞEHİR BİRİNCİ NOTERLİĞİ	464.586,77.-YTL.
12- SELÇUK NOTERLİĞİ	209.947,96.-YTL.
13- ŞİLE NOTERLİĞİ	206.556,11.-YTL.
14- POLATLI ÜÇÜNCÜ NOTERLİĞİ	348.618,81.-YTL.
15- TAŞKÖPRÜ NOTERLİĞİ	146.410,79.-YTL.
16- YALOVA ÜÇÜNCÜ NOTERLİĞİ	259.604,81.-YTL.

3247/1-1

MÜNHAL NOTERLİKLER

2006 yılı gayri safi gelirleri ve isimleri yazılı olan ikinci sınıf Burdur Birinci Noterliği 1 Mayıs 2007 ve Uşak Üçüncü Noterliği 10 Mayıs 2007 tarihlerinde yaş tahdidi nedeniyle boşalacaktır.

1512 sayılı Noterlik Kanununun 22 ve müteakip maddeleri gereğince BİRİNCİ SINIF ve İKİNCİ SINIF NOTERLERDEN bu noterliklere atanmaya istekli olanların ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Bakanlığımıza veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına başvurmaları gerekmektedir.

Posta ile doğrudan doğruya Bakanlığa gönderilmiş olan dilekçeler başvurma süresi içinde Bakanlığa gelmediği takdirde atama işleminde nazara alınmaz.

Noterlik Kanununun 22 nci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca ilan olunur.

SIRA NO : NOTERLİĞİN ADI	2006 YILI GAYRİSAFİ GELİRLERİ
--------------------------	-------------------------------

1- BURDUR BİRİNCİ NOTERLİĞİ	265.283,99.-YTL.
2- UŞAK ÜÇÜNCÜ NOTERLİĞİ	546.084,09.-YTL.

[R.G. 28 Mart 2007 – 26476]

 İçindekilere dön

MART / 2007

A) İSTİFA EDEN VEYA MESLEKTEN AYRILAN HÂKİM VE SAVCILAR

1-	34100	Gültekin AVCI	Kars Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi	05.03.2007
----	-------	---------------	--------------------------------	------------

B) İSTEĞİ ÜZERİNE EMEKLİYE AYRILAN HÂKİM VE SAVCILAR

1-	24451	İzzet BELLEK	Kartal Cumhuriyet Savcısı	26.02.2007
1-	24650	Aydın ÖNAL	Şanlıurfa Hâkimi	12.03.2007
2-	26270	Hakkı Haluk KAYA	Bolvadin Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi	12.03.2007
3-	25112	Vejdi KUTLAY	Giresun Cumhuriyet Savcısı	13.03.2007
4-	24573	Süleyman ÖZTOPRAK	Nazilli Hâkimi	19.03.2007
5-	24430	Mümin Kemal ADALI	Denizli Cumhuriyet Savcısı	21.03.2007
6-	25202	Ekrem Şerif SEZGİN	Ankara Hâkimi	21.03.2007
7-	28296	Berrin URHAN	Adana Hâkimi	26.03.2007

C) YAŞ HADDİNDEN EMEKLİYE AYRILAN HÂKİM VE SAVCILAR

1-	22115	Faris BAŞARAN	Tekkeköy Hâkimi	04.03.2007
2-	26609	Hüseyin Naci ÇETİN	Mersin Vergi Mahkemesi Başkanı	09.03.2007
3-	18500	Sami KOÇAK	Yargıtay Onuncu Hukuk Dairesi Üyesi	10.03.2007
4-	26603	Şemsettin SÖNMEZ	Adana Vergi Mahkemesi Başkanı	15.03.2007
5-	18600	Hüseyin AKIN	Üsküdar Cumhuriyet Başsavcı Vekili	16.03.2007

**2007 YILI İÇİN ABONE OLMAK İSTEYENLERE
DUYURU**

Yargı Mevzuatı Bülteni'ne abone olmak ve aboneliklerini devam ettirmek isteyenlerin 2007 yılı abone bedeli olan 160 YTL'ni Vakıflar Bankası Adalet Bakanlığı Bürosu 783 kod nolu şubedeki 2002083 numaralı hesaba yatırarak alacakları dekontu **açık adreslerini**

belirtir bir yazı ile "**Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı Konya Devlet Yolu Üzeri No: 70 Kat: 9 Hipodrum-ANKARA**" adresine veya 223 38 06 numaralı faksaya göndermeleri halinde 01.01.2007 tarihinden itibaren yıl sonuna kadar çıkacak sayılar adreslerine postalanacaktır.

Duyuru

28 Mart 2007 Tarih ve 26476 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan,

- Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığı'ndan, Aralık 2006 Dönemi Sonuna Kadar Sürelerini Bitirip, Hâkimler ve Savcılar Yüksek kurulunca Yükseltilmelerine Karar Verilen Adlî Yargı Hâkim, Cumhuriyet Başsavcısı ve savcılarını ile İdarî Yargı Hâkimlerine Ait Sıra Defteri www.edb.adalet.gov.tr internet adresindeki nüshada yayımlanmıştır.